

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์
และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว และการเลือกเปิดรับข่าว

นางสาว นริศรา คุสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RELATIONSHIP BETWEEN FIRST PAGE LAYOUT OF DAILY NEWSPAPER
AND ONLINE NEWSPAPER AND READERS' PERCEIVED IMPORTANCE
AND THEIR SELECTION OF THE NEWS

Miss Narisara Koosuwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism and Information

Department of Journalism
Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และ
หนังสือพิมพ์ออนไลน์ และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว
และการเลือกเปิดรับข่าว

โดย

นางสาวนริศรา คุสุวรรณ

สาขาวิชา

วารสารสนเทศ

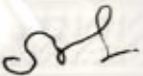
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

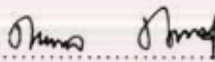
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ

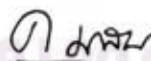
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.คมสัน รัตนะสิมาบูล)

ศูนย์วิทยานิพนธ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นริศรา คุสุวรรณ: ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว และการเลือกเปิดรับข่าว. (THE RELATIONSHIP BETWEEN FIRST PAGE LAYOUT OF DAILY NEWSPAPER AND ONLINE NEWSPAPER AND READERS' PERCEIVED IMPORTANCE AND THEIR SELECTION OF THE NEWS) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ, 88 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์และการเลือกเปิดรับข่าว และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว ของผู้อ่าน ทั้งนี้การวิจัยครั้งนี้อาศัยวิธีการทดลองโดยใช้นิสิตจำนวน 30 คนเป็นผู้เข้าร่วมทดลอง ซึ่งแบ่งโดยการสุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกอ่านหนังสือพิมพ์ และกลุ่มที่ 2 อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ชื่อฉบับเดียวกัน สำหรับการเลือกเปิดรับข่าววัดด้วยวิธีให้ผู้เข้าร่วมทดลองขีดเส้นใต้ข้อความที่ได้อ่านไป หลังจากอ่านข่าวแล้วก็ให้ผู้เข้าร่วมทดลองทำแบบทดสอบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว

ผลการเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่านพบว่า การจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ส่งผลต่อการเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่าน โดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีแนวโน้มที่จะเลือกเปิดรับข่าวที่มีความสอดคล้องกับการจัดอันดับของบรรณาธิการมากกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ส่วนผลการกำหนดวาระข่าวสารไม่ได้เป็นแบบเดียวกันระหว่างหนังสือพิมพ์ทั้งหมด สำหรับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จัดลำดับความสำคัญของข่าวได้ใกล้เคียงกับลำดับที่หนังสือพิมพ์กำหนดไว้มากกว่า ในขณะที่หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ผู้อ่านหนังสือพิมพ์จัดลำดับความสำคัญของข่าวได้ใกล้เคียงกับลำดับที่หนังสือพิมพ์กำหนดไว้มากกว่า ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาเพิ่มเติมไว้ในงานวิจัยแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนิสิต.....*นริศรา คุสุวรรณ*
สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....*Dr. Nong*
ปีการศึกษา.....2550.....

498 50940 28 : MAJOR JOURNALISM AND INFORMATION

KEYWORD: FIRST PAGE / DAILY NEWSPAPER / ONLINE NEWSPAPER / SELECTION OF THE NEWS / READERS' PERCEIVED IMPORTANCE

NARISARA KOOSUWAN : THE RELATIONSHIP BETWEEN FIRST PAGE LAYOUT OF DAILY NEWSPAPER AND ONLINE NEWSPAPER AND READERS' PERCEIVED IMPORTANCE AND THEIR SELECTION OF THE NEWS. THESIS PRINCIPAL ADVISOR : ASST.PROF. DUANGKAMOL CHARTPRASERT, Ph.D., 88 pp.

This research aims at studying the relationship between first page layout of daily and online newspaper and readers' news selection and their ranking of the importance of the news. This experimental research used 30 students as subjects. They were divided randomly into two groups. The first group read the printed newspapers and the second group read the online versions of the same newspapers. News selection was measured by the process tracing method in which the subjects were asked to underline the content they read. After reading, the subjects were asked to complete a test measuring the perceived importance of the news.

The result of their selection of news show that the first page layouts of daily and online newspaper affect the readers' selection of news. Readers of the print version tended to select news in accordance with the ranks set by the editor more often than did the online readers.

The agenda setting effect were not uniform across all the newspapers. For Thairath readers, the readers of the online version ranked the news importance more closely to the order set by the newspaper where as in the case of Komchadluek, the print version readers ranked the news more closely to the order set by the newspaper. The researcher discussed the finding and gave suggestion for further studies.

Department :Journalism and Information.....Student's Signature : *Narisara Kosunwan*
Field of Study : Journalism and Information.....Principle Advisor's Signature : *Duangkamol Chartprasert*
Academic Year :2007.....

กิตติกรรมประกาศ

“ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” คือ คติเตือนใจที่ผู้เขียนใช้เตือนตนเองอยู่เสมอตลอดเวลาการศึกษาในระดับปริญญาโท จนกระทั่งเมื่อต้องมาทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนถึงเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงคติเตือนใจประโยคนี้นี้ว่ามีความหมายเช่นไร เพราะกว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเสร็จสิ้นสมบูรณ์ทุกกระบวนการได้ ต้องอาศัยทั้งความมานะพยายาม ตลอดจนความอดทนของตนเอง คนใกล้ชิด และคนรอบข้างเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม ในที่สุดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก็ได้รับเสร็จสิ้นลงอย่างน่าพอใจระดับหนึ่ง และที่สำคัญคือผู้เขียนได้รับทั้งความรู้ด้านวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยทางนิเทศศาสตร์เพิ่มเติมเป็นอย่างมาก

สิ่งต่างๆที่ผู้เขียนกล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้เขียนคงจะไม่สามารถผ่านพ้นหรือรับรู้มาด้วยดีได้ หากไม่ได้รับการประสิทธิ์ประสาทและให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดีจากบุคคลต่างๆ อันได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รศ.จจิตต์ลักษณ์ แสงอรุณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.คมสัน รัตนะสิมากุล กรรมการภายนอก ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาวารสารสนเทศทุกท่าน ซึ่งให้คำแนะนำและความรู้ต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆร่วมรุ่นปริญญาโท โดยเฉพาะภารดี เจนติมา กมลเทพ และนภกานต์ที่คอยให้ความช่วยเหลืออย่างดีมาตลอด รับฟังปัญหาและไม่เคยทอดทิ้งกัน และสุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ อาจารย์ณิชากร อาจารย์จงกล และคุณณรรฐสุดที่คอยให้คำปรึกษา เป็นกำลังใจ ห่วงใย ปลอดภัยให้ผู้เขียนลุกขึ้นสู้ได้อีกครั้งยามที่รู้สึกท้อแท้ และหมดกำลังใจ ขอขอบพระคุณทุกท่านอีกครั้งจากใจจริง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามนำวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
1. ลักษณะเฉพาะในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์	4
2. แนวคิดการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์	7
3. แนวคิดความแตกต่างของจัดหน้าที่ส่งผลต่อผู้รับสาร	15
4. แนวคิดการเลือกเปิดรับข่าว	15
5. แนวคิดการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว	20
6. สมมติฐานงานวิจัย	25
7. กรอบแนวคิด	26
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	27
ขอบเขตการวิจัย	27
กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	28
ตัวแปรและวิธีวัดตัวแปร	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	32

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	33
ส่วนที่ 1 แนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์	33
ส่วนที่ 2 การเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่านและการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว	49
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	60
สรุปผลการวิจัย	60
อภิปรายผล	64
ข้อเสนอแนะ	71
รายการอ้างอิง	72
ภาคผนวก	76
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
1 ตารางวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง	32
2 การเปรียบเทียบวิธีการอ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ของกลุ่มตัวอย่าง	50
3 สาเหตุจูงใจที่ทำให้อ่านข่าวต่างๆในการทดลอง	50
4 ทดสอบค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างอ่าน หนังสือพิมพ์เลือกเปิดรับ	51
5 ทดสอบค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างอ่าน หนังสือพิมพ์ออนไลน์เลือกเปิดรับ	52
6 การทดสอบหาค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่าง หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์เลือกเปิดรับ	52
7 การทดสอบค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ได้รับจากการเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความ สำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนด	53
8 การทดสอบค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ได้รับจากการเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความ สำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนด	53
9 การทดสอบค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึกและหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์ได้รับจากการเลือกเปิดรับ ข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนด	54
10 ผลการทดสอบความสอดคล้องกันระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของ ประเด็นข่าวโดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับกับสื่อ	55
11 ผลการทดสอบความสอดคล้องกันระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของ ประเด็นข่าวโดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 เว็บไซต์กับสื่อ	55
12 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของ ประเด็นข่าว โดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกับกลุ่มผู้อ่านไทยรัฐออนไลน์ เป็นรายบุคคลเปรียบเทียบกับสื่อ	56
13 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าว โดยกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกับกลุ่มผู้อ่านไทยรัฐออนไลน์เทียบกับสื่อ	57

- 14 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าว 57
โดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์กับผู้อ่านเดลินิวส์ออนไลน์เป็นรายบุคคลเทียบกับสื่อ
- 15 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าว 58
โดยกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์กับกลุ่มผู้อ่านเดลินิวส์ออนไลน์เทียบกับสื่อ
- 16 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าว 58
โดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์เป็นราย
บุคคลเทียบกับสื่อ
- 17 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าว 59
โดยกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกกับกลุ่มผู้อ่านคม ชัด ลึกออนไลน์เทียบกับสื่อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

	หน้า	
1	แบบจำลองการกำหนดวาระข่าวสารของแมคคอมล์ และชอว์	21
2	หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	40
3	หน้าแรกของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ และเดลินิวส์ออนไลน์	42
4	หน้าแรกของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์	43
5	หน้าโฮมเพจของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์	44
6	หน้าโฮมเพจของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์	46
7	หน้าโฮมเพจของหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์	47

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของการสื่อสารไร้พรมแดน อินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้คนทั่วโลกไปแล้วอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประโยชน์ของการใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้นเรียกได้ว่ามากมายมหาศาล ทั้งในด้านการศึกษา ในวงการธุรกิจ-การค้า-การลงทุน รวมทั้งด้านความบันเทิง เรียกได้ว่าครอบคลุมข้อมูลทุกมิติก็ว่าได้ (ดวงพร เกียงคำ, 2549: 13)

การเติบโตของอินเทอร์เน็ตได้ขยายไปในทุกวงการไม่เว้นแม้แต่กระทั่งหนังสือพิมพ์ ด้วยเหตุผลที่ต้องการขยายช่องทางในการนำเสนอข่าวไปยังผู้บริโภค สร้างภาพลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ รวมไปถึงขยายช่องทางธุรกิจในแง่ของสื่อโฆษณา ทำให้หนังสือพิมพ์ได้พัฒนารูปแบบของการนำเสนอใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเข้ามาช่วยจนเกิดเป็นหนังสือพิมพ์ออนไลน์ขึ้น (สันทัต ทองรินทร์, 2543)

หนังสือพิมพ์ออนไลน์ (Online Newspaper) เป็นหนังสือพิมพ์ที่ยึดหลักการนำเสนอเนื้อหาข่าวแบบเดียวกับหนังสือพิมพ์ฉบับที่พิมพ์ปกติบนหน้ากระดาษ ซึ่งจากการศึกษาของศุภิกา ดวงมณี (2539) พบว่า หนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทยส่วนใหญ่ยังคงใช้แหล่งข่าวและเนื้อหาเดียวกันกับหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม แต่มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาข่าวที่นำเสนอบ้าง โดยไม่ได้นำเนื้อหาข่าวทั้งหมดจากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มมาเผยแพร่

ถึงแม้ว่าหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีการนำเสนอเนื้อหาข่าวแบบเดียวกับหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มก็ตาม แต่ด้วยลักษณะของสื่อที่แตกต่างกันจึงทำให้รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของสื่อแต่ละประเภทแตกต่างกันไปด้วย ทั้งนี้ Meyrowitz กล่าวไว้ว่า แม้ว่าเราจะพยายามควบคุมเนื้อหาที่นำเสนอในสื่อให้คงที่แล้ว แต่รูปแบบของข่าวสารก็มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะของสื่อเสมอ เช่น ในการเสนอข่าวเดียวกัน การเสนอข่าวในโทรทัศน์มักจะมีการเสนอภาพเหตุการณ์ไปพร้อมๆ กับการรายงานข่าว ขณะที่หนังสือพิมพ์จะมีการเสนอภาพข่าวประกอบเนื้อหาข่าวไปด้วย

นอกจากนี้ McLuhan ได้กล่าวเอาไว้ว่า “medium is message” โดยเขาให้เหตุผลว่าสื่อ (medium) เป็นสิ่งที่กำหนดและควบคุมรูปแบบการรับรู้ของคน หากสื่อมีลักษณะอย่างไร คนก็จะต้องปรับตัวและปรับกระบวนการรับรู้เพื่อให้เข้ากับลักษณะของสื่อ นั้นๆ ได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อมีอิทธิพลในการกำหนดการรับรู้ของคนเป็นอย่างมาก หรืออีกนัยหนึ่งลักษณะของสื่อจัดเป็นสารประเภทหนึ่งที่ได้ส่งทอดมายังผู้รับสารขณะเปิดรับข่าวสาร โดยการเข้ามามีกำหนดรูปแบบการรับรู้

ของผู้รับสาร โดยที่ผู้รับสารอาจจะไม่รู้ตัวเลยก็ได้ (McLuhan, 1964; Meyrowitz, 1993 อ้างถึงใน มณฑิรา อินคชสาร, 2539: 7)

สำหรับรูปแบบการนำเสนอข่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีบทบาทในการนำเสนอข่าวสารมายาวนาน ดังนั้นรูปแบบการนำเสนอข่าวจึงเป็นมาตรฐานและเป็นสากล กล่าวคือหนังสือพิมพ์จะมีการนำเสนอข่าวเด่นหรือข่าวสำคัญประจำฉบับในหน้าหนึ่งโดยไม่มีการแบ่งประเภทของข่าว นอกจากนี้ ข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุดจะมีการใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ที่สุดในการพาดหัวข่าว (มณฑิรา อินคชสาร, อ้างแล้ว: 10) และมักตีพิมพ์โดยใช้คอลัมน์ขวาสุด แต่หนังสือพิมพ์บางฉบับให้คอลัมน์ซ้ายสุด ส่วนข่าวสำคัญเป็นอันดับสองจะใช้ตัวอักษรพาดหัวข่าวที่มีขนาดเล็กลงมา และตีพิมพ์ในคอลัมน์ซ้ายสุดหรือบางฉบับใช้คอลัมน์ขวาสุด และข่าวสำคัญรองลงมามักจะอยู่คอลัมน์กลาง (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2525) ทั้งนี้ การจัดองค์ประกอบข่าวภายในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์นั้นสามารถปรับเปลี่ยนตำแหน่งได้เพื่อไม่ให้เกิดความจำเจ แต่ยังคงคงรูปแบบมาตรฐาน คือ มีการนำเสนอข่าวที่แสดงให้เห็นลำดับความสำคัญของข่าวอย่างชัดเจนเอาไว้ เพื่อให้ผู้อ่านจะได้มีสิ่งชี้้นำในการบริโภคข่าวนั้นเอง

ขณะที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังเป็นสื่อใหม่ที่เพิ่งเข้ามามีบทบาทในการนำเสนอข่าวไม่นาน จึงยังไม่มีรูปแบบการนำเสนอข่าวที่แน่นอน (มณฑิรา อินคชสาร, อ้างแล้ว) โดยส่วนใหญ่หน้าแรกหรือหน้าโฮมเพจของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะพาดหัวข่าวโดยใช้ขนาดตัวอักษรเท่ากันหมดจึงทำให้ไม่รู้ว่าข่าวใดสำคัญกว่ากัน นอกจากนี้ในหน้าแรกยังมีการจัดแบ่งข่าวแยกออกเป็นประเภทต่างๆ ให้เห็นอย่างชัดเจน ยิ่งไปกว่านั้น ในหน้านี้ผู้อ่านยังสามารถเห็นองค์ประกอบอื่นๆ ที่นอกเหนือจากข่าวได้ เช่น โฆษณา ส่วนติดต่อบรรณาธิการ ตลอดจนส่วนเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ซึ่งรูปร่างหน้าตาหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีลักษณะอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับกรออกแบบของผู้จัดทำเว็บไซต์ว่าจะกำหนดรูปแบบในการนำเสนอข่าวออกมาเป็นอย่างไร โดยที่การออกแบบหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวที่ชัดเจนเหมือนกับการออกแบบจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม

ทั้งนี้ มีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าการจัดหน้าที่แตกต่างกันข้างต้นของหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม และหนังสือพิมพ์ออนไลน์สามารถส่งผลต่อผู้อ่านแตกต่างกันได้ เช่น งานวิจัยของ David และ Scott (2000) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการได้รับความรู้ที่แตกต่างกันระหว่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม กับหนังสือพิมพ์ออนไลน์พบว่า ส่วนใหญ่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของนิวยอร์กไทม์จะเปิดรับข่าวที่เป็นวาระสาธารณะน้อยกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ดังนั้นเมื่อสื่อทั้ง 2 ประเภทมีความแตกต่างกันในเรื่องของรูปแบบการจัดหน้าเพื่อนำเสนอข่าวในหน้าแรกแล้วเช่นนี้ จึงเป็นไปได้ว่าการเลือกเปิดรับข่าวและการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านน่าจะแตกต่างกันไปด้วย

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาหาคำตอบว่า การจัดโครงร่างหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทยจะส่งผลต่อการเลือกเปิดรับข่าวและการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวแตกต่างกันหรือไม่ โดยเริ่มตั้งแต่ศึกษาแนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์เพื่อดูว่าการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อทั้งสองประเภทเป็นอย่างไรบ้าง หลังจากนั้นจึงศึกษาเปรียบเทียบการจัดโครงร่างหน้าหนึ่งซึ่งผ่านกระบวนการจัดวาระข่าวสารจากผู้จัดทำสื่อทั้งสองประเภทดังกล่าวแล้วว่าจะส่งผลต่อการเลือกเปิดรับข่าวและการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านแตกต่างกันหรือไม่

คำถามวิจัย

1. แนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทยเป็นอย่างไร
2. การจัดหน้าหนึ่งที่แตกต่างกันของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทยส่งผลทำให้การเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่านมีความแตกต่างกันหรือไม่
3. การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านผ่านการจัดหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทยมีความแตกต่างกันหรือไม่
4. การเลือกเปิดรับข่าว และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวระหว่างผู้ที่ทดลองสื่อประเภทเดียวกันมีความแตกต่างกันหรือไม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อจะได้ทราบว่า หนังสือพิมพ์ฉบับเล่มกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีแนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสารอย่างไร
2. เพื่อให้ผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มและหนังสือพิมพ์ออนไลน์ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดหน้าที่ส่งผลต่อการเลือกเปิดรับข่าว และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว และเป็นแนวทางให้ผู้ออกแบบเว็บไซต์สามารถนำไปใช้วางแผนพัฒนาการนำเสนอข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
3. เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ในด้านการออกแบบจัดทำหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มและหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่ส่งผลต่อการสื่อสาร และนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาทางวิชาการและการค้นคว้าต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ท่ามกลางข่าวสารที่เกิดขึ้นในโลกมากมายทุกวันนี้ สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper) คอยทำหน้าที่สอดส่องและคัดเลือกข่าวสารที่เห็นว่ามีคุณค่ามานำเสนอแก่ประชาชน ซึ่งการนำเสนอข่าวสารนั้นสามารถทำได้หลายทาง ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต แต่เนื่องจากสื่อแต่ละประเภทต่างมีรูปแบบการนำเสนอที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างกันออกไป จึงอาจทำให้ผู้รับสารคนเดียวกันเลือกที่จะรับข่าวสารและเกิดการรับรู้ข่าวสารในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันไปได้

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในการศึกษาดังนี้

1. ลักษณะเฉพาะในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์
2. การจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์
3. ความแตกต่างของจัดหน้าที่ส่งผลต่อผู้รับสาร
4. การเลือกเปิดรับข่าว
5. การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว

1. ลักษณะเฉพาะในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

1.1 หนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีการนำเสนอข่าวบนหน้ากระดาษ (broadsheet) ซึ่งมีจำนวนหน้าในการนำเสนอข่าวต่างๆอย่างจำกัด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกข่าวที่จะนำมาลงในแต่ละฉบับโดยให้เหมาะสมและสัมพันธ์กับเนื้อที่ที่มีอยู่ ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว หนังสือพิมพ์ใน 1 ฉบับจะให้เนื้อที่ของเนื้อหา 40 เปอร์เซ็นต์ และโฆษณา 60 เปอร์เซ็นต์โดยประมาณ ส่วนเหตุผลที่หนังสือพิมพ์ต้องให้เนื้อที่โฆษณามากกว่าเนื้อหานั้น เป็นเพราะมีข้อจำกัดด้านต้นทุนการผลิตนั่นเอง (มณฑิรา อินคชสาร, อ้างแล้ว)

ถึงแม้ว่ารายได้มหาศาลของหนังสือพิมพ์จะมาจากการขายโฆษณา แต่หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะไม่ให้เนื้อที่โฆษณาในหน้าหนึ่ง หรือถ้าจะให้ก็ให้ได้เพียงเล็กน้อย เพราะหน้าหนึ่งถือเป็นหน้าที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีมูลค่าของข่าวสูง อีกทั้งยังเป็นหน้าที่ผู้อ่านจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ ดังนั้นหน้าหนึ่งจึงควรเป็นหน้าที่ใช้ลงเนื้อหามากกว่าโฆษณา เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่

ของหนังสือพิมพ์ที่มุ่งเสนอข่าวเป็นหลัก ซึ่งโดยปกติแล้วหนังสือพิมพ์จะเสนอข่าวเด่นหรือข่าวสำคัญประจำฉบับในหน้าหนึ่ง และยังมีสารบัญหรือดัชนีย่อจากหน้าหนึ่งที่จะช่วยชี้แนะผู้อ่านให้ทราบถึงข่าวเด่นอื่นๆที่น่าสนใจในฉบับอีกด้วย

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าหน้าหนึ่งเป็นหน้าที่มีความสำคัญมาก จึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกข่าวที่จะนำมาลงในหน้านี้เป็นพิเศษ โดยผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่นี้ก็คือบรรณาธิการ หลังจากคัดเลือกข่าวที่ต้องการได้แล้วก็จะเข้าสู่กระบวนการจัดหน้า ซึ่งต้องอาศัยหลักการเชิงศิลปะเข้าช่วยให้ข่าวต่างๆ มีความเด่นตามสมควรเพื่อชี้แนะให้อ่านรับรู้ได้ถึงลำดับความสำคัญของข่าวแต่ละข่าว ดังนั้นในการจัดหน้าหนึ่งจึงต้องมีการเลือกข่าวที่สำคัญที่สุดก่อน แล้วจึงใช้องค์ประกอบต่างๆเข้าช่วย เช่น การพาดหัวข่าว หรือใช้ภาพประกอบข่าวที่ใหญ่กว่าข่าวอื่นเพื่อทำให้ข่าวนั้นมีความสะดุดตามากที่สุด ส่วนข่าวอื่นๆในหน้าก็จะจัดให้มีองค์ประกอบเด่นรองลงไปตามลำดับความสำคัญของข่าวนั้นๆ โดยที่ในหน้าหนึ่งนี้จะไม่มีการจำกัดหรือมีการแบ่งประเภทของข่าวที่นำเสนอ

ส่วนข่าวในหน้าอื่นๆ จะมีหลักการนำเสนอข่าวบางส่วนคล้ายกับการจัดหน้าหนึ่ง คือ ความสำคัญของข่าวจะดูได้จากการให้พื้นที่ของพาดหัว นอกนั้นจะต่างกันตรงที่หน้าในจะมีการแบ่งประเภทของข่าวว่า ข่าวประเภทอะไรต้องอยู่ในหน้าใด และมีการให้พื้นที่เนื้อหาข่าวโดยจัดแบ่งออกเป็นคอลัมน์เพื่อสะดวกในการอ่านด้วย ในขณะที่หน้าหนึ่งนอกจากจะไม่มีการจำกัดประเภทของข่าวที่นำเสนอแล้ว ส่วนมากในหน้าหนึ่งนี้ก็มีแต่พื้นที่ของพาดหัว ความนำ และภาพประกอบข่าวโดยไม่มีพื้นที่ในการนำเสนอเนื้อหาของข่าว แต่ทั้งนี้ก็มีหนังสือพิมพ์บางฉบับ เช่น หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ที่มีการนำเสนอข่าวจบในหน้าหนึ่งหน้าเดียวด้วยเหมือนกัน

เนื่องจากหนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดในแง่ของพื้นที่การนำเสนอข่าวในหน้าหนึ่ง ดังนั้นข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับจึงไม่ได้ปรากฏในหน้าหนึ่งทุกข่าว นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ยังมีการเรียงพิมพ์คล้ายคลึงกันเกือบทั้งฉบับ คือรูปแบบและขนาดของตัวอักษรที่นำเสนอเนื้อหาจะเป็นแบบเดียวกันหมด ในส่วนสีสันของหนังสือพิมพ์จะมีการใช้อย่างจำกัด คือเป็นสีชาวดำแทบทั้งฉบับ ยกเว้นหน้าหนึ่งที่มีการนำเสนอรูปภาพจะใช้สีอื่นๆให้เห็นบ้าง

1.2 หนังสือพิมพ์ออนไลน์

หนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นสื่อที่มีการนำเสนอเนื้อหาบนจอคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายออนไลน์ ซึ่งลักษณะเด่นอยู่ที่การมีฐานข้อมูลที่กว้างขวางมาก ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลข่าวทั้งปัจจุบันและอดีตได้ง่ายและรวดเร็ว และยังอาจเลือกอ่านข่าวสารประเภทอื่นๆที่ไม่มีการนำเสนอในหนังสือพิมพ์ได้อีกด้วย

สำหรับรูปแบบการนำเสนอข่าวยังคงเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ เพราะหนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังเป็นสื่อใหม่ที่เพิ่งเข้ามามีบทบาทในการนำเสนอข่าวสารเพียงไม่นานจึงทำให้ยังไม่มีรูปแบบที่เหมาะสมแน่นอน แต่ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ก็ไม่ได้มีรูปแบบการนำเสนอแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ มีการนำเสนอทั้งในรูปแบบของเมนูข่าวที่ให้อ่านใช้เมาส์เลือกหัวข้อข่าวที่ต้องการแล้วคลิกเข้าไปเพื่อเปิดไปสู่เนื้อข่าวนั้นๆ กับในรูปแบบของไฮเปอร์เท็กซ์ ซึ่งมีลักษณะคล้ายเอกสารธรรมดา แต่ที่แตกต่างกันคือภายในไฮเปอร์เท็กซ์จะมีเส้นทางเชื่อมโยงต่อไปยังหน้าเอกสารอื่นๆ ด้วย โดยผู้อ่านเพียงเลือกข้อความที่สนใจแล้วระบบจะดึงข้อมูลที่เชื่อมโยงมาแสดงให้อ่านต่อทันที ซึ่งข่าวสารที่แสดงออกมามีได้ทั้งข้อความ กราฟิก รูปภาพ ตัวอักษร ภาพเคลื่อนไหว รวมไปถึงเสียงด้วย และด้วยความสามารถของไฮเปอร์เท็กซ์นี้เอง ผู้อ่านจึงสามารถเข้าไปดูข้อมูลข่าวสารได้ ลึกลงไปเรื่อยๆ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เชื่อมโยงถึงกันได้

ส่วนเนื้อหาที่นำมาเสนอในหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย มีการเพิ่มเติมข่าวสารอยู่ตลอดเวลา และลบสิ่งที่ไม่จำเป็นทิ้งเพื่อดึงดูดให้อ่านเข้ามาติดตามอ่านข่าว อยู่เป็นประจำ นอกจากนี้ จากการศึกษาของศุภจิภา ดวงมณี (2539) พบว่า หนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ใช้เนื้อหาเดียวกับฉบับที่ตีพิมพ์ปกติ แต่ก็ได้ไม่นำเนื้อหา มาเผยแพร่ในเว็บไซต์ทั้งหมด บรรณาธิการ หรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะเลือกสรรข่าว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข่าวเด่น ข่าวที่มีความสำคัญและต้องเขียนขึ้นโดยคนไทย หรือเป็นข่าวที่เกี่ยวกับประเทศไทย รวมทั้งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมานำเสนอ

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังมีลักษณะเด่นอีกประการหนึ่ง คือ ผู้อ่านสามารถเห็นหัวข้อข่าวที่ปักติอยู่ในหน้าในของหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มได้ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ โดยมีการจัดแบ่งเป็นเมนูข่าวสาร(Content menu) ซึ่งจะมีการนำเสนอหัวข้อข่าวทั้งในปัจจุบันและอดีตเพียงอย่างเดียว หรือมีการนำเสนอหัวข้อข่าวควบคู่ไปกับความนำของแต่ละข่าวเรียงไปตามประเภทของข่าว (มณฑิรา อินคชสาร, อ่างแล้ว) ยิ่งไปกว่านั้น ในหน้าแรกนี้ผู้อ่านยังสามารถเห็นองค์ประกอบอื่นๆ ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เช่น โฆษณา การติดต่อบรรณาธิการ ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งภายในหน้าแรกนี้จะมีองค์ประกอบอะไรบ้าง และมีมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกรออกแบบเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์แต่ละฉบับ

เพิ่มเติมจากที่ได้กล่าวไปแล้ว หนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังมีข้อได้เปรียบหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มตรงที่สามารถพัฒนาศักยภาพตัวเองให้กลายเป็น “สื่อมัลติมีเดีย” (Multimedia) ซึ่งสามารถนำเสนอได้ทั้งไฟล์เสียง ไฟล์วิดีโอ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวต่างๆ ประกอบการรายงานข่าวเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้ แต่ปรากฏว่าที่ผ่านมานหนังสือพิมพ์ออนไลน์กลับไม่ค่อยนำประโยชน์ของการเป็นสื่อประสมมาใช้เท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ Paul Syryskowพบว่า สื่อ

หนังสือพิมพ์ออนไลน์ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการนำเสนอข่าวรูปแบบใหม่ในอินเทอร์เน็ต กล่าวคือ สนใจแต่การนำเสนอเพียงข้อความและภาพนิ่ง สาเหตุมีอยู่ด้วยกัน 2 ประการ คือการยึดติดอยู่กับประเพณีด้านรูปแบบและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ และข้อจำกัดทางด้านเวลาที่ทำให้ไม่มีเวลาพอจะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ได้ (Syrsko, 1994 อ้างถึงใน วราภรณ์ กุลสมบุญ, 2547: 24) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกร ทวีโชติกิจเจริญ (2543) ที่พบว่า ในประเทศไทยมีเพียงหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ฉบับเดียวเท่านั้นที่ใช้สื่อมัลติมีเดียในการรายงานข่าว

ถึงแม้หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีข้อดีกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มหลายประการ แต่ก็ยังมีข้อเสียเปรียบอยู่ตรงที่รูปแบบการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไม่มีสิ่งชี้แนะผู้อ่านให้เห็นถึงลำดับความสำคัญของข่าว กล่าวคือ การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่ปรากฏในหน้าแรกจะมีการจัดเรียงหัวข้อข่าวแบ่งตามประเภท แล้วใช้ขนาดตัวอักษรเท่ากันหมดในการพาดหัวข่าว หรือบางครั้งอาจจะมีการนำเสนอข่าวเด่นในวันนั้นเพียงไม่กี่ข่าว แล้วตามด้วยพาดหัวข่าวต่างๆ ที่มีขนาดเท่ากันโดยไม่มีเนื้อหาข่าวก็ได้

2. การจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

หนังสือพิมพ์ทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่หรือเล็ก หน้าแรกจะเป็นหน้าที่มีความสำคัญที่สุด และเปรียบเสมือน “ตู้โชว์” ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของลูกค้า ในอันที่จะซื้อสินค้าต่อไป ดังนั้นหน้าแรกจึงมีลักษณะที่รวมเอาไว้ซึ่งความน่าสนใจ เชิญชวน หรือสร้างความน่าเบื่อหน่ายให้แก่ผู้อ่านก็ได้ในเวลาเดียวกัน (ยงยุทธ รัชศาสตร์, 2530: 207 อ้างถึงใน อุบล ชาญปรีชาสมุทร, 2541: 1)

เมื่อหน้าแรกมีความสำคัญมากเช่นนี้ การออกแบบหน้าแรกจึงต้องพิถีพิถันกว่าหน้าอื่นๆ โดยต้องออกแบบให้มีความสะดุดตา และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้ ดังที่ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์ ได้กล่าวไว้ว่า หน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวันย่อมถือว่าสำคัญหรือมีมูลค่าของข่าว (New Value) สูง เป็นสาระประโยชน์หรือได้รับความสนใจจากผู้อ่าน จะเห็นได้ว่านิสัยของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มักจะเลือกอ่านข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ก่อนที่จะให้ความสนใจแก่เนื้อหาในหน้าอื่นของหนังสือพิมพ์ (เกษม ศิริสัมพันธ์, 2507: 10)

สำหรับ Baskette, Sissors and Book (1986) การจัดหน้า หมายถึง การจัดวางเนื้อหาทั้งหมดที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อเสนอในแต่ละวันตามตำแหน่งต่างๆ บนหน้าหนังสือพิมพ์ให้ดูสวยงาม เปรียบเสมือนการจัดแต่งสินค้าหน้าร้านให้ดูสวยงามดึงดูดสายตาของผู้ที่ผ่านไปมา วัตถุประสงค์ของการจัดหน้าไม่เพียงแต่การนำเอาสาระต่างๆ มาวางรวมกันเท่านั้น แต่ต้องกำหนดวางอย่างมีระเบียบได้สัดส่วนและมีศิลปะ

ส่วนมาลี บุญศิริพันธ์ (2537) ได้กล่าวถึงการจัดหน้าหนังสือพิมพ์เอาไว้ว่า

“การจัดหน้าหนังสือพิมพ์ก็ถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนำเสนอเนื้อหาสาระให้เป็นที่สะดุดตาสามารถจูงใจผู้ซื้อให้เกิดความต้องการบริโภคข่าวสารของเรามากที่สุด การจัดวางหน้าหนังสือพิมพ์เหมือนกับการสร้างบ้านที่จะต้องมีการวางแผนการจัดหน้าให้รัดกุม สวยงามและดึงดูดใจผู้อ่าน นอกจากวัตถุประสงค์ในการนำเสนอเนื้อหาแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการใช้สอยเนื้อที่กระดาษทุกตารางนิ้วให้ได้ประโยชน์สูงสุด ยึดถือลำดับความสำคัญของคุณค่าข่าวสารที่จะนำเสนอในแต่ละส่วนแต่ละหน้าเพื่อสนองตอบความอยากรู้ทางข่าวสารของผู้อ่านให้มากที่สุดโดยเฉพาะการเสนอข่าวในหน้าหนึ่ง คำนึงถึงรูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมและรูปลักษณะที่สวยงามสอดคล้องกับบรรณนิยามการรับสารของผู้อ่าน ข้อสำคัญต้องให้ความสำคัญต่อการสร้างและคงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของหนังสือพิมพ์ให้สืบเนื่อง เพราะบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งที่ทำให้อ่านสามารถจดจำและแยกแยะหนังสือพิมพ์ของเราให้แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นได้ทันที”

นอกจากนี้ จันทนา ทองประยูร (2537) ยังได้อธิบายความหมายและความสำคัญของการออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์เอาไว้ดังนี้

“การออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์เป็นการจัดวางส่วนประกอบต่างๆ ของหน้าหนังสือพิมพ์ อันได้แก่ ข่าว ภาพข่าว เนื้อที่ว่าง และอื่นๆ บนหน้ากระดาษที่วางเปล่าโดยคำนึงถึงหลักการและศิลปะในการจัดหน้า จากการศึกษาการปฏิบัติในการจัดทำหนังสือพิมพ์ปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูง การออกแบบจัดหน้าจึงมีส่วนสำคัญต่อการเน้นความสำคัญให้กับข่าว การสร้างบุคลิกที่โดดเด่น และการสร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับหนังสือพิมพ์ นอกเหนือจากมีส่วนสำคัญในการเพิ่มความน่าสนใจและเพิ่มยอดขาย นอกจากนี้การออกแบบจัดหน้ายังมีส่วนช่วยในการลำดับความสำคัญของข่าวและภาพข่าวที่นำเสนอ ช่วยให้อ่านทราบข่าวใดเป็นข่าวสำคัญและสามารถจับประเด็นสำคัญของข่าวได้รวดเร็ว โดยใช้ความพยายามน้อยที่สุดในการค้นหาข่าวที่ต้องการอ่านและทำความเข้าใจ อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความต่อเนื่องในการอ่าน และอยากติดตามการอ่านข่าวในฉบับต่อไป”

จากที่ได้กล่าวไปแล้ว จะเห็นได้ว่าการออกแบบจัดหน้าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากจนอาจเทียบเท่ากับการผลิตเนื้อหาที่ว่าได้ เพราะถึงแม้ผู้ส่งสารจะมีเนื้อหาสาระดีแค่ไหนแต่ถ้าขาดการนำเสนอที่ดีมาช่วยสนับสนุนด้วยแล้ว ผู้รับสารก็อาจจะไม่ได้รับสารตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ส่งสารตั้งใจไว้ก็เป็นได้

สำหรับการจัดหน้าสำหรับผู้วิจัยสนใจจะศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาแต่เฉพาะการจัดหน้าแรก หรือหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ซึ่งหมายถึง การจัดวาง

องค์ประกอบข่าวภายในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ อันได้แก่ พาดหัวข่าว ความนำ ภาพประกอบและคำบรรยายใต้ภาพข่าวแต่ละข่าวที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อเสนอในแต่ละวันตามตำแหน่งต่างๆ รวมไปถึงการกำหนดขนาดพื้นที่ในการนำเสนอข่าวแต่ละข่าวบนหน้าแรกด้วย โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดหน้าของสื่อแต่ละประเภทดังนี้

2.1 หนังสือพิมพ์

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดหน้าแรก

สำหรับหนังสือพิมพ์หน้าหน้าแรกถือว่ามีความสำคัญมากกว่าหน้าอื่น เพราะหน้าแรกเป็นปกของหนังสือพิมพ์ที่สามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านทราบถึงความสดของเหตุการณ์สำคัญที่เพิ่งเกิดขึ้น โดยใช้พาดหัวและภาพข่าวขนาดใหญ่เพื่อดึงความสนใจจากผู้อ่าน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านทราบประเด็นสำคัญของข่าวโดยเร็ว พร้อมกับชักชวนให้ผู้อ่านอ่านเนื้อหาข่าวต่อไปในหน้าในของหนังสือพิมพ์ได้อีกด้วย ดังนั้นการออกแบบจัดหน้าแรกจึงต้องพิถีพิถันมากกว่าหน้าอื่นๆ โดยรูปแบบการจัดหน้าแรกควรมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามความเหมาะสม เพื่อมิให้ผู้อ่านเกิดความจำเจในการมองเห็นรูปแบบเดียวอยู่ทุกวัน

ปกติการจัดหน้าแรกมักไม่ค่อยมีข้อจำกัดเหมือนหน้าอื่นๆ เพราะส่วนมากหน้าแรกจะไม่มีโฆษณา หรือถ้ามีโฆษณาก็จะให้ปริมาณเนื้อที่จำกัดและวางอยู่ในตำแหน่งเฉพาะ เมื่อผู้จัดหน้าไม่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดดังกล่าวแล้ว ก็สามารถจะจัดหน้าให้มีรูปร่างลักษณะใดๆได้ตามความประสงค์

แม้หน้าแรกจะมีความสำคัญในฐานะตู้โชว์สินค้า แต่ก็ไม่จำเป็นต้องมีสินค้าที่วางโชว์เหมือนกันเสมอ ซึ่งถ้าพิจารณาการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยส่วนมากจะพบว่าเป็นการจัดอย่างธรรมดา มีเพียงข่าวและภาพเท่านั้น จริงอยู่การจัดหน้าของหนังสือพิมพ์บางฉบับอาจจะแปลกไปจากฉบับอื่นบ้าง แต่ถ้าข่าวซึ่งนำลงตีพิมพ์ไม่ตื่นเต้นหรือดึงดูดใจผู้อ่าน หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ก็แทบจะไม่มีอะไรน่าสนใจเลย

นอกจากนี้ ผู้จัดหน้าควรจะใช้การจัดหน้าแรกเป็นสิ่งที่แสดงออกซึ่งความน่าอ่านมากกว่าความน่าตื่นเต้น ยิ่งไปกว่านั้น ถ้าจัดข่าวหรือองค์ประกอบอื่นในหน้าให้อ่านง่ายได้ก็จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อ่าน ทำให้ทราบได้ทันทีว่าข่าวใดเป็นข่าวสำคัญและข่าวเด่น และยังช่วยให้อ่านข่าวได้อย่างต่อเนื่อง เพลิดเพลิน จับประเด็นและเข้าใจสาระของข่าวได้รวดเร็วโดยใช้เวลาในการอ่านน้อยที่สุดได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การจัดหน้าแรกยังมีสิ่งที่จะต้องพิจารณาอีกหลายประการ ดังต่อไปนี้

1. การจัดหน้าควรสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของผู้จัดหน้า หรือบรรณาธิการที่มีต่อผู้อ่าน หน้าแรกควรที่จะเป็นหน้าที่อ่านง่ายมากกว่าหน้าอื่นๆ และต้องน่าสนใจและเชิญชวนให้อ่านด้วย

2. หน้าที่หนึ่งควรสะท้อนให้เห็นลักษณะของการจัดหน้าแบบทันสมัยมากกว่าหน้าที่อื่น ๆ เพราะว่าการจัดหน้ารูปแบบเก่าๆ อาจจะทำให้หน้าที่หนึ่งดูไม่น่าสนใจมากนัก

3. หน้าแรกควรลำดับความสำคัญของข่าว การจัดลำดับนี้ไม่ได้หมายความว่าเรื่องที่สำคัญที่สุดต้องวางไว้ส่วนบน และเรื่องซึ่งมีความสำคัญน้อยที่สุดอยู่ส่วนล่างเสมอ อาจะจัดลำดับโดยวิธีอื่นก็ได้

4. หน้าที่หนึ่งจะต้องมีความเด่น แสดงบุคลิกของตนเอง บุคลิกของหนังสือพิมพ์ควรเป็นสิ่งที่ผู้อ่านชอบและยอมรับ เพราะข่าวหน้าที่หนึ่งมีความสำคัญที่สุด

5. รูปแบบการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ควรที่จะมีความหลากหลายมากกว่าที่จะใช้แบบเดียวอยู่ทุกวัน เนื่องจากข่าวสารมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ รูปแบบการจัดหน้าจึงควรที่จะสอดคล้องกับการจัดหน้า (Edmund C. Arnold, 1981: 194-196)

2.1.2 รูปแบบการจัดหน้าหน้าแรกของหนังสือพิมพ์

หน้าแรกนับเป็นจุดขายของหนังสือพิมพ์ การจัดหน้าแรกอาจมีลักษณะแตกต่างกันไปบ้างในแต่ละวันเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านให้ได้พบเห็นสิ่งใหม่ๆ แต่ก็ยังต้องสะท้อนเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นไว้ด้วย ปัจจุบันการจัดหน้าหน้าแรกของหนังสือพิมพ์มีอยู่ด้วยกันหลายรูปแบบ ซึ่งเท่าที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้มีดังนี้

- แบบมอดูลาร์ (modular)

ลักษณะของการจัดหน้าแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือโมดูลาร์ คือ การนำข่าวเพียงชิ้นเดียวหรือหลายชิ้นมารวมกลุ่มกันในรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่ละคอลัมน์ต้องสิ้นสุดในตำแหน่งเดียวกันภายในสี่เหลี่ยมนี้ โดยใช้ช่องว่างสีขาวคั่นหรือใช้การตีเส้นล้อมกรอบช่วยในการแบ่งเนื้อที่ การจัดหน้าแบบนี้ทำให้สามารถแยกข่าวแต่ละชิ้นออกจากข่าวอื่นๆ ได้อย่างชัดเจน รูปทรงดูไม่ยุ่งเหยิงและน่าอ่าน กรณีที่มีข่าวด่วนยังสามารถแทรกข่าวไว้ในหน้าแรกนี้ได้ทันที และที่สำคัญที่สุด คือทำให้หนังสือพิมพ์ดูน่าอ่าน สะอาดและน่าสนใจ

- แบบเน้นข่าวสำคัญ

การจัดหน้าแบบเน้นข่าวสำคัญจะใช้มากและได้ผลเมื่อข่าวหนึ่งข่าวใดในวันนั้นมีคุณค่าของข่าวสูงกว่าข่าวอื่นๆ และต้องการดึงความสนใจจากผู้อ่านเป็นพิเศษ ถ้าหากมีข่าวอื่นซึ่งสำคัญพอๆ กัน หรือไม่แตกต่างกันมากนักก็มักไม่เหมาะสมที่จะจัดหน้าในลักษณะนี้ สำหรับการจัดหน้าแบบนี้ ผู้จัดหน้าจะกำหนดวางหัวข่าวใหญ่ไว้ที่มุมบนขวามือหรือมุมบนซ้ายมืออันเป็นตำแหน่งสำคัญที่สุด โดยจะให้เนื้อที่จำนวนมากแก่ข่าวสำคัญและภาพ ถ้าภาพข่าวเป็นภาพเด่นก็ควรขยายขนาดภาพให้ใหญ่และวางไว้ด้านบนด้วย เพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่านและเน้นความสำคัญของข่าว หลังจากนั้นจึงเสริมด้วยภาพหรือข่าวอื่นๆ ซึ่งมีความสำคัญด้อยลงมา โดยจัดตำแหน่งให้ลดหลั่น

ลงมาในรูปแบบชั้นบันไดตามแนวเส้นทแยงมุม ความสมดุลจะเกิดขึ้นได้โดยถ่วงน้ำหนักข่าวอื่นๆ ให้ได้สัดส่วนในส่วนที่เหลือของหน้า ในขณะที่น้ำหนักของข่าวใหญ่ก็ไม่ถูกแย่งความสำคัญไป

- แบบละครสัตว์

การจัดหน้าแบบละครสัตว์ เป็นการจัดหน้าโดยการจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ที่ปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์ให้กระจายไปทั่วหน้าตามตำแหน่งต่างๆ จะใช้ในกรณีที่ไม่มีข่าวใดเด่นเป็นพิเศษ และเมื่อต้องการความหลากหลาย โดยถือว่าทุกข่าวมีความสำคัญในตัวของมันเองเท่าๆ กัน เหมือนกับการแสดงละครสัตว์ที่สร้างความเร้าใจให้ผู้ชมในทุกจุด การจัดหน้าแบบนี้จะใช้มากในหนังสือพิมพ์ประเภทเฟื่องปริมาณ การใช้ขนาดหัวข้อและภาพต่างๆ กัน อาจสับสนบ้างแต่ก็ดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้มากเช่นกัน

- แบบเน้นลำดับความสำคัญของข่าว

การจัดหน้าแบบยึดลำดับความสำคัญของข่าว เป็นรูปการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ การจัดหน้าแบบนี้ ยึดเอาหน้าที่ของข่าวเป็นหลัก กล่าวคือ จัดเพื่อให้สามารถอ่านข่าวได้สะดวกและเชิญชวนให้มีการอ่านข่าวนั้น การจัดหน้าส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับประเด็นของข่าว ถ้าหากว่าข่าวสองข่าวมีความสำคัญเท่ากัน ก็อาจจะจัดหน้าให้เกิดความสมดุล หรือเมื่อต้องการเชิญชวนให้อ่านข่าว ก็อาจนำเอาวิธีการจัดหน้า โดยการใช้ตัวอักษรพาดหัวข่าวใหญ่เล็กเป็นเครื่องกำกับให้เห็นว่าข่าวใดมีความสำคัญมากกว่ากัน นอกจากนี้ถ้ามีภาพข่าวประกอบด้วย ผู้จัดหน้าก็สามารถกำหนดพื้นที่ภาพข่าวแต่ละข่าวให้แตกต่างกันเพื่อบอกให้ผู้อ่านทราบถึงลำดับความสำคัญของข่าวได้

2.1.3 โครงสร้างของหน้าแรก

หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ส่วนมากจะมีองค์ประกอบจำนวนมากและมีลักษณะซับซ้อนกว่าหน้าอื่นๆ อีกทั้งองค์ประกอบเหล่านั้นยังจะต้องแข่งขันระหว่างกันเองเพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงอาจทำให้ผู้อ่านไม่รู้ว่าจะต้องดูตรงไหนก่อน บางคนอาจให้ความสนใจในบริเวณส่วนบนของหน้า เพราะส่วนนี้มีภาพและพาดหัวขนาดใหญ่ ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีพาดหัวค่อนข้างใหญ่แล้วก็ตาม แต่เพราะการแข่งขันกันขององค์ประกอบต่างๆ นี้เอง จึงทำให้ผู้อ่านไม่อาจจะดูหัวข่าวนั้นเพียงข่าวเดียวโดยไม่สนใจหัวข่าวอื่นด้วยได้

ปกติส่วนใหญ่โครงสร้างของหน้าแรกจะประกอบด้วยข่าวเด่นที่สุดเพียงข่าวเดียว และข่าวอื่นๆ ที่มีความเด่นรองลงไปตามลำดับ ซึ่งวิธีการที่จะทำให้ข่าวเด่นขึ้นมาได้นั้นอยู่ที่การเลือกองค์ประกอบที่เด่นที่สุดของหน้าก่อน หรือก็คือข่าวที่สำคัญที่สุดของวันนั้น แล้วจึงค่อยจัดข่าวลงในหน้าโดยการโปรยหัวข่าวและจัดข่าวลงในคอลัมน์ อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบที่เลือกมานี้ไม่

จำเป็นต้องเป็นข่าวแต่เพียงอย่างเดียว อาจจะมีภาพประกอบข่าว ข่าวอื่นที่เกี่ยวข้องหรือแม้แต่ภาพขนาดใหญ่เพียงภาพเดียวก็ช่วยทำให้เรื่องในหน้าเด่นขึ้นมาได้เช่นเดียวกัน

หลังจากให้องค์ประกอบอย่างหนึ่งมีลักษณะเด่นที่สุดในหน้าแล้ว ส่วนอื่นๆก็จะต้องให้เด่นรองลงมาตามลำดับด้วยแต่อาจจะไม่ชัดเจนนัก เพราะข่าวเด่นบางข่าวอาจมีลักษณะข่มข่าวขนาดสั้นอื่นๆทำให้ยากแก่การอ่าน ขณะเดียวกันในบางครั้งข่าวที่คิดว่าเด่นแล้วอาจจะเด่นไม่เพียงพอจนสู้กับข่าวที่มีฐานรองลงไปไม่ได้ ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวผู้จัดหน้าจึงต้องใช้ศิลปะของการจัดหน้าที่ดี และการประเมินคุณค่าข่าวเข้าช่วยเพื่อทำให้ข่าวนั้นเด่นขึ้นมาเหนือข่าวอื่นในหน้าได้

ประการสุดท้าย ขนาดของข่าวจะมีความสัมพันธ์กับการวางเรื่องเพื่อให้เด่นในหน้าได้เช่นเดียวกัน จะเห็นว่า เมื่อมีข่าวใดข่าวหนึ่งใช้พาดหัวขนาดใหญ่แต่วางอยู่ตรงชอกหรือมุมเล็กๆของหน้าแล้ว ก็จะทำให้ยากแก่การจัดเนื้อที่ของหน้าส่วนที่เหลือเพื่อให้อ่านมองได้ ดังนั้นข่าวพาดหัวขนาดใหญ่ หรือข่าวซึ่งวิจิตรแล้วว่าจะเป็นข่าวเด่นที่สุดของหน้า ควรจะจัดให้อยู่ในบริเวณเนื้อที่ค่อนข้างกว้างใหญ่ และอยู่ในตำแหน่งของหน้าซึ่งสะดุดสายตาผู้อ่านได้ก่อนเพื่อข่าวนั้นจะได้รับความสนใจจากผู้อ่านก่อนข่าวอื่นๆ

2.2 หนังสือพิมพ์ออนไลน์

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดหน้าโฮมเพจ

หนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นสื่อที่นำเสนอข่าวผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการหรือที่เรียกว่า เว็บเซิร์ฟเวอร์ (Web server) โดยใช้โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ (Web browser) คือ โปรแกรมที่ใช้ดาวน์โหลดข้อมูลจากเว็บเซิร์ฟเวอร์ลงมาดูในเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเอง แล้วแสดงผลที่ได้เป็นข้อมูลแบ่งเป็นหน้าๆเรียกว่า “เว็บเพจ” (Web page) โดยสามารถแสดงผลได้ทั้งข้อความ ภาพ เสียง วิดีโอ และมัลติมีเดีย ส่วนโฮมเพจ (Home page) คือ เว็บเพจหน้าแรกซึ่งเป็นทางเข้าหลักของเว็บไซต์ ถ้าเปรียบเทียบกับร้านค้าโฮมเพจก็คือหน้าร้าน ซึ่งจะต้องถูกออกแบบให้โดดเด่นและน่าสนใจมากที่สุด

เนื่องจากโฮมเพจเป็นหน้าแรกที่ใช้ส่วนใหญ่จะได้พบเห็น ถ้าหากหน้าโฮมเพจไม่แสดงสิ่งที่น่าสนใจ หรือเป็นประโยชน์แล้ว ผู้ใช้ก็อาจไม่เข้าไปดูเนื้อหาที่อยู่ภายในได้ ดังนั้นในหน้าโฮมเพจจึงควรแสดงข้อมูลและบริการที่เป็นประโยชน์ให้เห็นได้อย่างชัดเจน สะดวก และรวดเร็วแก่การเข้าถึงได้โดยง่าย และที่สำคัญจะต้องออกแบบให้ผู้ใช้เข้ามาเห็นหน้าแรกแล้วรู้ได้ทันทีว่า เว็บไซต์นั้นเกี่ยวข้องกับอะไรด้วย

นอกจากที่ได้กล่าวไปแล้ว โฮมเพจที่ดียังจะต้องมีคุณสมบัติอื่นๆอีกหลายประการ ซึ่ง ธิวัชชัย ศรีสุภาพ (2544) ได้กล่าวเอาไว้ดังนี้

1. แสดงถึงภาพรวมและสิ่งที่เป็นประโยชน์ในเว็บไซต์

2. ดูน่าสนใจ และมีลักษณะที่สัมพันธ์กับเนื้อหา
3. มีลิงค์ที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่ส่วนหลักๆของเว็บไซต์
4. แสดงผลได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้รูปภาพอย่างจำกัด
5. แสดงถึงสิ่งที่ปรับเปลี่ยนใหม่ เพราะถ้าหน้าโฮมเพจไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงแล้ว ผู้ใช้จะเข้าใจว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงของเนื้อหาภายในด้วยเช่นกัน
6. แสดงถึงเอกลักษณ์ของเว็บไซต์ ด้วยการแสดงชื่อของเว็บไซต์หรือชื่อหน่วยงานให้ผู้ใช้ได้รู้
7. ใช้องค์ประกอบที่มีลักษณะเหมือนกับในหน้าอื่นๆ ทำให้ผู้ใช้รู้ว่ากำลังอยู่ในเว็บไซต์เดียวกัน

2.2.2 รูปแบบการจัดหน้าเว็บเพจ

หน้าเว็บไซต์ที่เห็นอยู่ทั่วไปในปัจจุบันมีอยู่หลายรูปแบบ ซึ่งสามารถแบ่งได้อย่างกว้างๆ เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

- แบบแนวตั้ง

เว็บไซต์ทั่วไปนิยมออกแบบหน้าเว็บแบบนี้ เพราะเป็นรูปแบบที่ง่ายต่อการพัฒนาและมีข้อจำกัดน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับแบบอื่นๆ เนื่องจากใช้งานได้ง่าย และเหมาะกับเว็บไซต์ที่มีปริมาณเนื้อหา หรือมีแนวโน้มที่จะมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ลักษณะโครงสร้างเว็บเพจแนวตั้งจะมีความยาวมากกว่าพื้นที่หน้าจอ โดยบราวเซอร์จะแสดง สโครลบาร์ (Scroll bar) หรือแถบเลื่อนขึ้นที่ขอบด้านขวาของหน้าต่างบราวเซอร์ ซึ่งผู้ใช้ส่วนมากเข้าใจและใช้งานได้โดยไม่มีปัญหา

- แบบแนวนอน

การออกแบบหน้าเว็บแบบแนวนอน เป็นการออกแบบที่เน้นการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในแนวนอนอย่างเต็มที่ ทำให้มีข้อจำกัดและข้อควรระวังมาก เนื่องจากความกว้างของหน้าต่างคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องไม่เท่ากัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความละเอียดของหน้าจอ หากเว็บเพจมีข้อมูลจำนวนมาก และข้อมูลส่วนมากเป็นตัวอักษรที่มีความกว้างของบรรทัดเต็มหน้าจอ จะทำให้ผู้ใช้อ่านลำบาก โดยผู้ใช้งานจะต้องเลื่อนสโครลบาร์ไปด้านข้างเพื่อดูข้อมูลส่วนที่เหลือทำให้ไม่สะดวกในการใช้งาน ดังนั้นเว็บเพจจึงควรมีความกว้างไม่เกิน 600 พิกเซล สำหรับโครงสร้างแบบนี้จะเหมาะกับเว็บไซต์ที่มีข้อมูลส่วนมากเป็นภาพ หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับงานออกแบบแฟชั่น เป็นต้น

- แบบพอดีกับหน้าจอ

หน้าเว็บเพจแบบนี้จะใช้พื้นที่หน้าจอน้อยกว่าเว็บไซต์ทั่วไป มักจัดให้หน้าเว็บอยู่ตรงกึ่งกลางของหน้าจอ การออกแบบจะให้ขนาดพอดีกับหน้าจอโดยไม่มีสโครลบาร์ปรากฏขึ้น การออก

แบบหน้าเว็บเพจแบบนี้เหมาะสมกับเว็บไซต์ที่มีข้อมูลไม่มากนัก และมีข้อดี คือการนำเสนอที่ไม่ซับซ้อนและสะดวกต่อการใช้งาน เพราะผู้ใช้งานมองเห็นข้อมูลทุกส่วนของหน้าได้พร้อมกันตลอด

- แบบสร้างสรรค์

การออกแบบหน้าเว็บแบบนี้ไม่มีกฎเกณฑ์ใดๆ ผู้ออกแบบจะมีการกำหนดรูปแบบ และการจัดวางที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว สำหรับหน้าเว็บแบบสร้างสรรค์นี้นิยมใช้กับเว็บไซต์ของศิลปิน นักออกแบบ บริษัทโฆษณา หรือผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ เพราะสามารถใช้เว็บไซต์ของตนเองเป็นสื่อในการแสดงฝีมือการออกแบบ และความคิดสร้างสรรค์ได้เต็มที่

2.2.3 โครงสร้างของหน้าโฮมเพจ

โดยทั่วไป หน้าโฮมเพจจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลักๆ ได้แก่ 1. ส่วนหัวของหน้า 2. ส่วนของเนื้อหา 3. ส่วนท้ายของหน้า ซึ่งแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

- ส่วนหัวของหน้า (Page header)

บริเวณส่วนหัวของหน้าโฮมเพจถือเป็นบริเวณที่สำคัญที่สุด โดยบริเวณมุมซ้ายบนจะเป็นบริเวณที่สำคัญที่สุดในหน้า เพราะเป็นบริเวณแรกของหน้าจอที่ผู้ใช้จะเริ่มต้นให้ความสนใจ ด้วยเหตุนี้เว็บไซต์ส่วนใหญ่จึงมักจะวางโลโก้ หรือชื่อของเว็บไซต์ไว้ตรงตำแหน่งนี้ นอกจากนี้ โดยปกติแล้วส่วนหัวของหน้ายังประกอบไปด้วยป้ายโฆษณา ข้อความบอกวันที่ ลิงค์สำหรับติดต่อหรือลิงค์ที่สำคัญ ระบบเนวิเกชั่น (Navigation) หรือระบบนำทาง ซึ่งอาจปรากฏในรูปแบบของเมนูหลัก เมนูเสริม รวมไปถึงช่องค้นหาข้อมูล เป็นต้น

- ส่วนของเนื้อหา (Page body)

ส่วนของเนื้อหาจะอยู่บริเวณตอนกลางของหน้า และเป็นบริเวณที่ใช้แสดงเนื้อหาภายในเว็บไซต์ ส่วนมากเนื้อหาที่นำเสนอภายในหน้าโฮมเพจจะปรากฏในรูปแบบของหัวข้อเรื่อง ซึ่งจัดทำเป็นลิงค์เพื่อเชื่อมต่อไปยังหน้าเว็บเพจที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหัวข้อนั้นๆต่อไป โดยมากหัวข้อเรื่องจะมีการจัดเรียงแบ่งตามประเภท ซึ่งถ้าเทียบกับเว็บหนังสือพิมพ์ออนไลน์ก็คือ การจัดเรียงพาดหัวข่าว แบ่งตามประเภทของข่าว เช่น ข่าวการเมือง ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ฯลฯ นั่นเอง นอกจากนี้ บริเวณส่วนของเนื้อหาอาจจะประกอบไปด้วยรูปภาพ ภาพกราฟิก คลิปวิดีโอประกอบข่าว บริการเสริมต่างๆที่แต่ละเว็บไซต์จัดเตรียมไว้ให้ รวมถึงบางครั้งอาจจะเห็นเมนูหลัก เมนูเสริม หรือเมนูเฉพาะกลุ่มปรากฏอยู่ตรงบริเวณนี้ด้วยก็ได้

- ส่วนท้ายของหน้า (Page footer)

ส่วนท้ายของหน้าจะอยู่ล่างสุดของหน้า และเป็นส่วนที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเว็บไซต์ ส่วนใหญ่จะนิยมใช้วางระบบเนวิเกชั่นนำทางภายในเว็บไซต์แบบที่เป็นลิงค์ข้อความง่ายๆ นอกจากนี้อาจจะมีชื่อของเจ้าของ ข้อความแสดงลิขสิทธิ์ และอีเมลแอดเดรสของผู้ดูแลเว็บไซต์

เพื่อเวลาที่เกิดข้อสงสัยหรือมีปัญหาผู้ใช้จะได้มีช่องทางติดต่อกลับไปยังเจ้าของ หรือผู้ดูแลเว็บไซต์นั้นๆ ได้อย่างสะดวก

3. ความแตกต่างของจัดหน้าที่ส่งผลต่อผู้รับสาร

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงการจัดหน้าที่แตกต่างกันสามารถส่งผลต่อผู้รับสารในด้านต่างๆ ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยของ Maria, Annie และ Xiaoquan (2003) ที่ศึกษาการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์แท็บลอยด์กับหนังสือพิมพ์ขนาดมาตรฐานที่มีต่อผู้อ่าน ปรากฏว่า การจัดหน้าของหนังสือพิมพ์แท็บลอยด์ ซึ่งเน้นการนำเสนอข่าวแบบเร้าอารมณ์ มีรูปภาพจำนวนมากประกอบเนื้อหาข่าวขนาดสั้นที่สรุปมาแต่สาระสำคัญนั้น ช่วยเพิ่มการจดจำและความน่าสนใจให้แก่ข่าวได้มากกว่าหนังสือพิมพ์ขนาดมาตรฐาน แต่เมื่อเปรียบเทียบการประเมินความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภทกลับพบว่า ผู้อ่านประเมินการจัดหน้าแบบหนังสือพิมพ์ขนาดมาตรฐานว่าน่าเชื่อถือมากกว่าหนังสือพิมพ์แท็บลอยด์

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของ Fico, Heeter, Soffin และ Stanley (1987) ซึ่งเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีการนำเสนอข่าวแบบดรรชนี หรือ สารบัญ(คล้ายการจัดหน้าแบบเมนูพื้นฐานในหนังสือพิมพ์ออนไลน์) กับการอ่านหนังสือพิมพ์ที่จัดหน้าตามปกติพบว่า มีความเป็นไปได้ที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ดรรชนีจะเลือกอ่านเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ท้องถิ่น ระดับชาติ และต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยชี้ว่า การจัดหน้าแบบดรรชนีทำให้อ่านง่ายในการกำหนดวาระข่าวสารของสื่อที่มีต่อผู้อ่านลดลง เนื่องจากการจัดหน้าที่แบ่งเป็นหัวข้อ โดยไม่มีสิ่งชี้้นำให้เห็นร่องรอยความสำคัญของข่าวที่แตกต่างกันให้เห็นเหมือนการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มนี้ ได้ส่งผลทำให้ผู้อ่านมองเห็นความสำคัญของข่าวในระดับที่เท่ากัน และเลือกเปิดรับเรื่องที่เป็นวาระข่าวสารสาธารณะน้อยเพราะไม่มีสิ่งชี้นำในการอ่านนั่นเอง

จากที่ได้กล่าวไปแล้วจะเห็นว่า เพียงแค่การจัดหน้าที่แตกต่างกันเพื่อนำเสนอข่าวก็สามารถส่งผลต่อผู้อ่านในด้านต่างๆ ได้มากมายเช่นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อต่อยอดความรู้เกี่ยวกับการจัดหน้าที่แตกต่างกันของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ว่าจะส่งผลต่อผู้รับสารแตกต่างกันหรือไม่ โดยเลือกศึกษาแต่เฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าว และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว ดังจะกล่าวถึงรายละเอียดในส่วนต่อไป

4. การเลือกเปิดรับข่าว

สำหรับผู้วิจัยการเลือกเปิดรับข่าว หมายถึง การตัดสินใจเลือกเปิดรับประเด็นข่าว หรือไม่เปิดรับประเด็นข่าวใดๆ ก็ได้ด้วยตนเองของผู้รับสาร ซึ่งทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวของผู้รับสารมีอยู่หลายทฤษฎีด้วยกัน ดังนี้

4.1 การแสวงหาข่าวสาร (Information seeking)

ทฤษฎีการแสวงหาข่าวสารเป็นทฤษฎีที่ใช้อธิบายกระบวนการรับสารของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ว่า การบริโภคสื่อของผู้รับสารขึ้นอยู่กับความต้องการหรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง โดยแต่ละบุคคลย่อมมีวัตถุประสงค์ ความตั้งใจ และความต้องการใช้ประโยชน์ข่าวสารจากสื่อด้วยเหตุผลต่างๆกัน

ทฤษฎีการแสวงหาข่าวสารจะเน้นศึกษาในเรื่องของพฤติกรรมการเลือกเปิดรับข่าวสารว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นตัวกำหนด ทำให้บุคคลเลือกหรือหลีกเลี่ยงเปิดรับข่าวบางอย่าง ซึ่ง Charles Atkin (1973) ศึกษาและสรุปเอาไว้ว่า บุคคลจะเลือกรับข่าวสารใดจากสื่อมวลชนนั้นขึ้นอยู่กับการคาดคะเนเปรียบเทียบระหว่างผลรางวัลตอบแทน (Reward value) กับการลงทุนลงแรง (Expenditures) และพันธะผูกพันที่จะตามมา (Liabilities)

- ถ้าผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับสูงกว่าการลงทุนลงแรง หรือการต้องใช้ความพยายามที่จะรับรู้หรือทำความเข้าใจแล้ว บุคคลย่อมแสวงหาข่าวสารนั้น (Information seeking)

- ถ้าผลประโยชน์ที่ได้รับน้อยกว่าการลงทุนลงแรง บุคคลก็อาจจะเฉยเมยต่อข่าวสารนั้น (Information ignoring)

- ในกรณีที่บุคคลเห็นว่า การรับข่าวสารนั้นจะก่อให้เกิดพันธะผูกพัน เช่นทำให้เกิดความไม่พอใจหรือไม่สบายใจ ก็อาจใช้วิธีหลีกเลี่ยงข่าวสารนั้น (Information avoidance)

นอกจากนี้ Atkin ยังชี้ให้เห็นว่า บุคคลจะแสวงหาข่าวสารก็ต่อเมื่อต้องการได้รับข่าวสาร (Information) และความบันเทิง (Entertainment) และความต้องการข่าวสารนั้นเกิดจากความไม่แน่ใจ (Uncertainty) ซึ่งเป็นผลมาจาก

- การมองเห็นความไม่สอดคล้องกันระหว่างระดับความรู้ขณะนั้น กับระดับความต้องการที่อยากรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายนอก (Extrinsic uncertainty) กล่าวคือ ยิ่งเป็นเรื่องที่สำคัญก็ยิ่งอยากมีความรู้ และความแน่ใจสูง

- การมองเห็นความไม่สอดคล้องกันระหว่างระดับความรู้ที่มีอยู่ของปัจเจกบุคคลในขณะนั้นกับความรู้ตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งกำหนดโดยระดับความสนใจส่วนบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Intrinsic uncertainty)

ส่วนความต้องการได้รับความบันเทิงของบุคคลนั้นเกิดจากการกระตุ้นอารมณ์แห่งความรื่นเริงบันเทิงใจที่ได้จากการมองเห็นความไม่สอดคล้องกันระหว่างสภาวะที่เป็นอยู่ของบุคคลขณะนั้น กับความสนุกสนานที่คาดหวังไว้

(Intrinsic desire)

ยิ่งไปกว่านั้น จากการศึกษาของ McCombs และ Becker(1977) เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารของบุคคล ซึ่งสรุปจากผลการวิจัยต่างๆพบว่า บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการของตน 6 ประการ คือ

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและการสังเกตการณ์รอบตัว เพื่อจะได้รู้ว่าอะไรกำลังเกิดขึ้น เพื่อให้ทันเหตุการณ์ ทันสมัย
 2. เพื่อต้องการคำแนะนำ (Guidance) ในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องและช่วยในการตัดสินใจแต่ละวัน เพื่อความอยู่รอดในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
 3. เพื่อนำไปใช้ในการสนทนา (Anticipated communication)
 4. เพื่อความตื่นเต้น (Excitement) เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมอยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น
 5. เพื่อเสริมความคิดเห็น (Reinforcement) โดยช่วยเสริมความคิดเห็นให้มั่นคงยิ่งขึ้น หรือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว
 6. เพื่อความบันเทิง (Entertainment) รวมทั้งการผ่อนคลายอารมณ์ (Emotional release)
- โดยสรุปแล้ว กล่าวได้ว่า การแสวงหาข่าวสารหรือการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคล นอกจากเพื่อสนับสนุนทัศนคติ ความคิดเห็น และความเข้าใจของแต่ละคนที่มีอยู่เดิมแล้ว คนเรายังเปิดรับข่าวสารเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ รวมทั้งเพื่อความบันเทิงด้วย นอกจากนี้การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกเปิดรับข่าวใดก็ตามยังขึ้นอยู่กับการประเมินเปรียบเทียบระหว่างการลงทุนลงแรง กับผลตอบแทนที่จะได้รับจากการรับรู้ข่าวสารนั้นๆด้วย

อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยอีกหลายประการที่ทำให้การเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคลแตกต่างกันได้ ตามที่ Wilbur Schramm (1973) กล่าวเอาไว้คือ

1. ประสบการณ์มีผลทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารแตกต่างกัน
2. การประเมินสาระประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนองจุดประสงค์ของตนอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจแตกต่างจากผู้รับสารคนอื่นได้
3. ภูมิหลังที่แตกต่างกันทำให้ผู้รับสารมีความสนใจที่แตกต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อมทำให้มีความแตกต่างในพฤติกรรมการเลือกรับสื่อ และเนื้อหาข่าวสารเพื่อสนองจุดประสงค์ของตนอย่างใดอย่างหนึ่ง
5. ความสามารถในการรับสารในประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจที่ทำให้พฤติกรรมการรับ ข่าวสารต่างกัน
6. บุคลิกภาพมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การโน้มน้าวใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร

7. อารมณ์ และสภาพทางอารมณ์ของผู้รับสารมีผลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสาร และอาจส่งผลทำให้ผู้รับสารเข้าใจ หรือไม่เข้าใจความหมายของข่าวสารได้

8. ทักษะคิดจะเป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับ และตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้พบ

จากคำกล่าวของ Schramm จะเห็นได้ว่า การเลือกเปิดรับหรือไม่เลือกเปิดรับข่าวสารใดก็ตามล้วนมีปัจจัยส่วนบุคคลของผู้รับสารเข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเห็นว่าการที่ผู้รับสารเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อที่มีการจัดหน้าแตกต่างกันอย่างหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์นั้นอาจมีส่วนทำให้การเลือกเปิดรับ หรือไม่เลือกเปิดรับข่าวสารใดๆของผู้อ่านแตกต่างกันได้ ดังจะกล่าวถึงต่อไป

4.2 การจัดหน้าที่ส่งผลต่อการเลือกเปิดรับข่าวของผู้รับสาร

จากการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดหน้าที่ส่งผลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของผู้รับสารพบว่า มีงานวิจัยอยู่มากมายที่แสดงให้เห็นว่า การจัดหน้าที่แตกต่างกันของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีส่วนสนับสนุนให้ผู้รับสารมีลักษณะการเลือกเปิดรับข่าวสารแตกต่างกันได้ ดังนี้

งานวิจัยของ David และ Scott (2000) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการได้รับความรู้ที่แตกต่างกันระหว่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ กับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของนิวยอร์กไทม์พบว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์เปิดรับข่าวต่างประเทศ ข่าวภายในประเทศ และข่าวการเมือง ซึ่งเป็นวาระข่าวสารสาธารณะน้อยกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์

สำหรับเหตุผลที่ทำให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีการเปิดรับข่าวแตกต่างกันนั้น David และ Scott ระบุว่า มีสาเหตุมาจากการจัดหน้าของสื่อทั้งสองประเภทที่แตกต่างกัน กล่าวคือ การจัดหน้าของหนังสือพิมพ์จะเน้นความสำคัญของข่าวที่แตกต่างกัน โดยมีการแสดงร่องรอยความสำคัญของข่าวแต่ละข่าวให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งร่องรอยที่ว่านี้ก็คือ การกำหนดให้ขนาดของพาดหัว ความยาวของข่าว และรูปภาพประกอบข่าวไม่เท่ากัน

ในขณะที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีแนวโน้มที่จะจัดให้ข่าวแต่ละข่าวยุ่มีความสำคัญเท่ากัน โดยนำเสนอในรูปแบบเมนูพื้นฐานแบ่งแยกข่าวตามประเภท เช่น ข่าวการเมือง ข่าวต่างประเทศ ฯลฯ แล้วกำหนดให้ขนาดพาดหัวข่าวแต่ละข่าวเท่ากันหมด ซึ่งการจัดหน้าเช่นนี้ ทำให้ร่องรอยความสำคัญของข่าวที่บรรณาธิการกำหนดไว้ในหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มเพื่อชี้แนะให้ผู้อ่านบริโภคข่าวตามความสำคัญหายไป เมื่อไม่มีสิ่งชี้แนะการอ่านแล้วผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จึงเปิดรับข่าวตามความสนใจ และการมองเห็นความสำคัญของข่าวที่ต่างไปจากผู้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม ซึ่งนำไปสู่การเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันของผู้ใช้สื่อทั้งสองประเภทนั่นเอง

นอกจากนี้ จากการศึกษาของ Cameron และ Curtin (1995) ยังพบว่า รูปลักษณะภายนอก หรือก็คือ การออกแบบจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถควบคุมการไหลของข่าวสารข้อมูลได้ด้วยตนเอง โดยการเลือกอ่านข่าวที่ตนเองสนใจโดยเฉพาะเท่านั้น สอดคล้องกับการรายงานของ David และ Scott ที่กล่าวว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีความเป็นไปได้อย่างมากที่จะติดตามข่าวที่พวกเขาสนใจ ในขณะที่เดียวกันก็มีความเป็นไปได้น้อยที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะติดตามข่าวที่บรรณาธิการและผู้ผลิตข่าวทำร่องรอยไว้ให้

เพิ่มเติมในส่วนของการเลือกเปิดรับข่าวของผู้รับสาร มิ่งงานวิจัยของ Doris Graber (1988) ที่สนับสนุนความคิดที่ว่าร่องรอยความสำคัญของข่าวมีส่วนทำให้ผู้อ่านตัดสินใจเลือกเปิดรับข่าวสารนั้นๆ กล่าวคือ จากการศึกษาอิทธิพลการอ่านข่าวของ Graber พบว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีหลักในการเลือกเรื่องที่จะอ่านอยู่ 2 ประการ คือ การเลือกอ่านตามการปรากฏของร่องรอยความสำคัญของข่าวที่บรรณาธิการให้ไว้ กับการเลือกอ่านข่าวตามความสนใจของตนเอง และที่สำคัญผลการวิจัยยังระบุด้วยว่า ผู้อ่านจะใช้ตำแหน่งของบทความ ขนาดของพาดหัวข่าว และรูปภาพ รวมไปถึงความยาวของเรื่องเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะอ่านด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bennett, Swenson และ Wilkinson (1992) ที่พบว่าในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์เรื่องที่มีรูปภาพ และพาดหัวข่าวใหญ่ รวมทั้งมีตำแหน่งที่เกือบอยู่กึ่งกลางของหน้าจะถูกอ่านก่อน

นอกจากที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังมีงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่ศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ และวิดีโอเท็กซ์ (Videotex) ของ Zerbinos (1990) พบว่า วิดีโอเท็กซ์ซึ่งเป็นสื่อที่มีการนำเสนอข่าวผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ในระบบออนไลน์เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์นั้น เป็นเทคโนโลยีที่เอื้อให้ผู้อ่านมุ่งความสนใจไปสู่ข้อมูลที่คุ้นเคยหรือต้องการได้เลย ทำให้ผู้อ่านไม่ได้อ่านข่าวสารที่เขาไม่ได้ตั้งใจจะอ่านตั้งแต่แรก โดยที่ผู้อ่านข่าวสารในระบบนี้มักมีเป้าหมายว่าจะอ่านข่าวใดมาก่อนแล้วจึงเลือกเปิดรับข่าวสารนั้น ต่างจากการอ่านหนังสือพิมพ์ตรงที่เวลาผู้อ่านกวาดสายตาดูข่าวจะมีโอกาสได้อ่านข่าวอื่นๆไปด้วย ยิ่งไปกว่านั้นหนังสือพิมพ์ยังมีรูปแบบการนำเสนอข่าวบางอย่างที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้ เช่น การพาดหัวข่าว การมีภาพประกอบ ตำแหน่งของข่าวในแต่ละหน้ารวมไปถึงบทบรรณาธิการ ซึ่งล้วนมีผลต่อการเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่านทั้งสิ้น

จากงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ความแตกต่างในการจัดหน้าของสื่อทั้ง 2 ประเภทซึ่งก็คือหนังสือพิมพ์ กับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังอาจจะสร้างโอกาสที่แตกต่างกันให้แก่ผู้อ่านได้อีกด้วย กล่าวคือ การจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มที่เน้นการสร้างความสะดวกตาให้แก่ข่าวตามลำดับความสำคัญนั้นอาจสร้างโอกาสให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เลือก

เปิดรับเรื่องที่เขาไม่ได้สนใจมาก่อนได้จากการกวาดสายตาอ่านพาดหัวข่าวที่มีขนาดแตกต่างกันไปเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าบรรณาธิการได้แสดงร่องรอยไว้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าข่าวนั้นมีความสำคัญมากด้วยแล้ว โอกาสที่ผู้อ่านจะเลือกเปิดรับข่าวนั้นก็น่าจะเพิ่มตามไปด้วย

ขณะที่การจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ซึ่งมีแนวโน้มจัดการข่าวให้อยู่ในรูปแบบหัวข้อที่มีขนาดเท่ากันและมีการแบ่งแยกตามประเภทไว้อย่างชัดเจนด้วยนั้น ได้ส่งผลทำให้ร่องรอยความสำคัญของข่าวที่เคยปรากฏในหนังสือพิมพ์หายไป และผลที่ตามมาก็คือ มีโอกาสเป็นไปได้มากที่ผู้อ่านจะพลาดการเปิดรับข่าวสารที่สื่อมวลชนเห็นว่าสำคัญหรือเป็นวาระสาธารณะได้ โดยจะหันไปเลือกเปิดรับข่าวสารที่ตรงกับความสนใจ หรือความชอบแทน เพราะผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไม่มีสิ่งชี้แนะในการบริโภคข่าวสารเหมือนอย่างหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มมีอีกต่อไปแล้ว และสิ่งนี้เองจะสะท้อนให้เห็นว่า การจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ออนไลน์กำลังลดบทบาทของบรรณาธิการในฐานะที่เป็นผู้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้วาระข่าวสารสาธารณะของผู้อ่านให้น้อยลงไปด้วย

5. การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว

Wilbur Schramm ได้ให้ความหมายของการรับรู้เอาไว้ว่า คือ กระบวนการแปลความหมายของสิ่งที่พบ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมรอบตัว กล่าวคือ เมื่อคนเราได้รับสิ่งเร้าหรือข้อมูลจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 อันได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และผิวหนังแล้ว สิ่งเร้าหรือข้อมูลจะถูกส่งต่อไปยังสมองซึ่งจะทำหน้าที่รวบรวม และแปลความหมายของสิ่งเร้า หรือข้อมูลที่ได้รับอย่างรวดเร็วจนเกิดเป็นการรับรู้ขึ้น (Schramm, 1960: 6 อ้างถึงใน สุรัตน์ ตรีสกุล, 2547: 121)

ส่วนอรรถธรณ ปิณฑนโหวาท (2541) อธิบายว่า การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการรับหรือตีความสิ่งเร้าด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมและความสนใจใส่ใจของมนุษย์ นั่นคือ เมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบ หู ตา จมูก ลิ้น กาย การสนใจสิ่งเร้าและใช้ประสบการณ์เดิมแปลความหมายสิ่งเร้าที่มากระทบประสาทสัมผัสนั้น การรับรู้ของมนุษย์ต่อสิ่งเร้าจึงเกิดขึ้น

นอกจากนี้ สุรัตน์ ตรีสกุล(2547) ยังได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการในการให้ความสนใจและเลือกเก็บ การรวบรวม และจัดระบบ และการแปลความหรือสร้างความหมายให้แก่ข้อมูลที่ได้รับเพื่อให้เข้าใจความหมายของสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมรอบตัว

ดังนั้น หากกล่าวโดยสรุปแล้ว การรับรู้ หมายถึง กระบวนการในการให้ความสนใจ และเลือกรับสิ่งเร้าที่มากระทบประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์ แล้วจึงนำไปแปลความหมายโดยอาศัยประสบการณ์เดิม เพื่อให้เข้าใจความหมายของสิ่งต่างๆที่ได้พบเห็น

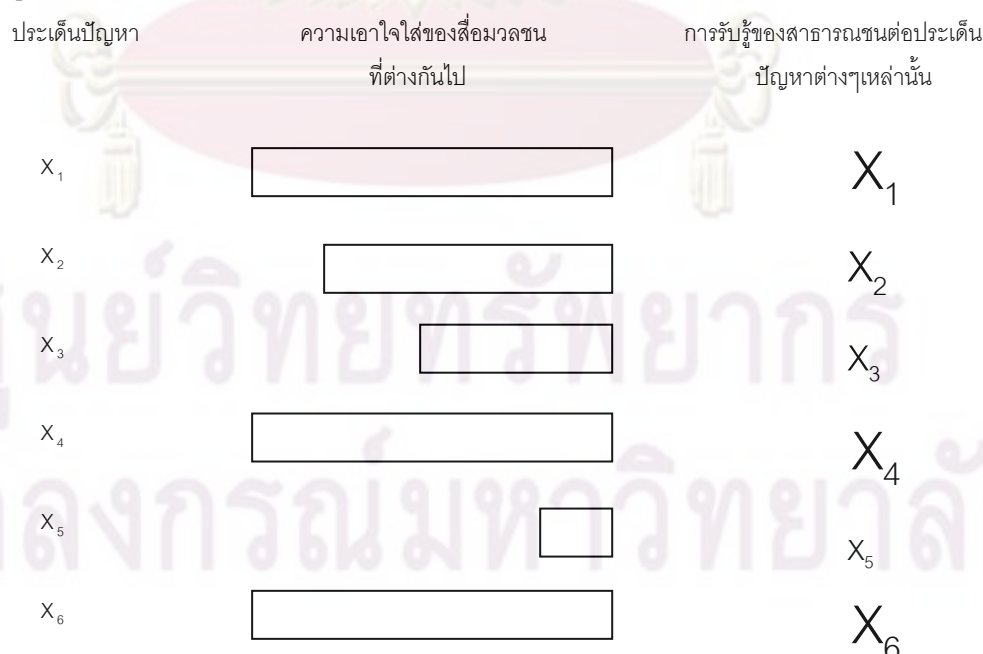
จากความหมายข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงได้นิยามการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวว่า หมายถึง การแบ่งแยกว่า ประเด็นข่าวใดมีความสำคัญมากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากัน และการจัดลำดับว่า ประเด็นข่าวใดมีความสำคัญมากที่สุด และสำคัญรองลงไปตามลำดับในมุมมองของผู้อ่าน โดยอาศัยประสบการณ์เดิมแปลความหมายจากการจัดหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์

5.1 การจัดหน้าที่ส่งผลต่อการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้รับสาร

ก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการจัดหน้า หนังสือพิมพ์มีหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งเฉกเช่นเดียวกับสื่อมวลชนอื่นๆ ก็คือ หน้าที่ในการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda-setting) ทั้งนี้เนื่องจากในแต่ละวันมีข่าวสารเกิดขึ้นมากมาย ดังนั้นสื่อมวลชนจึงจำเป็นต้องเลือกให้ความสนใจต่อบางประเด็น หรือบางหัวข้อที่เกี่ยวกับปัญหาในเรื่องต่างๆ และตามแนวคิดของการกำหนดวาระข่าวสาร เมื่อสื่อมวลชนให้ความสนใจต่อประเด็นหรือเรื่องใดแล้ว ประชาชนก็จะรับทราบและตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาหรือประเด็นนั้นตามไปด้วย

ในส่วนของแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดวาระข่าวสารมีแบบจำลองการกำหนดวาระข่าวสารของแมคคอมบ์ และชอว์ (แผนภาพที่ 1) ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสื่อมวลชนว่า ในขอบเขตของประเด็นปัญหาหรือหัวข้อพิจารณา หากปรากฏว่าเรื่องใดได้รับการเอาใจใส่จากสื่อมวลชนมากจะสามารถสร้างการรับรู้และความคุ้นเคยให้กับประชาชนได้มาก และถือได้ว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำคัญ (McComb and Shaw, 1981 อ้างถึงใน พิระ จิรโสภณ, 2531: 662-663) ดังนี้

รูปภาพที่ 1 แบบจำลองการกำหนดวาระข่าวสารของแมคคอมบ์ และชอว์

แผนภาพที่ 1 แบบจำลองการกำหนดเรื่องพิจารณาของแมคคอมส์ และชอว์ (McComb and Shaw, 1981 อ้างถึงใน พีระ จิรโสภณ, 2531)

จากแบบจำลองนี้ X_1 , X_2 , X_3 ... ที่มีขนาดเท่ากันทางซ้ายมือ คือ ประเด็นปัญหาหรือเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมซึ่งมีความสำคัญในตัวเองเท่ากัน แต่เมื่อสื่อมวลชนนำประเด็นเหล่านี้มานำเสนอให้สาธารณชนได้รับทราบ ก็จะมีการให้น้ำหนักของแต่ละประเด็นปัญหาแตกต่างกันออกไป ดังแสดงด้วยรูปแท่งตามแนวนอนที่มีขนาดไม่เท่ากัน โดยปรากฏตามความถี่เนื้อที่ และน้ำหนักความสำคัญของข่าวที่นำเสนอ ส่วน X_1 , X_2 , X_3 ... ที่มีขนาดไม่เท่ากันทางขวามือ คือ ระดับการรับรู้ของสาธารณชนต่อประเด็นปัญหาหรือเรื่องราวต่างๆตามน้ำหนักความสำคัญที่สื่อมวลชนนำเสนอ หากสื่อมวลชนนำเสนอและให้ความสำคัญกับเรื่องใดมาก ก็จะได้รับ การพิจารณาจากสาธารณชนว่ามีความสำคัญมากด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้ว่า X_1 , X_4 และ X_6 นั้นแสดงถึงประเด็นที่สาธารณชนตระหนักถึงความสำคัญมากที่สุด ส่วนประเด็นอื่นๆ เช่น X_2 , X_3 และ X_5 ก็จะมีควมสำคัญรองลงมาในสายตาสาธารณชน

นอกจากนี้ จากแบบจำลองข้างต้นจะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนจะทำหน้าที่จัดลำดับ และให้ความสำคัญในการนำเสนอข่าวสารต่างๆเพียงบางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมเท่านั้น เพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาและเห็นคล้อยตามว่า เรื่องที่สื่อมวลชนนำเสนอเป็นเรื่องสำคัญซึ่งควรให้ความสนใจมากที่สุด และรองลงไปตามลำดับในช่วงเวลานั้นๆด้วย

จากที่ได้กล่าวไป เมื่อผ่านขั้นตอนของการกำหนดวาระข่าวสารมาแล้ว หนังสือพิมพ์ก็จะเข้าสู่กระบวนการออกแบบจัดหน้าเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวตามลำดับที่ได้วางเอาไว้ ซึ่งวิธีการหนึ่งที่บรรณาธิการ หรือผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ใช้เพื่อแสดงให้เห็นผู้อ่านรับรู้ข่าวที่นำเสนอมีความสำคัญในระดับที่แตกต่างกัน ก็คือ การให้พื้นที่ในการพาดหัวข่าวแต่ละข่าวบนหน้าหนึ่งไม่เท่ากัน ข่าวใดที่หนังสือพิมพ์ให้พื้นที่มากข่าวนั้นก็จะมีควมสำคัญมากตามไปด้วย โดยเฉพาะในหน้าหนึ่งอาจใช้วิธีการกำหนดให้กรอบข่าว หรือตัวอักษรของพาดหัวมีขนาดที่แตกต่างกันไปเพื่อแสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญแก่ข่าวแต่ละข่าวไม่เท่ากันได้

สำหรับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ จากการศึกษาเกี่ยวกับการจัดหน้าทีแสดงให้เห็นถึงลำดับความสำคัญของข่าวที่ผ่านมามีเพียงงานวิจัยของศุภนิตย์ วงศ์ทางสวัสดิ์ (2550) ที่กล่าวถึงเรื่องนี้ โดยระบุว่า พาดหัวข่าวที่วางอยู่ในบรรทัดแรกของหน้าจอด้านบนสุด จะเป็นข่าวที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้ความสำคัญมากที่สุด และเรียงลำดับลงมาตามบรรทัดในแนวตั้งของหน้าจอ ข่าวที่เรียงกันลงมา เป็นข่าวที่ผู้จัดทำให้ความสำคัญจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด เป็นลำดับ 1 2 3...ไปเรื่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องตำแหน่งสำคัญของชวรัตน์ เชิดชัย (2520) ที่ระบุว่า ธรรมชาติของการอ่านจะเริ่มจากบรรทัดบนไล่ลงไปจนถึงบรรทัดล่าง

นอกจากนี้ในงานวิจัยเดียวกันยังพบว่า จากการวัดพื้นที่การนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งแต่ละชั้นของหนังสือพิมพ์เปรียบเทียบกับลำดับการจัดวางพาดหัวข่าวของข่าวนั้นๆ ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ พบว่า ในภาพรวมแล้วลำดับการนำเสนอข่าวไม่เหมือนกันทั้งหมด โดยเมื่อนำข่าวลำดับที่ 1 หรือข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุดของวันจากหนังสือพิมพ์มาเปรียบเทียบกับลำดับข่าวที่ 1 ในหนังสือพิมพ์ออนไลน์แล้วปรากฏว่า เหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ แต่ลำดับที่เหลือมักไม่เหมือนกัน อาจจะสลับกันไปมา หรือไม่ก็ไม่ถูกนำเสนอในสื่อออนไลน์เลยก็ได้ ยิ่งไปกว่านั้น ด้วยเหตุที่การจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีความยืดหยุ่นมากกว่าหนังสือพิมพ์ ผู้จัดสามารถเลือกใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์หลายกรอบที่ขายในภูมิภาคต่างๆ หรืออาจใช้ข่าวด่วนที่แทรกเข้ามาระหว่างที่หนังสือพิมพ์ถูกตีพิมพ์ไปแล้วมานำเสนอบนหน้าเว็บได้ จึงทำให้การลำดับความสำคัญของข่าวบนสื่อออนไลน์อาจแตกต่างไปจากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มได้

จากที่ได้กล่าวไปแล้วจะเห็นว่า การศึกษาวิจัยข้างต้นเป็นการศึกษาที่เน้นศึกษาเปรียบเทียบแต่เฉพาะลักษณะการจัดหน้าที่แตกต่างกันของสื่อทั้ง 2 ประเภท โดยไม่ได้เน้นผลที่จะเกิดขึ้นต่อผู้อ่านว่าจะรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้แตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาต่อไป

5.2 กลไกการรับรู้ของมนุษย์ กับการตีความลำดับความสำคัญของข่าวจากการจัดหน้าหนังสือพิมพ์

จากที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้วว่า การรับรู้เป็นกระบวนการแปลความหมายจากสิ่งเร้า ต่อไปจะอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กระบวนการรับรู้ของมนุษย์มีอยู่ด้วยกัน 3 ขั้นตอน คือ

1. การให้ความสนใจ และเลือกรับสิ่งเร้า (Attention and selection)

เนื่องจากในสภาพแวดล้อมรอบตัว ประสาทรับรู้ของมนุษย์จะถูกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าต่างๆ มากมาย แต่เนื่องจากมนุษย์มีขีดจำกัดไม่สามารถรับรู้สิ่งเร้าทั้งหมดที่ผ่านเข้ามาได้ มนุษย์จึงต้องเลือกที่จะรับรู้บางสิ่งโดยอาจเลือกรับรู้แต่เฉพาะในสิ่งที่ตนเองสนใจ หรือเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยม ทักษะสติ ฯลฯ ของตน

2. การรวบรวมและจัดระบบของสิ่งเร้า

ในขั้นตอนนี้ สมองของมนุษย์จะรวบรวมและจัดระบบสิ่งเร้าที่ผ่านเข้ามาทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ช่องทางเพื่อให้เกิดความหมาย การรวบรวมและจัดระบบของสิ่งเร้าเกิดขึ้นโดยอาศัยหลักการสำคัญสองประการคือ

- การจัดกลุ่มการรับรู้ เป็นการจัดกลุ่มสิ่งเร้าโดยอาศัยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดกลุ่มสิ่งๆ เหมือนหรือคล้ายคลึงกันให้เป็นพวกเดียวกัน เป็นต้น

- ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและพื้น เป็นการแยกแยะภาพซึ่งเป็นสิ่งที่เราให้ความสนใจออกจากพื้นหลัง ซึ่งเป็นองค์ประกอบของสิ่งที่เราให้ความสนใจ โดยที่บางครั้งพื้นหลังอาจกลายเป็นภาพ และภาพอาจกลายเป็นพื้นหลังได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าในขณะที่นั้นเราให้ความสนใจอะไรมากกว่ากัน

3. การแปลความหมาย

หลังจากที่สมองเลือกรับและจัดระบบสิ่งเร้าหรือข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัสแล้ว สมองจะแปลความหมายโดยการสร้างหรือให้ความหมายแก่สิ่งเร้าเหล่านั้น ทั้งนี้การที่สมองจะสร้างหรือให้ความหมายแก่สิ่งเร้าได้จะต้องอาศัยบริบทของข้อมูล หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนช่วยให้เกิดการรับรู้สิ่งต่างๆรอบตัว ดังนั้นสิ่งเร้าจะมีความหมายต่อมนุษย์ในลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับว่า มนุษย์คนนั้นมองสิ่งเร้าจากแง่มุมใด และจัดระบบพร้อมแปลความหมายของสิ่งที่พบเห็นอย่างไรเป็นสำคัญ

ในการวิจัยเกี่ยวกับการแปลความหมายสิ่งเร้าจากประสบการณ์เดิมพบว่า คนเราจะมีแบบแผนการรับรู้ (Schema) หรือโครงสร้างของความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่จัดเป็นระบบหรือเป็นกลุ่มไว้แล้วในสมอง ทำให้เราสามารถทำความเข้าใจสิ่งที่มีความซับซ้อน รวมไปถึงคาดเดาสิ่งที่ยังไม่เกิดและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆได้ เช่น งานวิจัยของ Mandler พบว่า คนเรามีแบบแผนการรับรู้โครงสร้างของเรื่องลักษณะต่างๆที่สื่อมวลชนนำเสนอ ทำให้รู้ว่าเรื่องราวที่สื่อนำเสนอ มีโครงสร้างอย่างไร และสามารถคาดเดาและทำนายตอนต่อไปของเรื่องนั้นได้ (Mandler, 1978 อ้างถึงใน มณฑิรา อินคชสาร, อ้างแล้ว)

นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ Chandler (1995) ยังชี้ให้เห็นว่า แบบแผนการรับรู้ของคนในเรื่องหนึ่งสามารถแตกต่างกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางวัฒนธรรม ประสบการณ์ ระดับความรู้ และบทบาททางสังคมของบุคคลแต่ละคน ซึ่งแบบแผนการรับรู้ที่แตกต่างกันนี้เองมีส่วนทำให้คนเราเข้าใจเรื่องหนึ่งๆแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจของผู้อ่านในเรื่องหนึ่งๆจะไม่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง เพราะผู้อ่านตีความและเข้าใจข้อมูลบนพื้นฐานของสามัญสำนึก (common-sense) ร่วมกันเป็นหลัก

จากความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงคิดว่ากรณีที่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อซึ่งมีบทบาทในการนำเสนอข่าวมายาวนาน ดังนั้นจึงน่าจะมีส่วนทำให้ผู้อ่านรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้จากแบบแผนการรับรู้รูปแบบการนำเสนอข่าวที่มีอยู่ก่อนแล้วว่า หนังสือพิมพ์จะมีการนำเสนอข่าวเด่นหรือข่าวสำคัญประจำฉบับไว้ในหน้าหนึ่ง โดยข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุดจะมีการใช้ภาพขนาดใหญ่ หรือตัวอักษรขนาดใหญ่ที่สุดในการพาดหัวข่าว และมักตีพิมพ์โดยวางไว้ตรงคอลัมน์ซ้ายหรือขวาสุดเห็นอรรถยัพ ส่วนข่าวที่สำคัญรองลงไปก็จะใช้พาดหัวที่มีขนาดเล็กลง

ตามลำดับความสำคัญ ซึ่งการที่ผู้อ่านมีแบบแผนการรับรู้ที่เป็นระบบมาก่อนแล้วเช่นนี้จะทำให้สามารถรับรู้ได้ทันทีว่าข่าวใดมีความสำคัญมากน้อยกว่ากัน รวมไปถึงสามารถเรียงลำดับความสำคัญของข่าวแต่ละข่าวได้เมื่อเห็นการให้ขนาดพื้นที่ และการจัดวางตำแหน่งขององค์ประกอบข่าวต่างๆในหน้าหนึ่งซึ่งสื่อหนังสือพิมพ์ได้แสดงให้เห็นลำดับความสำคัญของข่าวที่แตกต่างกันเอาไว้อย่างชัดเจน

สำหรับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เนื่องจากยังเป็นสื่อใหม่ที่ไม่มีรูปแบบการนำเสนอข่าวที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวแน่นอน อีกทั้งยังไม่มีสิ่งชี้แนะผู้อ่านให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวบางข่าวชัดเจนเท่ากับหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม เช่น ส่วนมากหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะปรากฏภาพหัวข่าวที่มีขนาดตัวอักษรเท่ากันหมดจึงทำให้ไม่รู้ว่าข่าวใดสำคัญกว่ากัน ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่แบบแผนการรับรู้เรื่องรูปแบบการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของผู้รับสารจะยังไม่เป็นระบบนัก และด้วยเหตุนี้อาจจะส่งผลทำให้การตีความลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านแต่ละคนแตกต่างกันไปได้ตามความสนใจได้ และนอกจากนี้ยังอาจทำให้ผู้รับสารจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ตีความลำดับความสำคัญของข่าวแตกต่างไปจากผู้รับสารจากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มได้อีกด้วย

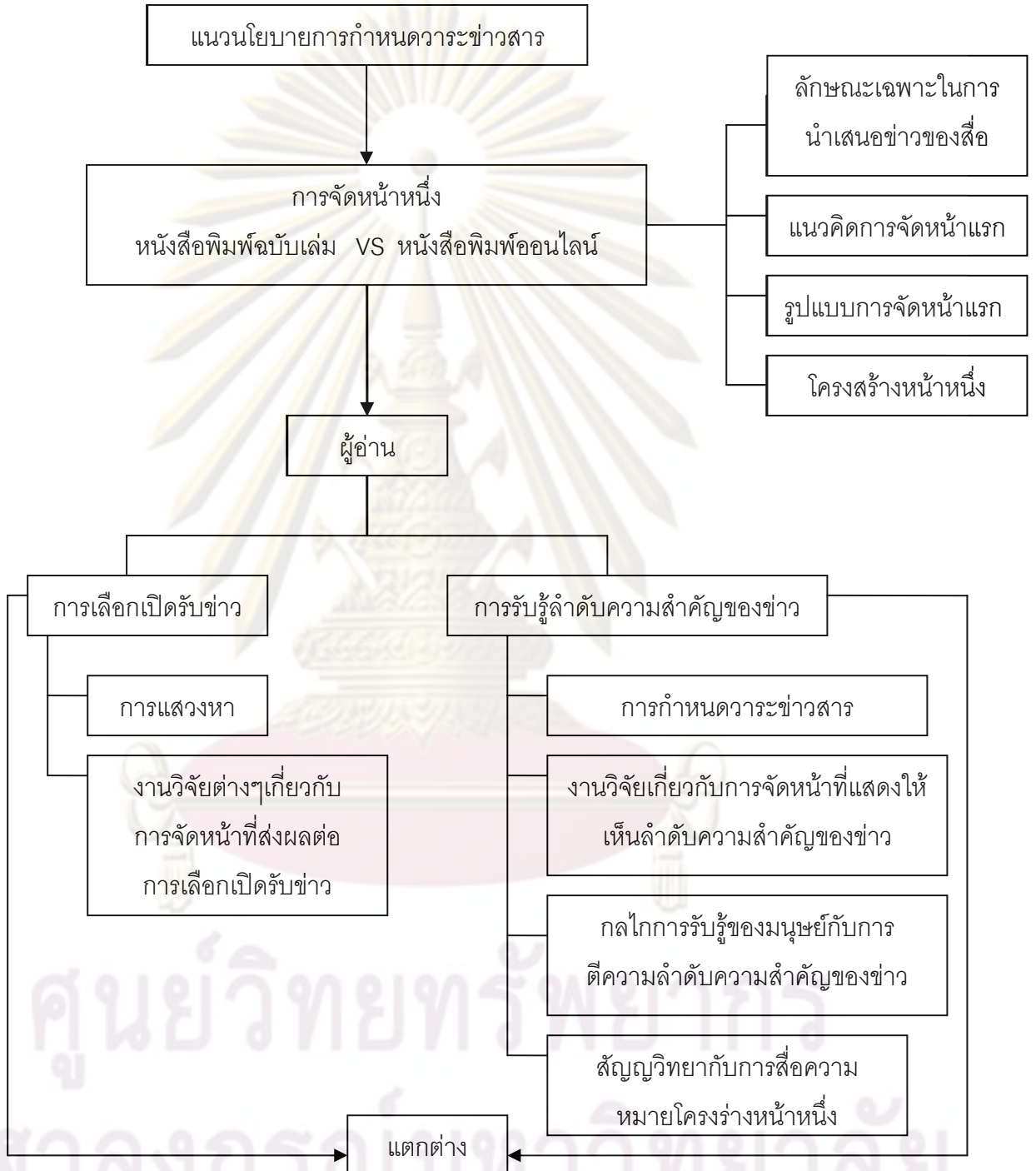
สมมติฐานการวิจัย

จากที่ได้กล่าวไปเกี่ยวกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดหน้าที่ส่งผลต่อการเลือกเปิดรับข่าว และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

- 1.การจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ส่งผลทำให้ผู้อ่านข่าวจากสื่อทั้ง 2 ประเภทมีการเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้แตกต่าง
- 2.การจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ส่งผลทำให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้ดีกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิด (Conceptual framework)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้จัดทำหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์เกี่ยวกับแนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสาร และการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งใช้นิติปรัชญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 จำนวน 30 คนมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจะแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองกับหนังสือพิมพ์ 15 คนและกลุ่มทดลองกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 15 คน เพื่อใช้ทดสอบดูว่าการจัดหน้าหนึ่งที่แตกต่างกันของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทยจะส่งผลต่อการเลือกเปิดรับข่าว และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านในครั้งนี้นี้แตกต่างกันหรือไม่ หลังจากนั้นจะนำเอาข้อมูลทั้งหมดมาประมวลเพื่อวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาต่อไป โดยรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ขอบเขตการวิจัย

สำหรับการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์และการทดลองในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาจากหนังสือพิมพ์ซึ่งมียอดจำหน่ายสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และคมชัดลึก ตามลำดับ (“ที่สุดในการกิจหนังสือพิมพ์และนิตยสาร ปี2548 ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล จากฐานข้อมูลซีไอเอ็มบีเคเอ็นเตอร์”, 2549: 7)

นอกจากนี้ ในส่วนของหนังสือพิมพ์ที่นำมาใช้ทดลอง ผู้วิจัยจะคัดเลือกหนังสือพิมพ์วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นวันที่ตีพิมพ์วันเดียวกันทั้งหมด 3 ฉบับ และเป็นวันเดียวกันทั้งหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ด้วย

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่าง

ในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะเลือกสัมภาษณ์เฉพาะบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่ง และเว็บมาสเตอร์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ฉบับ โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. นายอนุสรณ์ จิตต์ชื่นโชติ	ตำแหน่ง	หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
2. นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมาปาถ	ตำแหน่ง	เว็บมาสเตอร์และหัวหน้าศูนย์ข้อมูลไทยรัฐ
3. นายพรชัย ปุณณวัฒน์นพร	ตำแหน่ง	บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์
4. นางสาวกนกนภัส บุญแนบ	ตำแหน่ง	เว็บมาสเตอร์เดลินิวส์ออนไลน์
5. นายเสด็จ บุญนาค	ตำแหน่ง	บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์คมชัดลึก

6.ปรากฏการ แชนอุบล ตำแหน่ง เว็บบาสเตอร์คม ชัด ลึกออนไลน์

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการทดลองเปรียบเทียบผลการรับรู้ความสำคัญของข่าว และการเลือกเปิดรับข่าวระหว่างหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เป็นนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีวิธีการแบ่งกลุ่มดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ แบ่งเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ และคมชัดลึก ฉบับละ 5 คน รวมเป็น 15 คน
2. หนังสือพิมพ์ออนไลน์ แบ่งเป็นไทยรัฐ เดลินิวส์ และคมชัดลึก ฉบับละ 5 คน รวมเป็น 15 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์นี้จะเข้าถึงหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ได้จากเว็บไซต์ ดังต่อไปนี้

หนังสือพิมพ์	เว็บไซต์
ไทยรัฐ	Http: www.thairath.co.th/
เดลินิวส์	Http: www.dailynews.co.th/
คมชัดลึก	Http: www.komchadluek.net/

ในงานวิจัยครั้งนี้จะศึกษาในด้านการเลือกเปิดรับข่าวของผู้่านที่ถูกกำหนดโดยคุณลักษณะเฉพาะของสื่อแต่ละประเภท ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมาจึงต้องมีความใกล้เคียงกันมากที่สุด และเนื่องจากข้อจำกัดในงานวิจัยที่กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยหามาได้มีสัดส่วนของเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ดังนั้นเพื่อช่วยลดตัวแปรด้านเพศที่อาจส่งผลต่อการเลือกเปิดรับข่าว ผู้วิจัยจึงคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่เฉพาะเพศหญิงเท่านั้น เพื่อผลที่ได้จากการวิจัยในเรื่องการเลือกเปิดรับข่าวจะได้มาจากคุณลักษณะของสื่อที่แตกต่างกันอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ในส่วนของการทดสอบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว เพื่อกันตัวแปรแทรกในเรื่องการเปิดรับสื่อต่างๆซึ่งอาจจะส่งผลทำให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้ความสำคัญของข่าวมาก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือให้ผู้เข้าร่วมทดลองงดการเปิดรับข่าวจากสื่อต่างๆเป็นเวลา 1 สัปดาห์ก่อนเข้าร่วมทำการทดลองด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อมั่นสูง สามารถเก็บและรวบรวมข้อมูลได้ครอบคลุมมากที่สุด ซึ่งรายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ มีดังนี้

1. เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ซอฟต์แวร์ (Software) ที่นำมาให้ผู้อ่านใช้ทดลองกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์

2. หนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทย ซึ่งได้จากการคัดเลือกดังที่ได้กล่าวไปแล้ว (ดูภาคผนวก ข)

3. แบบทดสอบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว (ดูในภาคผนวก ก) แบบทดสอบนี้จะคัดเลือกมาแต่เฉพาะประเด็นข่าวที่ปรากฏในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์มาให้กลุ่มตัวอย่างจัดลำดับความสำคัญของข่าวในมุมมองของผู้อ่าน โดยให้ผู้อ่านใส่หมายเลขหน้าประเด็นที่ผู้อ่านคิดว่าสำคัญมากที่สุดเรียงจาก 1 2 3... ไปเรื่อยๆ โดยหมายเลข 1 เท่ากับสำคัญมากที่สุด

4. แนวคำถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสาร (ดูภาคผนวก ค) คำถามนี้ผู้วิจัยจะใช้สัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และเว็บมาสเตอร์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ฉบับ เพื่อนำเอาข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกับผลการทดลองการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งรายละเอียดของแนวคำถามจะถามถึงการคัดเลือกและการจัดลำดับความสำคัญของข่าวหน้าหนึ่ง รวมทั้งการออกแบบจัดหน้าหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวตามลำดับเหล่านั้นด้วย

ทั้งนี้จากเครื่องมือต่างๆที่ได้กล่าวมา สามารถนำมาศึกษาถึงตัวแปรต่างๆในการวิจัย อันได้แก่ แนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสาร การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว และการเลือกเปิดรับข่าว โดยที่ตัวแปรต่างๆสามารถนิยามเชิงปฏิบัติการได้ดังต่อไปนี้

ตัวแปรและวิธีวัดตัวแปร

1. แนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสาร ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึงวิธีดำเนินการในการจัดทำหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในขั้นตอนที่เกี่ยวกับการให้ความสำคัญของข่าวแต่ละข่าวในหน้าหนึ่งเรียงกันไปตามลำดับ ซึ่งจะวัดโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และเว็บมาสเตอร์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ฉบับ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และคมชัดลึกด้วยคำถามปลายเปิดใน 3 ประเด็นหลักๆดังที่ได้กล่าวไปแล้วในส่วนเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

2. การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว วัดด้วยวิธีการให้ผู้่านจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวซึ่งคัดเลือกจากประเด็นที่ปรากฏทั้งในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์แต่ละฉบับ โดยให้ใส่หมายเลขหน้าประเด็นเรียงจากหมายเลข 1 เท่ากับมีความสำคัญมากที่สุดไปเรื่อยๆจนครบตามประเด็นที่กำหนด หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำเอาลำดับความสำคัญที่ผู้อ่านแต่ละคนจัดมาคิดเป็นคะแนนแล้วจัดเรียงเป็นลำดับความสำคัญของข่าวของกลุ่มผู้อ่านแต่ละชื่อฉบับ แล้วถึงนำเอาลำดับดังกล่าวไปเปรียบเทียบกับลำดับที่สื่อแต่ละชื่อฉบับเป็นผู้กำหนด

โดยใช้สถิติ Spearman Rank – Order Correlation Coefficient เพื่อหาระดับความสัมพันธ์

3. การเลือกเปิดรับข่าว ผู้วิจัยแบ่งการวัดออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1 วัดปริมาณเนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเปิดรับ

สำหรับการวัดลักษณะนี้ ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นจำนวนข่าวหน้าหนึ่งของแต่ละคนเลือกเปิดรับ แล้วนำเอาจำนวนดังกล่าวมาคิดคำนวณด้วยสถิติครุสคัล - วัลลิส (Kruskal-Wallis H Test) เพื่อหาความแตกต่างระหว่างปริมาณเนื้อหาแต่ละประเภทที่กลุ่มผู้อ่านสื่อประเภทเดียวกันเลือกเปิดรับ ส่วนการเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาที่กลุ่มผู้อ่านข่าวต่างสื่อกันเลือกเปิดรับ จะใช้สถิติของแมน-วิทนี (Mann-Whitney U Test) เป็นตัวทดสอบความแตกต่าง

3.2 วัดการเลือกเปิดรับเนื้อหาตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนด

สำหรับการวัดลักษณะนี้ ผู้วิจัยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเลือกอ่านข่าวของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ระดับความนำขึ้นไปรวมทั้งข่าวที่อ่านคำบรรยายได้ภาพด้วย ซึ่งผู้วิจัยจะจัดบันทึกประเด็นข่าวจากหน้าหนึ่งที่ผู้อ่านแต่ละคนเลือกอ่านแล้วมาคิดคำนวณเป็นคะแนน โดยการให้คะแนนผู้วิจัยจะกำหนดให้ประเด็นที่สำคัญที่สุดมีคะแนนมากที่สุด ตัวอย่างเช่น หน้าหนึ่งไทยรัฐมีข่าวทั้งหมด 9 ประเด็น ประเด็นข่าวที่สำคัญที่สุดจะได้คะแนนเท่ากับ 9 ส่วนประเด็นที่มีความสำคัญรองลงไปก็จะได้คะแนนลดหลั่นกันลงไปเรื่อยๆ ตามลำดับความสำคัญ

เมื่อนำมาใช้คิดเป็นคะแนนสำหรับหนังสือพิมพ์ผู้วิจัยจะนำเอาประเด็นที่ผู้อ่านแต่ละคนเลือกมาคิดเป็นคะแนนรวม โดยประเด็นใดในหน้าหนึ่งที่ผู้อ่านไม่ได้เลือกอ่านจะให้ค่าคะแนนประเด็นนั้นเป็นศูนย์ เมื่อรวมคะแนนทั้งหมดได้แล้วจะเอามาหารด้วยจำนวนประเด็นข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่งทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่แต่ละคนได้รับ

ส่วนหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ผู้วิจัยจะคัดเลือกประเด็นข่าวที่มีความสำคัญเริ่มจากบรรทัดบนสุดไล่ลงมาตามแนวตั้งจนครบตามจำนวนที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของฉบับเล่ม กล่าวคือ ถ้าในฉบับเล่มมีทั้งหมด 9 ประเด็นก็จะคัดเลือกข่าวที่มีความสำคัญเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในหน้าโฮมเพจจำนวน 9 ประเด็นเช่นกัน โดยกำหนดให้ข่าวที่อยู่บรรทัดบนสุดเป็นข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุด ส่วนประเด็นที่มีความสำคัญรองลงไปก็จะได้คะแนนลดหลั่นกันลงไปเรื่อยๆ ตามแนวตั้ง หลังจากนั้นจะนำเอาประเด็นข่าวจากหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเปิดรับมาคิดเป็นคะแนนการเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่านแต่ละคนเหมือนที่คิดลักษณะเดียวกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์

หลังจากได้คะแนนเฉลี่ยของผู้อ่านแต่ละคนจากสื่อทั้ง 2 ประเภทแล้ว ผู้วิจัยจะนำมาคำนวณด้วยสถิติแมน-วิทนี (Mann-Whitney U Test) เพื่อหาความแตกต่างกันของการเลือกเปิดรับข่าวตามความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดของผู้อ่านข่าวจากสื่อต่างประเภทกัน

กระบวนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาแนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสาร

วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 ผู้วิจัยคิดแนวคำถามสัมภาษณ์ หลังจากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไข ตรวจสอบความเที่ยงตรง และความเหมาะสม จนกระทั่งได้คำถามที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงทำการติดต่อนัดหมายเพื่อขอเข้าสัมภาษณ์บรรณาธิการหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ว่ามีกรวางแนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสารของแต่ละสำนักพิมพ์ไว้อย่างไร

1.2 เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์ในการจัดลำดับความสำคัญของข่าวหน้าหนึ่งที่จะใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ดูว่าผู้จัดทำหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ได้จัดลำดับความสำคัญของข่าวที่ใช้ทดลองไว้อย่างไรบ้าง แล้วจึงนำลำดับความสำคัญดังกล่าวไปเปรียบเทียบกับความรู้ลำดับความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างต่อไปว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่

ส่วนที่ 2 การทดลองการเลือกเปิดรับข่าว และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

ก่อนเริ่มทำการทดลอง ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ที่จะเข้าร่วมทดลองให้งดเปิดรับข่าวจากสื่อประเภทต่างๆเป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบอันเนื่องมาจากการนำเสนอข่าวของสื่อประเภทต่างๆที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเปิดรับข่าว และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้เข้าร่วมการทดลองได้ หลังจากนั้นเมื่อถึงวันทำการทดลองผู้วิจัยจะเริ่มต้นทดลองเรื่องการเลือกเปิดรับข่าวเป็นอันดับแรก โดยมีวิธีการทดลองดังนี้

2.1 ผู้วิจัยจัดให้กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองกับหนังสือพิมพ์ 15 คน และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทย 15 คนอ่านข่าวตามความสนใจของตนจากสื่อของตัวเอง โดยให้เวลาในการอ่าน 30 นาทีและขณะที่อ่านข่าวจะให้กลุ่มตัวอย่างที่อ่านหนังสือพิมพ์ขีดเส้นใต้ข่าวที่ตนเองเลือกอ่านไปด้วย ส่วนกลุ่มที่อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ระหว่างทดลองจะให้ผู้อ่านจดบันทึกหัวข้อข่าว หรือส่วนที่ไม่ใช่ข่าว เช่น คอลัมน์ โฆษณา บทความ ฯลฯ ที่ตนเองเลือกอ่านไปลงบนกระดาษพร้อมระบุหน้าของข่าว หรือส่วนที่ไม่ใช่ข่าวที่กลุ่มตัวอย่างเลือกอ่านด้วยว่ามาจากหน้าใด

2.2 หลังจากให้กลุ่มตัวอย่างอ่านข่าวจนครบ 30 นาที ผู้วิจัยจะแจกแบบทดสอบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวให้กลุ่มตัวอย่างทำเป็นเวลา 10 นาทีโดยให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาการจัดหน้าหนึ่งประกอบการทำแบบทดสอบไปด้วยแล้วจึงเก็บแบบทดสอบคืน

2.3 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทุกคนด้วยคำถามสั้นๆเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่านที่กระทำระหว่างการทดลอง พร้อมทั้งสอบถามสาเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้อ่านเลือกเปิดรับข่าวต่างๆในการทดลองครั้งนี้ด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บรรณาธิการหน้าหนึ่ง และเว็บมาสเตอร์หนังสือพิมพ์ออนไลน์แบบเป็นทางการ โดยรวบรวมคำสัมภาษณ์มาแยกเป็นประเด็น 2 ประเด็นหลัก คือ

- ประเด็นการคัดเลือกข่าวลงหน้าหนึ่งและการจัดลำดับความสำคัญของข่าว และ
- การออกแบบจัดหน้าทีแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของข่าว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

- การทดลองเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าว

สำหรับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์จะเก็บข้อมูลจากข่าวที่ผู้อ่านขีดเส้นใต้ ส่วนกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะเก็บข้อมูลจากข่าวที่ผู้อ่านกดบันทึก

- การทดลองเกี่ยวกับการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว

จะเก็บข้อมูลจากการแจกแบบทดสอบการจัดลำดับความสำคัญของข่าว แล้วนำเอาข้อมูลการจัดลำดับของผู้อ่านทั้ง 2 สื่อมาเปรียบเทียบกับลำดับที่สื่อเป็นผู้กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการทดลองครั้งนี้ มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง

ลักษณะที่เปรียบเทียบ	สถิติที่ใช้
ปริมาณเนื้อหาที่ผู้อ่านสื่อประเภทเดียวกันเลือกเปิดรับ	H-Test (Kruskal-Wallis H Test)
ปริมาณเนื้อหาที่ผู้อ่านสื่อต่างประเภทกันเลือกเปิดรับ	U-Test (Mann-Whitney U Test)
การเลือกเปิดรับข่าวผ่านการจัดหน้าแรกตามลำดับความสำคัญที่สื่อจัดของผู้อ่านสื่อทั้ง 2 ประเภท	U-Test (Mann-Whitney U Test)
การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านสื่อประเภทเดียวกัน	Spearman Rank – Order Correlation Coefficient
การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านสื่อต่างประเภทกัน	Spearman Rank – Order Correlation Coefficient

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว และการเลือกเปิดรับข่าว” โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ คือบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่ง และเว็บมาสเตอร์ทั้ง 3 ชื่อฉบับอันได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และคม ชัด ลึกเกี่ยวกับแนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสาร และการทดลองการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว และการเลือกเปิดรับข่าวจากหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ข้างต้น กับนิสิตปริญญาตรีจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 30 คนในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ปราบกฏผลการวิจัยซึ่งผู้วิจัยจัดแบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ส่วนที่ 2 การเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่าน และ การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว ซึ่งแต่ละส่วนมีรายละเอียดของผลการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ในส่วนแรกนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งได้กำหนดขอบเขตการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ออกเป็น 2 หัวข้อหลัก คือ

1. แนวนโยบายการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวหน้าหนึ่ง
2. การออกแบบจัดหน้าหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวตามวาระ ซึ่งผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

1. แนวนโยบายการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวหน้าหนึ่ง

1.1 หนังสือพิมพ์

1.1.1 การคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกข่าวลงหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับคือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และคม ชัด ลึกปรากฏว่า แนวนโยบายในการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่ข่าวที่ถูกคัดเลือกมาลงหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับจะเน้นข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจหรือส่งผล

กระทบต่อประชาชนมากที่สุด โดยในส่วนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐข่าวที่ลงในหน้าหนึ่งจะเน้นลงข่าวชาวบ้านหรือข่าวเบา ซึ่งจะเน้นลงข่าวอาชญากรรมเป็นหลัก ซึ่งนายอนุสรณ์ จิตต์ชื่นโชติ หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กล่าวว่า

“ส่วนการคัดเลือกข่าวที่จะลงในหน้าหนึ่ง ในฐานะที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ขายคนทุกระดับ ดังนั้นแนวการเลือกข่าวของเราจะเล่นได้หมดทั้งข่าวอาชญากรรม ข่าวการเมือง ข่าวกีฬาอยู่ในหน้าหนึ่ง เช่นวันนี้มีข่าวอะไรที่น่าสนใจเราก็จะเลือกข่าวนั้นเข้ามา โดยเราจะเน้นไปทางข่าวชาวบ้านประเภทข่าวอาชญากรรมเป็นหลัก ส่วนข่าวชาวบ้านที่ลงจะเป็นข่าวใหญ่ได้ตัวอย่างเช่น ข่าวอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก มีปมปัญหาข้อเงื่อนอะไรหรือไม่ เป็นภัยกับสังคมหรือไม่ หรืออาจจะเป็นข่าวเศรษฐกิจที่กระทบกับชาวบ้านก็ได้ เช่น ข่าวรถเมล์ขึ้นราคา เพราะเราเน้นขายข่าวทุกอย่างที่กระทบกับชาวบ้านทุกด้าน” (นายอนุสรณ์ จิตต์ชื่นโชติ, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

ในขณะที่หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ก็เน้นลงข่าวที่ส่งผลกระทบต่อ หรือกำลังอยู่ในกระแสความสนใจของประชาชนเช่นกัน แต่ก็มีแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐอยู่บ้าง โดยนายพรชัย ปุณณวัฒนา บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์กล่าวว่า

“หนังสือพิมพ์หัวสีโดยทั่วๆ ก็จะไม่เน้นลงข่าวตลาดข่าวชาวบ้าน แต่ของเดลินิวส์จะกึ่งๆ ไม่เน้นตลาดมากนักเหมือนไทยรัฐ โดยเราอาจจะมีเล่นข่าวการเมืองบ้าง แต่โดยทั่วไปแล้วเราจะเน้นเล่นข่าวตามสถานการณ์เป็นหลักก่อน ดูว่ากระแสตอนนั้นประชาชนกำลังสนใจอะไร แล้วถึงจะมาพิจารณาพวกรายละเอียดหรือคุณค่าข่าวว่าข่าวใดสำคัญพอที่จะลงในหน้าหนึ่งได้บ้าง” (นายพรชัย ปุณณวัฒนาพร, สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2551)

สำหรับหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ข่าวที่ถูกเลือกมาลงในหน้าหนึ่งก็จะเป็นข่าวที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและอยู่ในกระแสความสนใจของประชาชนเช่นกัน ซึ่งโดยส่วนมากจะเน้นไปทางข่าวสังคมที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชน รองลงมาจะเป็นข่าวการเมือง และข่าวอาชญากรรม โดยนายเสด็จ บุญนาค บรรณาธิการหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก กล่าวว่า

“ปกติหน้าหนึ่งของเราจะเน้นลงข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจมากที่สุด ส่วนมากเน้นไปทางข่าวสังคมที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชน เช่น ข่าวเด็กถูกลักพาตัว ข่าวบุกรุกที่ดิน

ของในหลวง รongลงมาจะเป็นข่าวการเมือง และข่าวอาชญากรรมที่มีความสำคัญในช่วงเวลานั้น”
(นายเสด็จ บุญนาค, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2551)

จากที่ได้กล่าวไปจะเห็นว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทประชา
นิยมหรือเฟ่งปริมาณเหมือนกัน มีแนวนโยบายหลักในการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งโดยทั่วไปไม่
แตกต่างกันเท่าไรนัก ทั้งนี้จะเห็นได้จากแนวนโยบายหลักในการการคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอใน
หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะเน้นข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจหรือกระทบกับ
ประชาชนมากที่สุด โดยมีผู้บริหารระดับสูงของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ เป็นผู้กำหนดภาพรวม
ทิศทางของข่าวว่าจะให้เป็นไปในทางใด ส่วนการคัดเลือกข่าวลงหน้าหนึ่งแต่ละวันจะมี
บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการคัดเลือกอีกทีหนึ่ง

1.1.2 การจัดลำดับความสำคัญของข่าวหน้าหนึ่ง

ในส่วนของขั้นตอนการจัดลำดับความสำคัญของข่าวหน้าหนึ่ง จากการสัมภาษณ์พบว่า
หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับมีขั้นตอนที่เหมือนกัน คือ เมื่อคัดเลือกข่าวที่จะลงในหน้าหนึ่งได้ครบตาม
จำนวนที่กำหนดแล้ว ซึ่งโดยทั่วไปสำหรับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะลงข่าวในหน้าแรกจำนวน 8 ข่าว
ส่วนหนังสือพิมพ์เดลินิวส์จะลง 9 ข่าว และหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกจะลง 8 ข่าว หลังจากนั้น
หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง หรือบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งจะนำข่าวทั้งหมดมาพิจารณาเพื่อดูว่าข่าวใด
ควรจะพาดหัวใหญ่เพื่อเป็นข่าวLead หรือข่าวนำ แล้วจึงพิจารณาต่อไปว่าข่าวที่เหลือควรจะมี
ความสำคัญอยู่ในลำดับใดโดยมีขนาดของพาดหัวข่าวเป็นสิ่งบ่งบอกความสำคัญ

สำหรับวิธีการลำดับความสำคัญของข่าว จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการหน้าหนึ่งทั้ง 3
ฉบับสรุปได้ว่า การจัดลำดับความสำคัญของข่าวของบรรณาธิการแต่ละคนจะไม่มีหลักเกณฑ์ที่
ตายตัวแน่นอนว่า ข่าวสำคัญในแต่ละลำดับจะต้องมีคุณค่าข่าวแบบใด หรือมีประเด็นข่าวลักษณะ
อย่างไรถึงจะจัดให้อยู่ในลำดับที่เท่าไรได้

ทั้งนี้ การตัดสินใจว่าข่าวใดจะสำคัญว่าข่าวใดนั้นจะต้องอาศัยการพิจารณาไปตาม
สถานการณ์เป็นหลักว่าในแต่ละวันมีข่าวอะไรเกิดขึ้นบ้างแล้วถึงจะสามารถนำมาซึ่งน้ำหนักของ
คุณค่าข่าวนั้นๆได้ว่าควรจะให้ข่าวใดมีความสำคัญในลำดับที่เท่าไร แต่โดยหลักแล้วข่าวที่จะขึ้น
เป็นข่าวนำหรือข่าว Lead ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับได้จะต้องเป็นข่าวที่ส่งผลกระทบต่อ
ประชาชนเป็นหลักก่อน ส่วนข่าวที่สำคัญในลำดับรองลงไปต้องอาศัยการซึ่งน้ำหนักคุณค่าของ
ข่าวที่เข้ามาแต่ละข่าวแล้วเปรียบเทียบกัน ซึ่งผู้รับผิดชอบหน้าที่ดังกล่าวก็คือบรรณาธิการหน้า
หนึ่งของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม การจัดลำดับความสำคัญของข่าวยังต้องคำนึงถึงกรอบพื้นที่ในการจัดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ด้วย กล่าวคือ ปกติแล้วหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีจำนวนดาวเป็นตัวกำหนดพื้นที่ในการจัดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ยกตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะมีทั้งหมด 6 ดาว โดยหนังสือพิมพ์ 1 ดาวจะขายภาคอีสาน 2 ดาวขายภาคเหนือ 3 ดาวขายภาคใต้ 4 ดาวขายกรุงเทพฯกับปริมณฑล 5 ดาวขายภาคกลาง และ 6 ดาวขายกรุงเทพฯกับปริมณฑล เป็นต้น ซึ่งการกำหนดพื้นที่การจัดจำหน่ายดังกล่าวนี้จะส่งผลต่อการจัดลำดับความสำคัญของข่าวที่ต่อเมื่อถ้าข่าวที่เกิดขึ้นในวันนั้นไม่มีข่าวอะไรที่น่าสนใจเป็นพิเศษ หรือไม่มีข่าวอะไรที่จำเป็นจะต้องลงในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกกรอบ บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งก็จะพิจารณาคัดเลือกข่าวในแต่ละพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญพอๆกันมาลงแทน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วการลงข่าวหน้าหนึ่งในตำแหน่งของข่าวLeadของหนังสือพิมพ์มักจะมีข่าวหลักลงยืนไว้ทุกกรอบแล้วจึงค่อยปรับเปลี่ยนเอาข่าวท้องถิ่นเข้ามาแทนในลำดับที่สำคัญรองลงไป โดยนายพรชัย ปุณณวัฒนาพร กล่าวว่า

“การกำหนดวาระข่าวสาร จะเน้นข่าวแรกเป็นข่าวตามสถานการณ์ ซึ่งบางครั้งมีความเป็นไปได้ที่แต่ละพื้นที่ใน 6 ดาวจะเกิดเหตุการณ์สำคัญพอๆกัน กรณีนี้เราก็อาจจะเปลี่ยนข่าวพาดหัวใหญ่ให้แตกต่างกันไปตามพื้นที่ แต่โดยมากถ้าเรามีข่าวหลักไว้แล้ว เช่น ข่าวรัฐบาลใหม่ แต่งตั้งนายกฯ เราก็จะยังคงยืนข่าวนั้นเอาไว้ แล้วเปลี่ยนข่าวรองให้เป็นข่าวที่เน้นพื้นที่เป็นหลักแทน” (นายพรชัย ปุณณวัฒนาพร, สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2551)

ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของนายอนุสรณ์ จิตต์ชื่นโชติ จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่กล่าวว่า “รูปแบบของข่าวหน้าหนึ่งในแต่ละดาวทั้ง 6 ดาวจะต่างกันเล็กน้อย แต่ข่าวหลักๆจะยืนไว้นอกนั้นเอาข่าวในท้องถิ่นมาลง โดยข่าวหลักอาจจะเป็นข่าวการเมือง หรือข่าวอาชญากรรมใหญ่ๆที่ส่งผลกระทบต่อชาวบ้านจำนวนมากก็ได้” (นายอนุสรณ์ จิตต์ชื่นโชติ, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

อย่างไรก็ตาม การจัดลำดับความสำคัญของข่าวนั้นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ถึงแม้จะมีการจัดไว้เรียบร้อยแล้วก็ตาม โดยนายอนุสรณ์ จิตต์ชื่นโชติ หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กล่าวว่า

“บางที่ข่าวเข้ามาปัจจุบันทันด่วนโดยที่เราไม่ได้ตั้งตัวก็มี อย่างกรณีที่เราจัดสรรข่าวไว้ครบแล้ว ปรากฏว่ามีข่าวใหม่เกิดขึ้นมาแล้วมีความสำคัญมากกว่าเราก็ต้องเปลี่ยนเอาข่าวนั้นมาเป็นข่าวleadแทน แล้วข่าวอื่นก็ลดหลั่นความสำคัญกันลงไปตามลำดับ” (นายอนุสรณ์ จิตต์ชื่นโชติ, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

1.2 หนังสือพิมพ์ออนไลน์

1.2.1 การคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยรัฐ เดลินิวส์ และคม ชัด ลึก เกี่ยวกับการคัดเลือกข่าวลงหน้าโฮมเพจของเว็บไซต์ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ฉบับจะคัดเลือกเนื้อหาข่าวจากแหล่งที่มา 2 แหล่ง คือ จากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม กับ จากสื่อประเภทอื่นๆ ที่ไม่ใช่หนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม

ในส่วนเนื้อหาที่มาจากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาทั้ง 3 เว็บไซต์มีเพียง เว็บไซต์ของไทยรัฐเท่านั้นที่ลงข่าวจากหน้าหนึ่งของฉบับที่ตีพิมพ์บนกระดาษทุกข่าวในหน้าโฮมเพจเพื่อให้ผู้อ่านเห็นในเวลาเดียวกัน โดยได้รับการยืนยันจากนายชวรงค์ ลิมป์ปัทมาปาณี เว็บมาสเตอร์และหัวหน้าศูนย์ข้อมูลไทยรัฐ ว่า

“ปกติเราจะลงข่าวที่มาจากหน้าหนึ่งของฉบับเล่มทั้งหมด ก็ประมาณ 8 ข่าวแต่จะเห็นวาทรงบริเวณที่ลงข่าวจากฉบับเล่มมีข่าวที่เกินจาก 8 ข่าวอยู่ ซึ่งข่าวที่ลงเกินนี้ เราจะเอามาจากข่าวในกรอบอื่น คือ 4 ดาว กรอบที่ขายในกรุงเทพฯและปริมณฑลในช่วงบ่ายที่ไม่ซ้ำกับ 6 ดาว ซึ่งจำนวนข่าวที่ปรากฏจะมากหรือน้อยก็แล้วแต่ว่ามีข่าวที่ไม่ซ้ำจำนวนกี่ข่าว” (นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมาปาณี, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2551)

ส่วนคม ชัด ลึกถึงแม้จะลงข่าวที่ตีพิมพ์ในฉบับเล่มจนครบเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แต่ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์ปรากฏว่า การลงข่าวจากหน้าหนึ่งของฉบับเล่มจะมีการหมุนเวียนลัดเปลี่ยนกันไป ตลอดเวลา กล่าวคือ ถ้าข่าวใดในหน้าหนึ่งเข้ามาก่อนก็จะถูกใส่ไว้ในเว็บไซต์ก่อน เมื่อมีข่าวใหม่เข้ามาอีกข่าวเก่าก็จะถูกย้ายลงไปอยู่ลำดับถัดลงไปตามแนวตั้งของหน้าจอจนกว่าจะครบทั้ง 8 ข่าว ดังนั้นระหว่างที่ข่าวจากหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ยังไม่เข้ามา ผู้อ่านก็จะมีโอกาสเห็นข่าวจากหน้าหนึ่งฉบับเล่มพร้อมกันทั้งหมดในหน้าโฮมเพจของคม ชัด ลึกออนไลน์ได้

นอกจากนี้ การลงข่าวในลักษณะดังกล่าวยังอาจส่งผลทำให้การเรียงลำดับความสำคัญของข่าวในหน้าหนึ่งต่างไปจากฉบับเล่มได้อีกด้วย

ยิ่งไปกว่านั้น จากการสัมภาษณ์ปรากฏว่า บริเวณที่คม ชัด ลึกออนไลน์นำเนื้อหาจากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มไปลงนั้นยังมีข่าวอื่นๆที่ไม่ได้มาจากหน้าหนึ่งฉบับเล่มอีกด้วย โดยนายปรากร แสนอุบล เว็บมาสเตอร์คม ชัด ลึกออนไลน์ กล่าวว่า

“ถ้าตัดวันใหม่แล้วไม่มีวัตถุประสงค์ข่าวของวันใหม่จากหนังสือพิมพ์ที่เรียงลำดับความสำคัญไว้แล้วเข้ามาก็ต้องเอาข่าวต่างประเทศหรือข่าวอะไรลงไปก่อน หรือถ้าระหว่างรอข่าวที่จัดลำดับเอาไว้แล้วเกิดมีข่าวที่สำคัญมาก ณ เวลานั้นเข้ามาเราก็จะเอาข่าวนั้นลงก่อน”

(นายปรากร แสนอุบล, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2551)

ด้วยเหตุนี้ กรณีของคม ชัด ลึก ออนไลน์เวลานำข่าวอื่นมาลงข่าวจากหน้าหนึ่งฉบับเล่มที่ลงไว้ก่อนแล้วจึงอาจมีโอกาที่จะถูกเลื่อนให้ไปปรากฏอยู่ในหน้าถัดไปจากโฮมเพจได้

สำหรับเดลินิวส์จากการสัมภาษณ์ปรากฏว่า ผู้จัดทำเว็บไซต์ได้คัดเลือกข่าวจากหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มมาลงเช่นกันแต่อาจจะไม่ได้เลือกและลงทุกข่าวที่หน้าโฮมเพจ กล่าวคือเดลินิวส์ออนไลน์จะเลือกแต่เฉพาะข่าวหน้าหนึ่งที่น่าสนใจมาลงรวมไว้กับข่าวจากหน้าอื่นๆในฉบับเล่มตรงบริเวณข่าวประจำวันของหน้าโฮมเพจซึ่งจะลงแยกไปตามประเภทข่าว ทั้งนี้โดยทั่วไปข่าวที่เลือกมาลงจะคำนึงถึงผู้อ่านบนเว็บเป็นหลัก และไม่จำเป็นว่าข่าวจากหน้าหนึ่งฉบับเล่มจะต้องมาปรากฏในหน้าโฮมเพจของเว็บไซต์ทั้งหมด ส่วนสาเหตุที่ทำให้ผู้จัดทำเว็บไซต์เดลินิวส์ออนไลน์เลือกลงข่าวจากหน้าหนึ่งฉบับเล่มแต่เฉพาะที่น่าสนใจเท่านั้น นางสาวกนกนภัส บุญแนบ เว็บมาสเตอร์ของเดลินิวส์ออนไลน์ได้ให้เหตุผลไว้ว่า

“การคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์กับเว็บจะต่างกัน เพราะคนอ่านคนละกลุ่ม ดังนั้นเวลาเลือกข่าวเราจึงต้องคำนึงถึงความต้องการของคนอ่านบนเว็บด้วย อย่างบางทีเวลาเราเอาข่าวข่าวกันตายมาลงแล้วมีภาพประกอบ พอคนอ่านเข้ามาเห็นข่าวเข้าก็ไม่อยากดูต่อแล้ว”

(นางสาวกนกนภัส บุญแนบ, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

ด้วยเหตุนี้ เวลาผู้อ่านเข้ามาอ่านข่าวจากเดลินิวส์ออนไลน์จึงมีโอกาที่จะไม่ได้เห็นข่าวที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ฉบับเล่มทั้งหมดในหน้าโฮมเพจเหมือนกับผู้อ่านข่าวจากคม ชัด ลึก ออนไลน์เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของข่าวอื่นที่ปรากฏในหน้าโฮมเพจซึ่งมีที่มาของแหล่งข่าวจากสื่อประเภทต่าง ๆ นั้น จากการสัมภาษณ์ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ฉบับมีการคัดเลือกข่าวที่เหมือนกัน คือ จะเลือกมาแต่เฉพาะข่าวที่สำคัญและน่าสนใจจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งอินเทอร์เน็ตด้วยมาลงในเว็บไซต์ โดยมีทีมผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์แต่ละฉบับเป็นผู้ตามข่าวแล้วส่งเข้ามาให้เว็บมาสเตอร์หรือบรรณาธิการข่าวออนไลน์เป็นผู้ตัดสินใจว่า ควรจะอัปเดตข่าวขึ้นไปบนเว็บไซต์หรือไม่อีกทีหนึ่ง

1.2.2 การจัดลำดับความสำคัญของข่าวหน้าหนึ่งในเว็บไซต์

ในส่วนของ การจัดลำดับความสำคัญของข่าวที่ปรากฏในหน้าโฮมเพจของเว็บไซต์จากการสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์ทั้ง 3 เว็บไซต์สรุปได้ว่า การจัดลำดับความสำคัญของข่าวในเว็บไซต์จะมีเรื่องของเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะให้ความสำคัญกับข่าวที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งอาศัยการพิจารณาคุณค่าของข่าวว่ามีความน่าสนใจพอหรือไม่ ถ้ามีมากพอก็สามารถลงได้เลย ข่าวใดเกิดขึ้นมาก่อนก็สามารถนำมาลงในเว็บไซต์ได้ก่อน โดยผู้จัดทำเว็บไซต์มองว่าข่าวที่ลงเวลาไหนข่าวนั้นก็จะถือว่ามีค่าสำคัญในช่วงเวลานั้น พอมีข่าวใหม่เข้ามาถึงแม้จะเพียงไม่กี่นาทีก็ตาม ข่าวเก่าก็จะถูกลดทอนความสำคัญลงไปตามลำดับเวลาที่โดยจะไปปรากฏอยู่ในบรรทัดถัดลงไปตามแนวตั้งที่ข่าวนั้นๆ ปรากฏบนเว็บไซต์นั่นเอง

2. การออกแบบจัดหน้าหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวตามวาระ

2.1 หนังสือพิมพ์

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับพบว่า การออกแบบจัดหน้าหนึ่งส่วนใหญ่มักมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ข่าวนำ หรือข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุดของวันนั้นจะถูกออกแบบให้มีพื้นที่มากที่สุดเพื่อลงพาดหัวข่าว ส่วนข่าวรองก็จะลดขนาดพาดหัวข่าวไปตามลำดับความสำคัญ

สำหรับตำแหน่งที่ลงข่าวสำคัญ แต่เดิมหนังสือพิมพ์จะลงข่าวสำคัญๆ ไว้ในตำแหน่งเหนือรอยพับของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ แต่ปัจจุบันนี้การลงข่าวสามารถลงได้ทั่วทั้งหน้าโดยไม่ต้องคำนึงว่าข่าวที่สำคัญๆ จะต้องอยู่เหนือรอยพับเสมอไป ซึ่งโดยส่วนใหญ่ตำแหน่งเหนือรอยพับจะเป็นตำแหน่งที่นิยมลงข่าวพาดหัวใหญ่ หรือข่าวที่สำคัญที่สุดของวัน ส่วนข่าวที่มีความสำคัญในลำดับอื่นๆ จะลงตรงบริเวณใดก็ได้แล้วแต่ว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจัดหน้าในแต่ละวันไว้อย่างไร โดยนายเสด็จ บุญนาค ให้เหตุผลที่จำเป็นต้องจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ในลักษณะดังกล่าวว่า

“ปกติครึ่งหน้าบนจะขายได้หลายข่าว ส่วนเหตุผลที่เรามักจะลงข่าวที่น่าสนใจหรือข่าวสำคัญที่สุดไว้ตรงครึ่งบนก็เพราะเหตุผลของการตลาด เวลาวางอยู่บนแผงหนังสือคนอ่านจะเห็นข่าวสำคัญก่อนโดยที่ไม่ถูกบัง” (นายเสด็จ บุญนาค, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2551)

นอกจากเหตุผลข้างต้นแล้ว ยังมีเหตุผลอีกประการหนึ่งที่หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มักจะจัดหน้าแบบนี้ก็เพราะจะได้สะดวกในการทำงานเวลาที่มีการปรับเปลี่ยนข่าวที่จะลงในหน้าหนึ่ง โดยนายพรชัย ปุณณวัฒน์พร บรรณาธิการหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ กล่าวว่า

“การจัดหน้าหนังสือพิมพ์ตำแหน่งที่ลงข่าวมีส่วนสำคัญเหมือนกัน อย่างเวลาเราจัดหน้าหนังสือพิมพ์เราจะพยายามให้ข่าวพาดหัวใหญ่จะอยู่ด้านบน หรือกลางๆ โดยเราจะให้มีรูปอยู่ข้างบน 2 รูป มีข่าวอยู่ประมาณ 2-3 ข่าวส่วนข่าวรองๆลงไปก็จะอยู่ด้านล่าง เวลาเปลี่ยนข่าวส่วนใหญ่อะไรก็จะเปลี่ยนตรงนี้เพราะข่าวจะมีความสำคัญน้อยกว่าด้านบนจึงเปลี่ยนได้โดยไม่ต้องวุ่นวายกับการจัดหน้าใหม่มากนัก ส่วนข่าวหลักด้านบนก็ยังคงเป็นที่สะดุดตาผู้อ่านอยู่เวลาหยิบหนังสือพิมพ์ขึ้นมาอ่าน” (นายพรชัย ปุณณวัฒน์พร, สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2551)

อย่างไรก็ตาม การออกแบบจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับก็ยังคงมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า มีเพียงหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับเดียวที่มีลักษณะการจัดหน้าแรกที่แตกต่างจากอีก 2 ฉบับ กล่าวคือ รูปแบบหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐปกติแล้วจะลงข่าว 8 ข่าวและลงรูปประกอบข่าวประมาณ 5 รูปโดยตำแหน่งของพาดหัวข่าวและรูปภาพที่ลงในหน้าหนึ่งจะตายตัว ยิ่งไปกว่านั้นขนาดของพาดหัวข่าวและรูปภาพจะค่อยไม่มีการเปลี่ยนแปลงด้วย ดังที่ปรากฏในภาพ

รูปภาพที่ 2 หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551

จากรูปจะเห็นว่า โดยปกติแล้วตรงตำแหน่งหน้ากระดาษเหนือรอยพับของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะถูกกำหนดให้มีการวางพาดหัวข่าวรอง 2 ข่าวตรงตำแหน่งมุมบนซ้ายและขวา โดยมีภาพประกอบ 1 ภาพอยู่ตรงกลางส่วนตำแหน่งของพาดหัวข่าวใหญ่จะจัดให้อยู่มุมล่างซ้ายเหนือรอยพับ ส่วนมุมล่างขวาจะมีภาพประกอบอีกหนึ่งภาพ ส่วนหน้ากระดาษใต้รอยพับปกติจะมีลักษณะดังที่ปรากฏในรูป คือ มีรูปประกอบประมาณ 3-4 รูปในตำแหน่งมุมบนและมุมล่างซ้ายและมุมล่างขวา ส่วนพาดหัวข่าวรองจะอยู่ตรงบริเวณกรอบพื้นที่ด้านล่าง แต่ทั้งนี้อาจจะมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งขององค์ประกอบได้บ้างตามความเหมาะสม

ส่วนการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์กับคม ชัด ลึกจะมีการปรับเปลี่ยนทุกวัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฝ่ายออกแบบจัดหน้าของหนังสือพิมพ์นั้นๆว่าจะออกแบบหน้าหนึ่งในวันนั้นให้ออกมามีลักษณะเป็นแบบใด โดยจะไม่มีรูปแบบตายตัวเหมือนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ส่วนหลักการออกแบบในส่วนการจัดวางตำแหน่งข่าวสำคัญก็จะยึดหลักเหมือนที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งโดยปกติแล้วเดลินิวส์จะลงข่าวในหน้าแรกจำนวน 9 ข่าว และลงรูปจำนวน 6 รูป แต่ส่วนของคม ชัด ลึกปกติจะลงข่าว 8 ข่าวและลงรูปภาพจำนวน 5 รูป นอกจากนี้ในส่วนของรูปภาพถ้าเกิดเหตุการณ์สำคัญมากจำนวนรูปก็อาจจะลดลงได้เพื่อเพิ่มพื้นที่ให้กับรูปประกอบข่าวใหญ่นั้นๆ

2.2 หนังสือพิมพ์ออนไลน์

จากการสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 ฉบับพบว่า การออกแบบจัดหน้าหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวตามวาระมีหลักการทั่วไปที่เหมือนกัน คือ พาดหัวข่าวที่วางอยู่บรรทัดแรกบนสุดของหน้าจะเป็นข่าวที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้ความสำคัญมากที่สุด และเรียงลำดับลงมาตามบรรทัดแนวตั้งของหน้าจอก โดยข่าวที่เรียงกันลงมานี้เป็นข่าวที่ผู้จัดทำเว็บไซต์ให้ความสำคัญเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดเป็นลำดับ 1, 2, 3... ไปเรื่อยๆจนจบหน้า

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ตำแหน่งในการจัดวางข่าว และการสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์ยังพบอีกว่า มีเพียงผู้จัดทำเว็บไซต์ของไทยรัฐ กับ เดลินิวส์ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ ทั้งสองเว็บไซต์นี้จะให้ความสำคัญกับข่าวที่เป็นของหนังสือพิมพ์ออนไลน์มากกว่าข่าวที่มาจากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม โดยมีการแยกข่าวที่ทีมงานออนไลน์เป็นผู้จัดทำออกจากฉบับเล่มอย่างชัดเจน และกำหนดให้อยู่บริเวณด้านบนของหน้าเว็บเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นได้ง่าย โดยสาเหตุที่มีการออกแบบจัดหน้าลักษณะนี้ผู้จัดทำเว็บไซต์มองว่า ผู้อ่านที่เข้ามาอ่านข่าวในเว็บไซต์ส่วนใหญ่จะต้องสนใจข่าวที่เกิดขึ้น ณ ช่วงเวลานั้นมากกว่าจะเข้ามาอ่านข่าวที่เกิดขึ้นไปแล้ว โดยนายชวรงค์ ลิ้มปัทมาภาณี หัวหน้าศูนย์ข้อมูลไทยรัฐ กล่าวว่า

“โดยธรรมชาติของคนก็ต้องสนใจอ่านข่าวล่าสุดก่อน ส่วนข่าวจากหนังสือพิมพ์มันเป็นข่าวเมื่อวานนี้ที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์เมื่อเช้าวันนี้ ในขณะที่ข่าวด้านบนของเว็บเป็นข่าวที่เกิดขึ้นวันนี้ ณ เวลาที่อ่าน” (นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมาปาณี, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2551)

รูปภาพที่ 3 หน้าแรกของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ และเดลินิวส์ออนไลน์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากรูปภาพที่ 3 บริเวณที่ล้อมกรอบของทั้ง 2 เว็บไซต์ คือบริเวณที่มีงานออนไลน์เป็นผู้จัดทำขึ้น ซึ่งบริเวณดังกล่าวจะมีการอัปเดตข่าวตลอด 24 ชั่วโมงขึ้นอยู่กับว่าในช่วงเวลานั้นมีข่าวอะไรสำคัญก็จะเอามาลงไว้

ในขณะที่หนังสือพิมพ์คอมพิวเตอร์ ชัด ลึกออนไลน์จะมีความแตกต่างจาก 2 เว็บไซต์ที่กล่าวไปแล้วตรงที่คอมพิวเตอร์ ชัด ลึกออนไลน์จะให้ความสำคัญกับข่าวจากฉบับเล่มไปพร้อมกับข่าวตามสถานการณ์ โดยจัดพื้นที่ลงข่าวทั้งหน้าหนึ่งจากฉบับเล่ม และข่าวตามสถานการณ์ให้อยู่บริเวณเดียวกันตรงกลางด้านบนสุดของหน้าโฮมเพจ ซึ่งบริเวณนี้จะมีการอัปเดตข่าวตลอดเวลาเช่นกัน ดังปรากฏในภาพที่ 4

รูปภาพที่ 4 หน้าโฮมเพจของหนังสือพิมพ์คอมพิวเตอร์ ชัด ลึกออนไลน์

สำหรับหน้าตาโฮมเพจของแต่ละเว็บไซต์ในส่วนอื่นๆ เนื่องจากแต่ละเว็บไซต์จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นจึงขอแยกอธิบายทีละเว็บไซต์ โดยจะกล่าวถึงแต่เฉพาะ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหน้าแรกที่แสดงให้เห็นถึงลำดับความสำคัญของข่าวที่แตกต่างกันเท่านั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

หน้าโฮมเพจของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์

สำหรับหน้าตาของหน้าโฮมเพจหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์จะประกอบด้วยกัน 3 ส่วนหลักๆ คือ 1.ส่วนที่เป็นข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 2.ส่วนที่เป็นข่าวมาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับเล่ม 3.ส่วนที่เป็นข่าวฝากหรือข่าวประชาสัมพันธ์ โดยแต่ละส่วนจะถูกกำหนดให้อยู่ตามตำแหน่งต่างๆ ดังที่ปรากฏให้เห็นในภาพ

รูปภาพที่ 5 หน้าโฮมเพจไทยรัฐออนไลน์ ประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

จากภาพส่วนที่เป็นบริเวณหมายเลข 1 จะเป็นข่าวที่ทีมข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ เป็นผู้คัดเลือกข่าวมาลงดังที่ได้กล่าวไปแล้ว โดยข่าวที่มีรูปภาพประกอบและพาดหัวข่าวใหญ่ที่สุด และอยู่ด้านบนสุดของหน้าจอจะเป็นข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุดในช่วงเวลาที่ผู้เข้าใช้เว็บไซต์ เปิดเข้ามาเห็น ส่วนพาดหัวข่าวที่ปรากฏในลำดับรองลงไปคือ ข่าวที่มีความสำคัญรองลงมาตามช่วงเวลา โดยข่าวที่สำคัญมากเป็นลำดับสองจะอยู่บรรทัดถัดลงมาจากข่าวใหญ่ที่สุด ส่วนข่าวที่สำคัญเป็นลำดับสามก็จะอยู่บรรทัดถัดลงมาจากรับรอง และข่าวอื่นๆก็จะลดลำดับความสำคัญของข่าวลงไปเรื่อยๆตามแนวตั้งของหน้าจอ

สำหรับหมายเลข 2 จะเป็นพื้นที่สำหรับลงข่าวจากฉบับเล่ม ซึ่งในส่วนที่เป็นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวันนี้จะเป็นส่วนที่ลงข่าวจากหน้าหนึ่งไล่ตามลำดับความสำคัญ โดยข่าวนำของวันจะมีพาดหัวใหญ่ที่สุดและมีรูปภาพประกอบ ส่วนข่าวที่สำคัญรองลงไปจะไล่ลงมาตามแนวตั้ง คือ ข่าวที่มีความสำคัญเป็นลำดับสองจะอยู่ตรงบรรทัดถัดลงมาทางด้านซ้าย ส่วนลำดับที่สามจะอยู่ทางด้านขวาในบรรทัดเดียวกับลำดับที่สอง และลำดับอื่นๆก็จะไล่ลงไปเรื่อยๆตามที่ได้กล่าวไป

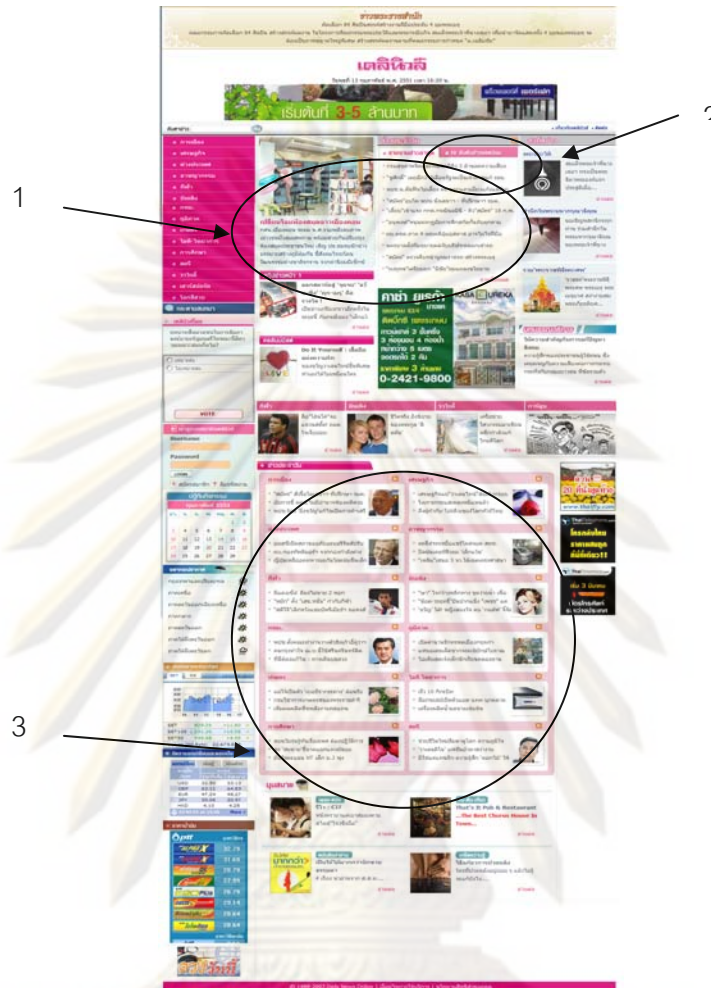
ส่วนบริเวณหมายเลข 3 จะเป็นบริเวณที่นำข่าวจากหน้าในของหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มมาลง โดยจัดแบ่งแยกตามประเภทข่าว โดยข่าวที่อยู่ในตำแหน่งด้านบนสุดของแต่ละประเภทจะเป็นข่าวที่สำคัญที่สุดของข่าวในประเภทนั้นๆ และถ้าข่าวประเภทใดอยู่ตำแหน่งด้านบนข่าวประเภทนั้นๆก็มีความสำคัญมากตามไปด้วย โดยเรียงลำดับความสำคัญของข่าวตามแนวตั้งเช่นกัน

สำหรับหมายเลข 4 จะเป็นพื้นที่สำหรับข่าวฝาก หรือข่าวประชาสัมพันธ์ แต่ในส่วนนี้จะไม่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์ และข่าวที่ลงก็ไม่ได้เรียงลำดับความสำคัญของข่าวด้วย

หน้าโฮมเพจของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์

สำหรับหน้าตาของหน้าโฮมเพจหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์จะประกอบด้วยกัน 3 ส่วนหลักๆ คือ 1.เป็นข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 2.เป็นข่าวที่ได้มาจากการจัดอันดับของคนอ่านบนเว็บ 3.เป็นข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม โดยแต่ละส่วนจะถูกกำหนดให้อยู่ตามตำแหน่งต่างๆ ดังที่ปรากฏให้เห็นในภาพที่ 6

รูปภาพที่ 6 หน้าโฮมเพจเดลินิวส์ออนไลน์ ประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

จากภาพส่วนที่เป็นบริเวณหมายเลข 1 จะเป็นข่าวที่ทีมข่าวออนไลน์เป็นผู้คัดเลือกข่าวมาลง โดยข่าวที่มีรูปภาพประกอบและพาดหัวข่าวใหญ่ที่สุดพร้อมความน่า และอยู่ด้านบนสุดทางซ้ายของหน้าจอจะเป็นข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุดในช่วงเวลาที่ผู้เข้าใช้เว็บไซต์เปิดเข้ามาเห็น ส่วนพาดหัวข่าวที่ปรากฏบริเวณรายงานข่าวล่าสุดในลำดับแรก คือ ข่าวที่มีความสำคัญรองลงมาจากข่าวแรกตามช่วงเวลา ส่วนข่าวที่สำคัญเป็นลำดับสามก็จะอยู่บรรทัดถัดลงมาจกลำดับสอง ส่วนข่าวอื่นๆก็จะลดลำดับความสำคัญลงไปเรื่อยๆตามแนวตั้งของหน้าจอเหมือนหน้าเว็บของไทยรัฐออนไลน์

สำหรับหมายเลข 2 คือ 10 อันดับข่าวยอดนิยมจะเป็นพื้นที่สำหรับลงข่าวที่ผ่านการจัดอันดับจากผู้อ่านบนเว็บ กล่าวคือ ข่าวใดบนเว็บที่ถูกคลิกอ่านมากที่สุดจะอยู่บรรทัดบนสุด ข่าวที่ถูกอ่านมากเป็นอันดับสองก็จะอยู่ในบรรทัดถัดลงมา ส่วนข่าวอื่นๆก็จะเรียงตามลำดับลักษณะนี้ไปเรื่อยๆ โดยการจัดอันดับนี้จะทำโดยอัตโนมัติซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและทุกวัน

สำหรับหมายเลข 3 จะเป็นพื้นที่สำหรับข่าวประจำวันที่มีการลงข่าวแบ่งแยกตามประเภท โดยในส่วนนี้จะมีทั้งข่าวที่มาจากหน้าหนึ่ง และหน้าในของฉบับเล่ม ซึ่งจะเรียงลำดับความสำคัญของข่าวตามแนวดิ่งเช่นกัน

หน้าโฮมเพจของหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์

สำหรับหน้าตาของหน้าโฮมเพจหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์จะประกอบด้วยกัน 3 ส่วนหลักๆ คือ 1.เป็นข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 2.เป็นข่าวที่มาจากหน้าในของฉบับเล่ม 3.เป็นข่าวที่ผลิตส่งเข้ามือถือ โดยแต่ละส่วนจะถูกกำหนดให้อยู่ตามตำแหน่งต่างๆ ดังที่ปรากฏให้เห็นในภาพที่ 6

รูปภาพที่ 7 หน้าโฮมเพจคม ชัด ลึกออนไลน์ ประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

จากภาพบริเวณหมายเลข 1 คือข่าวที่พิมพ์หนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นผู้ทำ ซึ่งในบริเวณนี้ ทีมงานจะคัดเลือกข่าวที่น่าสนใจของวันในช่วงเวลานั้นมาลงเพียงข่าวเดียวพร้อมภาพประกอบ โดยใส่รายละเอียดของข่าวเพียงสั้นๆ ส่วนข่าวอื่นจะต้องคลิกลิงค์เข้าไปอ่านด้านในอีกทีหนึ่ง โดยบริเวณนี้จะลงข่าวที่มีความน่าสนใจแต่ไม่ใช่ข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุด

ส่วนบริเวณหมายเลข 2 คือ บริเวณที่ลงข่าวที่สำคัญที่สุด โดยนำข่าวมาจากหน้าหนึ่งของ ฉบับเล่ม และจากแหล่งข่าวอื่นๆที่ไม่ได้มาจากฉบับเล่มมาลงโดยมีการอัปเดตข่าวระหว่างวัน ตลอดเวลา ซึ่งการเรียงลำดับความสำคัญของข่าวจากหน้าหนึ่งในบริเวณนี้ไม่จำเป็นต้องเรียง เหมือนฉบับเล่ม เพราะการเรียงลำดับความสำคัญของข่าวบนเว็บไซต์จะเรียงตามเวลา ข่าวใดที่ เสร็จสมบูรณ์เข้ามาก่อนก็จะถือว่าสำคัญมากที่สุดในช่วงเวลานั้น แต่ถ้าหากในวันนั้นมีข่าวที่ไม่ได้ อยู่ในฉบับเล่มแต่มีความสำคัญมากเกิดขึ้นมาก็สามารถแทรกข่าวลงตรงบริเวณนี้ได้ทันที

สำหรับบริเวณหมายเลข 3 จะเป็นข่าวที่มาจากหน้าในของฉบับเล่ม โดยมีการแบ่งข่าว แยกตามประเภทและมีการเรียงลำดับความสำคัญของข่าวตามแนวดิ่งเช่นกัน

ส่วนบริเวณหมายเลข 4 จะเป็นข่าวที่มีทีมงานอีกส่วนหนึ่งในเครื่องเขียนเป็นผู้ผลิตข่าว อัปเดตแทบจะทุกนาทีตลอด 24 ชั่วโมง โดยข่าวที่เกิดขึ้นล่าสุดจะถูกจัดให้อยู่ในตำแหน่งบนสุด ซึ่ง ข่าวในตำแหน่งนี้จะไม่ได้เรียงตามลำดับความสำคัญแต่เรียงตามเวลาที่เกิดข่าวนั้นขึ้น

ข้อสังเกตจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ และ หนังสือพิมพ์ออนไลน์เกี่ยวกับการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวหน้าหนึ่ง และการ ออกแบบจัดหน้าหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวตามวาระ ผู้วิจัยสามารถสรุป ข้อสังเกตต่างๆได้ดังนี้

1. ส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และคมชัดลึกจะเน้นลงข่าวที่ ส่งผลกระทบต่อประชาชน หรือข่าวที่กำลังอยู่ในกระแสความสนใจของประชาชนเป็นหลัก
2. การจัดทำหน้าแรกของหนังสือพิมพ์โดยปกติจะลงข่าวพาดหัวใหญ่อยู่เหนือรอบพับ ส่วน ข่าวที่สำคัญรองลงไปสามารถจัดให้อยู่ในตำแหน่งใดของหน้าก็ได้แล้วแต่การจัดหน้าของ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ
3. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่มีการออกแบบจัดหน้าที่กำหนดกรอบ พื้นที่ในการลงข่าวที่ตายตัว ส่วนการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์กับหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก จะมีการเปลี่ยนแปลงไปทุกวัน

4. การคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีที่มาจาก 2 แหล่ง คือ จากฉบับเล่มและสื่อประเภทต่างๆ
5. ความสำคัญของข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะขึ้นกับเวลา โดยผู้จัดทำเว็บไซต์มองว่าข่าวที่ลงในบรรทัดบนสุดในช่วงเวลาใดก็ตาม ข่าวนั้นจะถือว่ามีความสำคัญมากที่สุด ณ ช่วงเวลานั้น
6. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์เป็นเว็บไซต์เดียวที่มีการลงข่าวจากฉบับเล่มทั้งหมดในหน้าแรก
7. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์เป็นเว็บไซต์เดียวที่ให้อำนาจแก่ผู้อ่านในการกำหนดวาระข่าวสารได้เอง
8. หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์เป็นเว็บไซต์เดียวที่ข่าวจากหน้าแรกของฉบับเล่มจะเน้นลงข่าวตามช่วงเวลาข่าวที่ข่าวนั้นเสร็จสมบูรณ์มากกว่าที่จะคำนึงถึงลำดับความสำคัญของข่าวที่ถูกจัดไว้โดยองค์กรตั้งแต่นั้น

ส่วนที่ 2 การเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่านและการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว

การวิจัยในส่วนนี้ใช้วิธีการทดลอง โดยมีผู้เข้าร่วมทดลองทั้งหมด 30 คนเป็นนักศึกษาเพศหญิง ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยจัดแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกจำนวน 15 คนจัดให้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเดลินิวส์ คม ชัด ลึกฉบับละ 5 คน และอีกจำนวน 15 คนจัดให้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยรัฐเดลินิวส์ คม ชัด ลึก เว็บไซต์ละ 5 คนเป็นเวลา 30 นาที

หลังจากนั้นจึงสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าว และขั้นตอนสุดท้ายจึงให้กลุ่มตัวอย่างจัดลำดับความสำคัญของข่าว 5 ลำดับ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านพบว่า การอ่านข่าวของกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองกับหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีความแตกต่างกันเล็กน้อย ดังแสดงให้เห็นในตาราง

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบวิธีการอ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของกลุ่ม

ตัวอย่าง

วิธีการอ่านของกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวนผู้อ่าน			
	เริ่มจากหน้าแรก		ไม่ได้เริ่มจากหน้าแรก	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
หนังสือพิมพ์	15	100	-	0
หนังสือพิมพ์ออนไลน์	12	80	3	20

จากตารางแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองกับหนังสือพิมพ์ทุกคนจะเริ่มอ่านหนังสือพิมพ์จากหน้าแรก ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างจะเริ่มด้วยการกวาดสายตาเพื่อดูพาดหัวข่าว หรือรูปภาพต่างๆในหน้าแรกก่อนที่จะเข้าไปอ่านเนื้อหาต่อหน้าใน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองกับหนังสือพิมพ์ออนไลน์แม้ส่วนใหญ่ 80% จะเริ่มอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จากหน้าแรกเช่นกัน แต่ก็มีถึง 20% ที่เข้าไปอ่านข่าวจากลิงค์ที่ตนเองสนใจทันที โดยไม่ได้ดูหน้าแรกก่อนว่ามีคำแนะนำเสนอข่าวอะไรที่น่าสนใจไว้บ้าง

การเลือกเปิดรับข่าว

1. เหตุจูงใจที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเลือกอ่านข่าวต่างๆ ในการทดลอง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างถึงเหตุจูงใจอะไรบ้างที่ทำให้เลือกอ่านข่าวหนึ่งๆ ในการทดลอง โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบเองได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ ซึ่งผลสรุปจากการสัมภาษณ์สามารถแจกแจงเหตุจูงใจต่างๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 สาเหตุจูงใจที่ทำให้อ่านข่าวต่างๆ ในการทดลอง

สาเหตุที่ทำให้ผู้อ่านเลือกเปิดรับข่าวในการทดลอง	กลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ (จำนวนคน)	เปอร์เซ็นต์	กลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ออนไลน์ (จำนวนคน)	เปอร์เซ็นต์
ความสนใจส่วนตัว	12	34.28	13	48.15
การใช้คำในการพาดหัว	8	22.85	9	33.33
รูปภาพและกราฟฟิค	10	28.57	4	14.82
ขนาดของพาดหัวและรูปภาพ	5	14.28	1	3.70
รวม	35	100	27	100

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสาเหตุสำคัญที่จูงใจให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เลือกเปิดรับข่าวสารหนึ่งๆ ในการทดลอง ได้แก่ ความสนใจส่วนตัว (34.28%) การใช้คำในการพาดหัวข่าว (22.85%) รูปภาพและกราฟิก (28.57%) และที่น่าสังเกตก็คือ ขนาดของพาดหัวและรูปภาพ (14.28%) เป็นเหตุจูงใจที่มีคนตอบคิดเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วน้อยที่สุด

ส่วนเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์เลือกเปิดรับข่าวในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ ความสนใจส่วนตัว (48.15%) การใช้คำในการพาดหัวข่าว (33.33%) รูปภาพและกราฟิก (14.82%) และขนาดของพาดหัวและรูปภาพ (3.70%) เป็นเหตุจูงใจที่มีคนตอบคิดเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วน้อยที่สุด

2. ลักษณะการเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่าน

จากการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองสื่อประเภทเดียวกันซึ่งได้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์เท่ากัน คือ 30 นาทีแล้วปรากฏผลการวิจัยซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ปริมาณการเลือกเปิดรับข่าวหน้าหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง

ทั้งนี้ สำหรับการทดลองครั้งนี้ในการเลือกอ่านข่าวหนึ่งๆ ผู้อ่านมีอิสระในการเลือกอ่านได้อย่างเต็มที่ กล่าวคือ ผู้อ่านมีอิสระในการเลือกอ่านข่าวใดก็ได้ จะอ่านข่าวจบหรือไม่ก็ได้ตามความต้องการ และผู้อ่านทุกคนสามารถอ่านข่าวได้ในอัตราความเร็วปกติในการอ่านของตนเอง โดยผู้วิจัยสนใจนับแค่จำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างได้อ่านคำบรรยายได้ภาพ หรืออ่านจนถึงระดับความน่าขึ้นไป ซึ่งจากการทดลองผลปรากฏดังนี้

- เปรียบเทียบจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างจากสื่อประเภทเดียวกันเลือกเปิดรับหนังสือพิมพ์

ในการทดสอบปริมาณข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างสื่อประเภทเดียวกันเลือกเปิดรับ โดยใช้ H-Test พบว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งที่แต่ละกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์เลือกอ่านได้ในเวลาที่เท่ากันไม่ขึ้นกับชื่อฉบับของหนังสือพิมพ์ โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .950, $p > .05$

ตารางที่ 4 ทดสอบค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือพิมพ์เลือกเปิดรับ

ลักษณะที่เปรียบเทียบ	ไทยรัฐ		เดลินิวส์		คม ชัด ลึก		Sig.(2-tailed)
	N	Mean Rank	N	Mean Rank	N	Mean Rank	
จำนวนข่าวหน้าหนึ่ง	5	8.30	5	7.50	5	8.20	.950

หนังสือพิมพ์ออนไลน์

ในการทดสอบปริมาณข่าวหน้าหนึ่งในกลุ่มตัวอย่างสื่อประเภทเดียวกันเลือกเปิดรับ โดยใช้ H-Test พบว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งของแต่ละกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ออนไลน์เลือกอ่านขึ้นกับเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .013, $p < .05$

ตารางที่ 5 ทดสอบค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งในกลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์เลือกเปิดรับ

ลักษณะที่เปรียบเทียบ	ไทยรัฐออนไลน์		เดลินิวส์ออนไลน์		คม ชัด ลึกออนไลน์		Sig.(2-tailed)
	N	Mean Rank	N	Mean Rank	N	Mean Rank	
จำนวนข่าวหน้าหนึ่ง	5	12.60	5	6.30	5	5.10	.013

- เปรียบเทียบอันดับจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งในกลุ่มตัวอย่างจากสื่อต่างประเภทกันเลือกเปิดรับ

ในการทดสอบด้านปริมาณการเลือกเปิดรับข่าวหน้าหนึ่งจากสื่อต่างประเภทกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งในกลุ่มตัวอย่างจากสื่อต่างประเภทกันเลือกเปิดรับแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .000, $p < .05$ ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 6 การทดสอบหาค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งในกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์เลือกเปิดรับ

ลักษณะที่เปรียบเทียบ	หนังสือพิมพ์		หนังสือพิมพ์ออนไลน์		Sig.(2-tailed)
	N	Mean Rank	N	Mean Rank	
จำนวนข่าวหน้าหนึ่ง	15	21.37	15	9.63	.000

* $p < .05$

การทดสอบสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 การจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ส่งผลทำให้ผู้อ่านข่าวจากสื่อทั้ง 2 ประเภทเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้แตกต่างกัน

จากการทดสอบทางสถิติพบว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ได้รับการเลือกเปิดรับข่าวจากหน้าหนึ่งตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดมีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .008, $p < .05$

ตารางที่ 7 การทดสอบค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ได้รับการเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนด

ลักษณะที่เปรียบเทียบ	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ		หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ออนไลน์		Sig.(2-tailed)
	N	Mean Rank	N	Mean Rank	
คะแนนเฉลี่ยของการ เลือกเปิดรับข่าวตาม ลำดับความสำคัญ	5	8	5	3	.008

ในส่วนของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์พบว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ได้รับการเลือกเปิดรับข่าวจากหน้าหนึ่งตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดมีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .005, $p < .05$

ตารางที่ 8 การทดสอบค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ได้รับการเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนด

ลักษณะที่เปรียบเทียบ	หนังสือพิมพ์เดลินิวส์		หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ออนไลน์		Sig.(2-tailed)
	N	Mean Rank	N	Mean Rank	
คะแนนเฉลี่ยของการ เลือกเปิดรับข่าวตาม ลำดับความสำคัญ	5	8	5	3	.005

สำหรับหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกพบว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก และหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์ได้รับการเลือกเปิดรับข่าวจากหน้าหนึ่งตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดมีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .008, $p < .05$

ตารางที่ 9 การทดสอบค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์
 คม ชัด ลึกและหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์ได้รับการเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับ
 ความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนด

ลักษณะที่เปรียบเทียบ	หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก		หนังสือพิมพ์ คมชัดลึกออนไลน์		Sig.(2-tailed)
	N	Mean Rank	N	Mean Rank	
คะแนนเฉลี่ยของการ เลือกเปิดรับข่าวตาม ลำดับความสำคัญ	5	8	5	3	.008

ดังนั้นในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 จึงสรุปได้ว่า การจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3
 ชื่อฉบับและหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 เว็บไซต์ที่ส่งผลทำให้ผู้อ่านข่าวจากสื่อทั้ง 2 ประเภทเลือก
 เปิดรับข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้แตกต่างกันสอดคล้องตามสมมติฐานที่ได้
 ตั้งไว้ข้างต้น

การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว

ในการทดลองเรื่องการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวจากหน้าหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง
 หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นซึ่งคัดเลือกจากประเด็นที่ปรากฏ
 ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์แต่ละฉบับมาให้อ่านจัดลำดับ
 ความสำคัญโดยใส่หมายเลขหน้าประเด็นเรียงจากหมายเลข 1 เท่ากับความสำคัญมากที่สุดไป
 เรื่อยๆจนครบตามประเด็นที่กำหนด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำเอาลำดับความสำคัญที่ผู้อ่านจัดมา
 เปรียบเทียบกับลำดับที่สื่อเป็นผู้กำหนด โดยใช้สถิติ Spearman Rank – Order Correlation
 Coefficient เพื่อหาความสัมพันธ์กัน ซึ่งผลปรากฏดังนี้

การเปรียบเทียบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านสื่อประเภทเดียวกัน

ในการเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญถ้าค่า r_s หรือค่าระดับความสัมพันธ์ยิ่งสูงก็
 แสดงว่า ผู้อ่านสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมาก ซึ่งจากตาราง ที่
 ปรากฏอยู่ด้านล่างแสดงให้เห็นว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์คมชัดลึกสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของ
 ข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากที่สุด โดยมีค่า $r_s = .786$

ส่วนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อรองลงมาเป็นอันดับ 2 โดยมีค่า $r_s = .679$ และผู้อ่านเดลินิวส์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมาเป็นอันดับ 3 โดยมีค่า $r_s = .429$

ตารางที่ 10 ผลการทดสอบความสอดคล้องกันระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับกับสื่อประจำวันที 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวระหว่างสื่อกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)
สื่อไทยรัฐ กับ ผู้อ่านไทยรัฐ	.679
สื่อเดลินิวส์ กับ ผู้อ่านเดลินิวส์	.429
สื่อคม ชัด ลึก กับ ผู้อ่านคม ชัด ลึก	.786

ในส่วนของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ จากการให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จัดลำดับความสำคัญของข่าวในประเด็นเดียวกันกับที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ผลปรากฏดังนี้

จากตารางด้านล่างจะเห็นว่า ในกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ด้วยกัน ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากที่สุด โดยมีค่า $r_s = .964$ ส่วนผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมาเป็นอันดับ 2 โดยมีค่า $r_s = .486$ และผู้อ่านคม ชัด ลึกออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวสอดคล้องกับสื่อมาเป็นอันดับ 3 โดยมีค่า $r_s = .429$

ตารางที่ 11 ผลการทดสอบความสอดคล้องกันระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 เว็บไซต์กับสื่อประจำวันที 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวระหว่างสื่อกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)
สื่อไทยรัฐ กับ ผู้อ่านไทยรัฐออนไลน์	.964
สื่อเดลินิวส์ กับ ผู้อ่านเดลินิวส์ออนไลน์	.486
สื่อคม ชัด ลึก กับ ผู้อ่านคม ชัด ลึกออนไลน์	.429

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 การจัดหน้าหนึ่งส่งผลทำให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้ดีกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ในการทดสอบสมมติฐานข้างต้นนี้ สิ่งที่ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาก็คือ ถ้าประเด็นข่าวเดียวกันซึ่งปรากฏอยู่ในสื่อที่ต่างประเภทกัน ผู้อ่านหนังสือพิมพ์จะสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวตามที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้ดีกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์หรือไม่ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านเป็นคู่สื่อ คือ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กับ ไทยรัฐออนไลน์ ผู้อ่านเดลินิวส์ กับเดลินิวส์ออนไลน์ และผู้อ่านคม ชัด ลึก และคม ชัด ลึกออนไลน์ โดยใช้สถิติ Spearman Rank – Order Correlation Coefficient ในการทดสอบ ผลปรากฏดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การเปรียบเทียบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวระหว่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

1. การเปรียบเทียบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวระหว่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์

จากการเปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ของการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นรายบุคคลเปรียบเทียบกับสื่อ โดยใช้สถิติทดสอบ Spearman Rank – Order Correlation Coefficient พบว่า ส่วนใหญ่ค่าระดับความสัมพันธ์ของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์แต่ละคนสูงกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโดยส่วนใหญ่แล้วผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับที่สื่อเป็นผู้กำหนดมากกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์แสดงให้เห็นในตาราง

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกับผู้อ่านไทยรัฐออนไลน์เป็นรายบุคคลเปรียบเทียบกับสื่อประจำวันวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

สื่อกับผู้อ่านไทยรัฐ	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)	สื่อกับผู้อ่านไทยรัฐ ออนไลน์	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)
คนที่ 1	.429	คนที่ 1	.714
คนที่ 2	.536	คนที่ 2	.786
คนที่ 3	.607	คนที่ 3	.786
คนที่ 4	.750	คนที่ 4	.964
คนที่ 5	.750	คนที่ 5	.964

เมื่อเปรียบเทียบค่าระดับความสำคัญของประเด็นข่าวที่จัดโดยกลุ่มผู้อ่านแยกตามประเภทสื่อ พบว่า กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวได้สอดคล้องกับที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้ดีกว่ากลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยมีค่า $r_s = .964$ และ $.679$ ตามลำดับ ซึ่งผลปรากฏดังแสดงให้เห็นในตาราง

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกับกลุ่มผู้อ่านไทยรัฐออนไลน์กับสื่อ ประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าว	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)
สื่อไทยรัฐ กับ กลุ่มผู้อ่านไทยรัฐ	.679
สื่อไทยรัฐ กับ กลุ่มผู้อ่านไทยรัฐออนไลน์	.964

2. การเปรียบเทียบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวระหว่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์และผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์

จากการเปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ของการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์เป็นรายบุคคลเปรียบเทียบกับสื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ค่าระดับความสัมพันธ์ของผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์แต่ละคนสูงกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับที่สื่อเป็นผู้กำหนดมากกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์แสดงให้เห็นในตาราง

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์กับผู้อ่านเดลินิวส์ออนไลน์เป็นรายบุคคลเทียบกับสื่อ ประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

สื่อกับผู้อ่านเดลินิวส์	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)	สื่อกับผู้อ่านเดลินิวส์ ออนไลน์	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)
คนที่ 1	-.086	คนที่ 1	-.086
คนที่ 2	.257	คนที่ 2	.029
คนที่ 3	.314	คนที่ 3	.486
คนที่ 4	.429	คนที่ 4	.486
คนที่ 5	.714	คนที่ 5	.771

เมื่อเปรียบเทียบค่าระดับความสำคัญของประเด็นข่าวที่จัดโดยกลุ่มผู้อ่านแยกตามประเภทสื่อพบว่า กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวได้สอดคล้องกับที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้ดีกว่ากลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ โดยมีค่า $r_s = .486$ และ $.429$ ตามลำดับ ซึ่งผลปรากฏดังแสดงให้เห็นในตารางด้านล่าง

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์กับกลุ่มผู้อ่านเดลินิวส์ออนไลน์เทียบกับสื่อ ประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าว	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)
สื่อเดลินิวส์กับ กลุ่มผู้อ่านเดลินิวส์	.429
สื่อเดลินิวส์ กับ กลุ่มผู้อ่านเดลินิวส์ออนไลน์	.486

3. การเปรียบเทียบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวระหว่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก และผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์

จากการเปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ของการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก และหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์เป็นรายบุคคลเปรียบเทียบกับสื่อพบว่า ส่วนใหญ่ค่าระดับความสัมพันธ์ของผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกแต่ละคนสูงกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โดยส่วนใหญ่แล้วผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับที่สื่อเป็นผู้กำหนดมากกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์แสดงให้เห็นในตาราง

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกกับผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์เป็นรายบุคคลเปรียบเทียบกับสื่อ ประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

สื่อกับผู้อ่านคม ชัด ลึก	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)	สื่อกับผู้อ่านคม ชัด ลึกออนไลน์	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)
คนที่ 1	.464	คนที่ 1	.071
คนที่ 2	.571	คนที่ 2	.286
คนที่ 3	.607	คนที่ 3	.286
คนที่ 4	.750	คนที่ 4	.429
คนที่ 5	.750	คนที่ 5	.487

เมื่อเปรียบเทียบค่าระดับความสำคัญของประเด็นข่าวที่จัดโดยกลุ่มผู้อ่านแยกตามประเภทสื่อ พบว่า กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวได้สอดคล้องกับที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้ดีกว่ากลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์โดยมีค่า $r_s = .786$ และ $.429$ ตามลำดับ ซึ่งผลปรากฏดังแสดงให้เห็นในตารางด้านล่าง

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบค่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวโดยกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกกับกลุ่มผู้อ่านคม ชัด ลึกออนไลน์เปรียบเทียบกับสื่อ ประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นข่าว	ค่าระดับความสัมพันธ์ (r_s)
สื่อคม ชัด ลึก กับ กลุ่มผู้อ่านคม ชัด ลึก	.786
สื่อคม ชัด ลึก กับ กลุ่มผู้อ่านคม ชัด ลึก ออนไลน์	.429

ดังนั้นในการทดสอบสมมติฐานที่ 2 จึงสรุปได้ว่า สมมติฐานที่ 2 เป็นจริงเพียงบางส่วน เนื่องจากมีเพียงการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกเท่านั้นที่ส่งผลทำให้ผู้อ่านสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้ดีกว่าผู้อ่านข่าวจากหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ในขณะที่การจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยรัฐ กับ เดลินิวส์ส่งผลทำให้ผู้อ่านสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญได้ดีกว่าผู้อ่านข่าวจากหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และเดลินิวส์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง“ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว และการเลือกเปิดรับข่าว” ทำให้ทราบถึงแนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวและการเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่านในด้านต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 แนวนโยบายการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

1.1 แนวนโยบายการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวหน้าหนึ่ง

1.1.1 หนังสือพิมพ์

- การคัดเลือกข่าวลงหน้าหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับพบว่า มีแนวนโยบายในการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งโดยทั่วไปไม่แตกต่างกัน ซึ่งส่วนมากแล้วแนวนโยบายการคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะเน้นข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจมากที่สุด แต่จะเน้นลงข่าวประเภทใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าแต่ละฉบับจะมีการกำหนดแนวนโยบายไว้อย่างไร

- การจัดลำดับความสำคัญของข่าว

จากการสัมภาษณ์โดยทั่วไปหนังสือพิมพ์จะมีลักษณะการจัดลำดับความสำคัญของข่าวที่คล้ายคลึงกันคือ หลังจากทีคัดเลือกข่าวที่จะมาลงในหน้าแรกแล้ว ขั้นตอนแรกของการจัดลำดับความสำคัญก็คือ การคัดเลือกข่าว Lead หรือข่าวนำ แล้วจึงพิจารณาต่อไปว่าข่าวที่เหลือควรจะมีค่าอยู่ในลำดับใดโดยมีขนาดของพาดหัวข่าวเป็นสิ่งบ่งบอกความสำคัญ

ในส่วนของวิธีการลำดับความสำคัญของข่าวไม่มีหลักเกณฑ์ที่ตายตัว เนื่องจากต้องอาศัยการพิจารณาไปตามสถานการณ์เป็นหลักว่าในระหว่างวันมีข่าวอะไรเกิดขึ้นบ้าง หลังจากนั้นจะมาชั่งน้ำหนักของคุณค่าข่าวแต่ละข่าวที่เกิดขึ้นก่อนจะกำหนดลงไปว่าข่าวใดควรจะมีค่าอยู่ในลำดับใดได้

นอกจากนี้ การจัดลำดับความสำคัญของข่าวยังต้องคำนึงถึงกรอบพื้นที่จัดจำหน่าย หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับด้วย แต่โดยหลักแล้วข่าวนำของฉบับจะยังลงยี่นไว้แล้วอาจมีการเปลี่ยนข่าวที่มี ความสำคัญในลำดับท้ายๆของหน้าแรกออกเป็นข่าวตามท้องถิ่นต่างๆ

อย่างไรก็ตาม การจัดลำดับความสำคัญของข่าวนั้นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ถึงแม้จะจัดไว้เรียบร้อยแล้วก็ตามหากข่าวที่เกิดขึ้นแทรกเข้ามามีความสำคัญมากกว่าก็สามารถเปลี่ยนข่าวนำได้ โดยผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจว่าควรจะเปลี่ยนข่าวหรือไม่ก็คือ บรรณาธิการหน้าหนึ่ง

1.1.2 หนังสือพิมพ์ออนไลน์

- การคัดเลือกข่าวลงหน้าหนึ่ง

การคัดเลือกข่าวลงหน้าโฮมเพจของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์แต่ละฉบับมีที่มาจาก 2 แหล่ง คือ จากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม และจากสื่อประเภทอื่นๆที่ไม่ใช่หนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม

โดยทั่วไปการลงข่าวที่นำมาจากฉบับเล่มในเว็บไซต์นั้น หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะคัดเลือกข่าวที่คล้ายคลึงกันคือ นำข่าวจากหน้าหนึ่งและหน้าในมาลงไว้ ซึ่งอาจจะลงข่าวจากหน้าหนึ่งทั้งหมดหรือไม่ก็แล้วแต่นโยบายของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับนั้นๆ ส่วนข่าวที่มาจากสื่ออื่นๆ หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะคัดเลือกข่าวที่น่าสนใจตามสื่อวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ตมาลง โดยมีทีมผู้จัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นผู้ตามข่าวแล้วส่งเข้ามาให้เว็บมาสเตอร์หรือบรรณาธิการข่าวออนไลน์ผู้ตัดสินใจว่าควรจะนำข่าวดังกล่าวขึ้นบนเว็บไซต์หรือไม่

- การจัดลำดับความสำคัญของข่าว

ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของข่าว จะอาศัยการจัดลำดับความสำคัญของข่าวตามช่วงเวลา โดยข่าวที่ลงในบรรทัดบนสุดในช่วงเวลาใดก็ตาม จะถือว่าข่าวนั้นมีความสำคัญมากที่สุด ณ ช่วงเวลานั้นด้วย

1.2 แนวนโยบายการออกแบบจัดหน้าหนึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวตามวาระข่าวสาร

1.2.1 หนังสือพิมพ์

การออกแบบจัดหน้าหนึ่งส่วนใหญ่มักมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ข่าวนำ หรือข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุดของวันนั้นจะถูกออกแบบให้มีพื้นที่มากที่สุดเพื่อลงพาดหัวข่าว ส่วนข่าวรองก็จะลดขนาดพื้นที่ลงข่าวไปตามลำดับความสำคัญ โดยตำแหน่งเหนือรอยพับของหนังสือพิมพ์จะตำแหน่งที่ใช้ลงข่าวสำคัญ ส่วนข่าวที่มีความสำคัญในลำดับรองลงไป ไม่ว่าจะลำดับใดก็ตามสามารถปรากฏในตำแหน่งใดๆของหน้าหนึ่งก็ได้

1.2.2 หนังสือพิมพ์ออนไลน์

การออกแบบจัดหน้าหนึ่งโดยทั่วไปของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะเหมือนกัน คือ พาดหัวข่าวที่วางอยู่บรรทัดแรกบนสุดของหน้าจอก็จะเป็นข่าวที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้ความสำคัญมากที่สุด และเรียงลำดับลงมาตามบรรทัดแนวดิ่งของหน้าจอ โดยข่าวที่เรียงกันลงมาในนี้ คือ ข่าวที่ผู้จัดทำเว็บไซต์ให้ความสำคัญเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดลำดับ 1,2,3...ไปเรื่อยๆจนจบหน้า ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ตำแหน่งของการจัดหน้าแต่ละเว็บไซต์ประกอบแล้วพบว่าตำแหน่งด้านบนบนสุดของหน้าแรกโดยมากจะลงข่าวที่มาจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นหลัก โดยข่าวในส่วนนี้จะมีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลาขึ้นอยู่กับว่าในช่วงเวลานั้นมีข่าวอะไรที่น่าสนใจก็จะเอามาลงไว้

ส่วนข่าวจากฉบับเล่มโดยทั่วไปจะลงประมาณตรงกลางหน้าแรก แต่จะลงครบหรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้จัดทำเว็บไซต์นั้นๆ

ส่วนที่ 2 การเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่านและการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว

2.1 พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาเพศหญิง ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 30 คน ปรากฏว่าส่วนใหญ่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะเริ่มจากหน้าแรก โดยเริ่มด้วยการกวาดสายตาเพื่อดูพาดหัวข่าว หรือรูปภาพต่างๆในหน้าแรกก่อนที่จะเข้าไปอ่านเนื้อหาต่อหน้าในต่อไป แต่ก็บ้างคนจากกลุ่มที่ทดลองหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์จากสิ่งที่น่าสนใจทันที โดยไม่ได้ดูหน้าแรกก่อนว่ามีการนำเสนอข่าวอะไรที่น่าสนใจไว้บ้าง

2.2 การเลือกเปิดรับข่าว

2.2.1 เหตุจูงใจที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเลือกอ่านข่าวต่างๆ

ในการทดลองมีอยู่ด้วยกัน 4 ประการ คือ โดยแยกเป็นสาเหตุของกลุ่มผู้ทดลองหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ได้ดังนี้

หนังสือพิมพ์

- ความสนใจส่วนตัว (34.28%)
- การใช้คำในการพาดหัวข่าว (22.85%)
- รูปภาพและกราฟิก (28.57%)
- ขนาดของพาดหัวและรูปภาพ (14.28%)

หนังสือพิมพ์ออนไลน์

- ความสนใจส่วนตัว (48.15%)
- การใช้คำในการพาดหัวข่าว (33.33%)
- รูปภาพและกราฟิก (14.82%)
- ขนาดของพาดหัวและรูปภาพ (3.70%)

2.2.2 ลักษณะการเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่าน

ปริมาณการเลือกเปิดรับข่าวหน้าหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง

- เปรียบเทียบจำนวนขึ้นข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างสื่อประเภทเดียวกันเลือกเปิดรับ

ในการทดสอบปริมาณข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างสื่อประเภทเดียวกันเลือกเปิดรับ พบว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนขึ้นข่าวหน้าหนึ่งที่แต่ละกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์เลือกอ่านได้ในเวลาที่เท่ากันไม่ขึ้นกับชื่อฉบับของหนังสือพิมพ์ โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .950, $p > .05$

ส่วนหนังสือพิมพ์ออนไลน์พบว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนข่าวหน้าหนึ่งที่แต่ละกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ออนไลน์เลือกอ่านขึ้นกับเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .013, $p < .05$

- เปรียบเทียบจำนวนขึ้นข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างสื่อต่างประเภทกันเลือกเปิดรับ

ในการทดสอบปริมาณการเลือกเปิดรับข่าวหน้าหนึ่งจากสื่อต่างประเภทกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับจำนวนข่าวหน้าหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างจากสื่อต่างประเภทกันเลือกเปิดรับแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .000, $p < .05$

2.2.3 เปรียบเทียบการเลือกเปิดรับข่าวหน้าหนึ่งจากสื่อทั้ง 2 ประเภทตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดของผู้อ่าน

จากการทดสอบด้วยค่าสถิติ U-test พบว่าการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ส่งผลทำให้ผู้อ่านข่าวผ่านสื่อทั้งสองประเภทเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้แตกต่างกัน โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .008, $p < .05$

ส่วนหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ผลปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ได้รับการเลือกเปิดรับข่าวจากหน้าหนึ่งตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดมีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .005, $p < .05$

สำหรับหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกพบว่า ค่าเฉลี่ยของอันดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก และหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์ได้รับการเลือกเปิดรับข่าวจากหน้าหนึ่งตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดมีความแตกต่างกัน โดยมีค่า Sig.(2-tailed) = .008, $p < .05$

จากผลข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ส่งผลทำให้ผู้อ่านข่าวจากสื่อทั้ง 2 ประเภทเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้

แตกต่างกัน โดยที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับมีแนวโน้มที่จะเลือกเปิดรับข่าวที่มีความสอดคล้องกับการจัดอันดับของบรรณาธิการมากกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์

2.3 การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว

การเปรียบเทียบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านสื่อประเภทเดียวกัน

จากการทดสอบด้วยสถิติพบว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์พิมพ์มชัดลึกสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากที่สุด โดยมีค่า $r_s = .786$ ส่วนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อรองลงมาเป็นอันดับ 2 โดยมีค่า $r_s = .679$ และผู้อ่านเดลินิวส์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมาเป็นอันดับ 3 โดยมีค่า $r_s = .429$

ในส่วนของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ พบว่าในกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ด้วยกัน ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากที่สุด โดยมีค่า $r_s = .964$ ส่วนผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมาเป็นอันดับ 2 โดยมีค่า $r_s = .486$ และผู้อ่านคมชัด ลึกออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวมาเป็นอันดับ 3 โดยมีค่า $r_s = .429$

การเปรียบเทียบการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านสื่อต่างประเภทกัน

1. ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวได้สอดคล้องกับที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้ดีกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยมีค่า $r_s = .964$ และ .679 ตามลำดับ

2. ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวได้สอดคล้องกับที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้ดีกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ โดยมีค่า $r_s = .486$ และ .429 ตามลำดับ

3. ผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของประเด็นข่าวได้สอดคล้องกับที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้ดีกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์ โดยมีค่า $r_s = .486$ และ .429 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และการเลือกเปิดรับข่าวและการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว ครั้งนี้เป็นการศึกษาในแง่ของการส่งสารระหว่างผู้ส่งสาร คือ ผู้ผลิตหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ กับผู้รับสารคือผู้อ่าน โดยดูว่า การจัดหน้าแรกของผู้ผลิตสื่อที่แตกต่างกันจะมีส่วนในการกำหนดลักษณะการ

เลือกเปิดรับข่าวสาร และกระบวนการรับรู้ลำดับความสำคัญของผู้อ่านได้แตกต่างกันหวัชเม ดังนั้นสื่อที่นำมาใช้ในการทดลองในครั้งนี้จึงเป็นสื่อที่ระบุวันที่ตีพิมพ์วันเดียวกันทั้งในสื่อ หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 เว็บไซต์ และมีเงื่อนไขในการทดลอง เหมือนกันทั้ง 2 กลุ่มเพื่อให้ความแตกต่างที่อาจเกิดขึ้นจากการทดลองมีผลมาจากการเลือกเปิดรับ สื่อต่างประเภทกันอย่างแท้จริง ซึ่งผลการวิจัยในส่วนต่างๆมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเลือกเปิดรับข่าว

1. การเลือกเปิดรับข่าวหน้าหนึ่งของผู้อ่านสื่อประเภทเดียวกัน

ผลจากการศึกษาในส่วนของลักษณะการเลือกเปิดรับข่าวของผู้อ่านที่อ่านสื่อประเภท เดียวกันจะเห็นว่า ค่าเฉลี่ยของจำนวนข่าวหน้าหนึ่งที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเลือกเปิดรับไม่ มีความแตกต่างกันนั้น ในที่นี้จะเห็นว่าหลักการออกแบบจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับที่ เหมือนกัน คือ มีการเน้นสร้างความสะดุดตาด้วยการกำหนดให้ข่าวแต่ละข่าวยึดหัวขนาดใหญ่ เล็กแตกต่างกันเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านนั้นมีส่วนทำให้ผู้อ่านเลือกเปิดรับข่าวจากหน้าหนึ่ง ในเวลาที่เท่ากันได้ปริมาณเฉลี่ยที่ไม่แตกต่างกัน ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพิจารณาถึงแนวนโยบายใน การกำหนดวาระข่าวสารของผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับจะเห็นว่า แนวนโยบายหลักในการ คัดเลือกข่าวลงหน้าหนึ่งที่ไม่แตกต่างกัน คือ เน้นลงข่าวที่ส่งผลกระทบต่อหรืออยู่ในความสนใจของ ประชาชนอยู่แล้ว ประกอบกับจำนวนข่าวในหน้าแรกที่มีความใกล้เคียงกันก็มีส่วนทำให้ไม่ว่า ผู้อ่านจะเลือกเปิดรับข่าวจากหนังสือพิมพ์ข้อฉบับใดก็ตาม ค่าเฉลี่ยของจำนวนชิ้นข่าวหน้าหนึ่งที่ ผู้อ่านเลือกอ่านในการทดลองครั้งนี้ไม่มีความแตกต่างกัน

ในส่วนของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ การที่ผลการศึกษาปรากฏออกมาว่า ค่าเฉลี่ยของ จำนวนข่าวหน้าหนึ่งที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์แต่ละเว็บไซต์เลือกอ่านมีความแตกต่างกันนั้น สาเหตุสำคัญมาจากคุณลักษณะเฉพาะของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่เอื้อให้เกิดการออกแบบจัดหน้า แรกที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นสื่อใหม่ซึ่งยังไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว ชัดเจนมากำหนดรูปแบบในการนำเสนอข่าว ประกอบกับการที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นสื่อที่ไม่มี ข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่ในการนำเสนอข่าวในหน้าแรกเหมือนหนังสือพิมพ์ด้วย ดังนั้นผู้ผลิต หนังสือพิมพ์ออนไลน์จึงสามารถออกแบบหน้าตาของเว็บไซต์ โดยเฉพาะหน้าแรกให้มีลักษณะ ใดๆก็ได้ตามที่ตนเองต้องการ

จากที่ได้กล่าวไปข้างต้นผลที่ตามมาก็คือ นอกจากหน้าตาหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ ออนไลน์แต่ละเว็บไซต์จะมีความแตกต่างกันแล้ว จำนวนข่าวและองค์ประกอบต่างๆนอกเหนือจาก ข่าวที่ปรากฏในหน้าแรกของแต่ละเว็บไซต์ก็มีความแตกต่างกันไปด้วย (ดูในภาคผนวก ข) ยิ่งไป กว่านั้น ด้วยคุณลักษณะของสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่เอื้อให้การเข้าถึงหน้าในสามารถทำได้ง่าย กว่าหนังสือพิมพ์โดยอาศัยการคลิกลิงค์เชื่อมโยงจากหน้าที่ได้เลือกเปิดอ่านแล้วต่อไป โอกาสที่

ผู้อ่านจะกลับมาอ่านข่าวในหน้าแรกอีกจึงยิ่งน้อยลงไปด้วย และเมื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกเปิดรับข่าวของกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองกับสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ก็ยิ่งพบอีกว่า มีจำนวนถึง 20 % ที่ไม่ได้เลือกเปิดรับข่าวจากหน้าแรกของเว็บไซต์ที่ตนเองทำการทดลองเลย ในที่นี้จะเห็นว่าการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีส่วนกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความต้องการบริโภคข่าวในหน้าแรกได้ในระดับแตกต่างกันด้วย ด้วยเหตุนี้ การจัดหน้าแรกที่แตกต่างกันของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จึงส่งผลทำให้ผู้อ่านเลือกเปิดรับข่าวจากหน้าหนึ่งในปริมาณเฉลี่ยที่มาน้อยแตกต่างกันได้

2. การเลือกเปิดรับข่าวหน้าหนึ่งของผู้อ่านสื่อต่างประเภทกัน

ในส่วนการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับข่าวหน้าหนึ่งของผู้อ่านสื่อต่างประเภทกันจะเห็นว่า การจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ส่งผลทำให้ผู้อ่านมีการเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดแตกต่างกัน โดยที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับมีแนวโน้มที่จะเลือกเปิดรับข่าวที่มีความสอดคล้องกับการจัดอันดับของบรรณาธิการมากกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์นั้น ทั้งนี้เป็นเพราะการออกแบบจัดหน้าแรกที่แตกต่างกันของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ต่างก็มีข้อจำกัดอันเกิดจากลักษณะเฉพาะของสื่อเป็นตัวกำหนด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ในส่วนของหนังสือพิมพ์ หน้าแรกจะถือเป็นหน้าที่มีความสำคัญมากที่สุด เปรียบเสมือน “ตัวโชว์สินค้า” ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้า ดังนั้นจึงจำเป็นที่หนังสือพิมพ์จะต้องมีการออกแบบจัดหน้าให้ออกมาสะดุดตา และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้ ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาในส่วนของพฤติกรรมการอ่านของกลุ่มตัวอย่างที่ปรากฏออกมาว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองกับหนังสือพิมพ์ทุกคนจะเริ่มอ่านหนังสือพิมพ์จากหน้าแรกก่อนที่จะเข้าไปอ่านเนื้อหาในหน้าใน ดังนั้นการออกแบบจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์จึงมีความสำคัญมาก เพราะหนังสือพิมพ์จะขายได้หรือไม่ก็อยู่ที่การจัดหน้าแรกว่าจะสามารถจูงใจผู้อ่านให้เกิดความต้องการบริโภคข่าวสารของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ ได้หรือไม่

สำหรับกลวิธีออกแบบจัดหน้าให้มีความน่าสนใจนั้น เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีขนาดหน้ากระดาษที่ใหญ่กว่าหน้าหนังสือทั่วไปมาก ประกอบกับลักษณะของรูปเล่มก็เอื้อให้หนังสือพิมพ์สามารถนำเสนอข่าวที่เด่นที่สุดในหน้าหนึ่งได้ แต่เนื่องจากหนังสือพิมพ์จำเป็นที่จะต้องออกแบบหน้าแรกให้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านบนพื้นที่ที่ถูกจำกัดไว้เท่ากันทุกวัน ด้วยเหตุนี้ผู้ผลิตหนังสือพิมพ์จึงจำเป็นต้องคัดเลือกข่าวที่สำคัญมากที่สุดมาจำนวนหนึ่งแล้วอาศัยการออกแบบจัดหน้าให้มีความหลากหลายเพื่อไม่ให้เกิดความจำเจ ซึ่งวิธีการหนึ่งของผู้ผลิตหนังสือพิมพ์นำมาใช้ก็คือ การกำหนดขนาดของพาดหัวข่าว และรูปภาพเล็กใหญ่ให้ไม่เท่ากันเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านและแสดงให้ผู้อ่านเห็นถึงลำดับความสำคัญของข่าวด้วย ซึ่งเมื่อได้เห็นว่าในขณะนี้ข่าวอะไรสำคัญบ้าง ผู้อ่านก็จะเลือกอ่านข่าวตามร่องรอยที่บรรณาธิการให้ความสำคัญเอาไว้ ดัง

จะเห็นได้จากผลการศึกษาดังกล่าวถึงสาเหตุจูงใจในการอ่านข่าวที่ปรากฏว่า มีผู้อ่านหนังสือพิมพ์เลือกเปิดรับข่าวโดยพิจารณาจากขนาดของพาดหัวข่าวและรูปภาพถึง 14.28 %

ในส่วนของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จากที่ได้กล่าวไปตอนต้นว่า หนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นสื่อใหม่ที่ยังไม่มีรูปแบบการนำเสนอข่าวโดยเฉพาะในหน้าแรกที่ชัดเจนเหมือนหนังสือพิมพ์ ดังนั้นผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ออนไลน์จึงสามารถออกแบบหน้าแรกของเว็บไซต์ให้มีลักษณะอย่างไรก็ได้ตามที่ตนเองต้องการ แต่ถึงแม้จะมีอิสระในการออกแบบจัดหน้าแรกของเว็บไซต์ก็ตาม ผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ออนไลน์ก็ยังคงคำนึงถึงข้อจำกัดของสื่อออนไลน์ที่ขนาดของหน้าจอลดกว่าขนาดของหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์มาก ถ้าผู้ผลิตใช้ตัวอักษรหรือรูปภาพกราฟิกขนาดใหญ่จำนวนมากเวลาที่ใช้ในการเรียกหรือ download ข้อมูลก็จะนานมากตามไปด้วย และด้วยเหตุนี้หนังสือพิมพ์ออนไลน์จึงไม่นิยมใช้ตัวอักษรพาดหัวหรือรูปภาพกราฟิกที่มีขนาดใหญ่พิเศษเหมือนหนังสือพิมพ์เพราะต้องคำนึงถึงการแสดงผลหน้าจอลดได้อย่างรวดเร็วนั่นเอง

จากที่ได้กล่าวไป ในเมื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไม่สามารถที่จะออกแบบจัดหน้าได้อย่างที่หนังสือพิมพ์ทำได้แล้ว ผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ออนไลน์จึงเล็งไปใช้วิธีการนำเสนอข่าวในหน้าแรกด้วยการพยายามให้พื้นที่พาดหัวข่าวที่สำคัญที่สุดใหญ่กว่าข่าวในลำดับอื่นๆ (ดูรูปแบบการนำเสนอข่าวในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ได้ในภาคผนวก ข) ส่วนข่าวอื่นก็ใช้วิธีกำหนดให้ขนาดของพาดหัวเท่ากันหมด ส่วนรูปภาพก็ลดขนาดให้เล็กลงและเลือกมาแต่เฉพาะภาพประกอบข่าวที่สำคัญจริงๆ มาลงไว้ในหน้าแรกเพียงไม่กี่รูปเท่านั้น และด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ข่าวที่ปรากฏในหน้าแรกของเว็บไซต์ไม่สะดุดตาหรือเชิญชวนให้ผู้อ่านอยากเลือกอ่านข่าวที่มีความสำคัญได้เหมือนหนังสือพิมพ์

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลการศึกษานี้ในส่วนของการเลือกอ่านข่าวจะยังเห็นได้อย่างชัดเจนว่า สาเหตุหลักที่ทำให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์เลือกอ่านข่าวในการทดลองครั้งนี้มาจากความสนใจส่วนตัวเป็นหลัก(48.15%) ส่วนขนาดของพาดหัวและรูปภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ออนไลน์แทบจะไม่มีผลทำให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ตัดสินใจเลือกอ่านข่าวเลย เพราะมีผู้อ่านเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ตอบว่าเลือกอ่านข่าวโดยพิจารณาจากขนาดของพาดหัวและรูปภาพประกอบการตัดสินใจเลือกเปิดรับข่าว

กล่าวโดยสรุปในส่วนการเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดจากการทดลองครั้งนี้จะเห็นว่า ลักษณะการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์มีประสิทธิภาพในการชักจูงใจหรือมีอำนาจในการสั่งให้ผู้อ่านเลือกเปิดรับข่าวตามลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้กำหนดได้ดีกว่าลักษณะการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ตามเหตุผลที่ได้กล่าวไปข้างต้น

การรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว

สำหรับผลการศึกษาในส่วนการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวที่ปรากฏออกมาว่าในกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ด้วยกัน กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากที่สุดนั้น เหตุผลมาจากการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกในวันที่ใช้ทำการทดลองมีการกำหนดขนาดของพาดหัว และรูปภาพโดยเฉพาะข่าวที่ไม่ใช่ข่าวนำให้มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนมากกว่าการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์อีก 2 ฉบับ (ดูรูปภาพหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ในภาคผนวกประกอบ) ด้วยเหตุนี้ผลการทดลองในส่วนการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านหนังสือพิมพ์จึงปรากฏว่า กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากกว่ากลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ในวันเดียวกัน

ในส่วนของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เมื่อพิจารณาการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 3 เว็บไซต์จะเห็นว่า รูปแบบการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ส่งผลต่อการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวของผู้อ่านเป็นอย่างมาก โดยสามารถวิเคราะห์แยกทีละเว็บไซต์ได้ดังนี้

สำหรับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ เมื่อวิเคราะห์การจัดหน้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวในประเด็นเดียวกับที่ปรากฏในฉบับเล่มจะเห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์มีการกำหนดพื้นที่ลงข่าวหน้าหนึ่งจากฉบับเล่มแยกออกจากหน้าอื่น ๆ อย่างชัดเจนไว้ตรงบริเวณ “หนังสือพิมพ์ไทยรัฐวันนี้” ยิ่งไปกว่านั้นข่าวที่นำมาลงยังมีการจัดวางตามลำดับความสำคัญอย่างเป็นระบบด้วย โดยอาศัยการออกแบบให้ข่าวนำของวันมีพาดหัวใหญ่ที่สุดและมีรูปภาพประกอบ ส่วนข่าวที่สำคัญรองลงไปถึงแม้จะกำหนดให้ขนาดของพาดหัวเท่ากันแต่ตำแหน่งที่ลงข่าวจะมีการจัดวางอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ข่าวที่มีความสำคัญเป็นลำดับสองจะอยู่ตรงบรรทัดถัดลงมาจากรายข่าวทางด้านซ้าย ส่วนข่าวสำคัญลำดับที่สามจะอยู่ทางด้านขวาในบรรทัดเดียวกับลำดับที่สอง และลำดับอื่นๆ จะไล่ลงไปเรื่อยๆ ตามที่ได้กล่าวไป (ดูรูปภาพหน้าแรกของไทยรัฐออนไลน์ประกอบได้ในภาคผนวก ข) ซึ่งผลจากการจัดหน้าที่เป็นระบบในลักษณะนี้ทำให้กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากกว่ากลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์อีก 2 ฉบับ และยิ่งไปกว่านั้นยังส่งผลทำให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากกว่ากลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับเล่มที่มีการกำหนดขนาดพาดหัวข่าวรองไว้ใกล้เคียงกันมาก อีกทั้งตำแหน่งที่วางพาดหัวก็กระจายไปทั่วทั้งหน้าด้วย

ในส่วนของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ เมื่อพิจารณาลักษณะการจัดหน้าแรกจะเห็นว่า ตำแหน่งที่ลงข่าวจากหน้าหนึ่งฉบับเล่มมีการออกแบบพื้นที่ให้ลงข่าวแยกตามประเภทเป็นข่าวการเมือง เศรษฐกิจ ต่างประเทศ อาชญากรรม ฯลฯ ไว้ตรงบริเวณ “ข่าวประจำวัน” (ดูรูปภาพหน้า

แรกของเดลินิวส์ออนไลน์ประกอบได้ในภาคผนวก ข) โดยข่าวที่ลงไม่ว่าจะมีความสำคัญมากหรือน้อยแตกต่างกันอย่างไรเมื่อปรากฏในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์จะมีขนาดของพาดหัวที่เท่ากันหมด ยิ่งไปกว่านั้นในตำแหน่งเดียวกันนี้ยังมีการลงข่าวจากหน้าในของฉบับเล่มปะปนรวมไปกับข่าวจากหน้าหนึ่งอีกด้วย ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์จากลักษณะการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ที่กล่าวไปจะเห็นว่า การลงข่าวจากหน้าหนึ่งฉบับเล่มในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์นั้นนอกจากจะไม่มีสิ่งชี้แนะให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวบางข่าวแล้ว การเรียงลำดับความสำคัญของข่าวก็ไม่ได้เป็นไปตามฉบับเล่มชัดเจนเหมือนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์ด้วย ด้วยเหตุนี้ผลการศึกษาในส่วนของการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวจึงปรากฏออกมาว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อใกล้เคียงกับกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ที่มีกำหนดขนาดพาดหัวข่าวรองไว้ใกล้เคียงกัน

ส่วนกรณีของหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกที่ผลในส่วนของการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวที่ปรากฏออกมาว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์นั้น จากการวิเคราะห์ตำแหน่งในการลงข่าวจากหน้าแรกของฉบับเล่มในเว็บไซต์ (ดูรูปภาพหน้าแรกของคม ชัด ลึกออนไลน์ประกอบได้ในภาคผนวก ข) จะเห็นว่าบริเวณดังกล่าวมีการลงข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ด้วย ยิ่งไปกว่านั้นการลงข่าวยังไม่คำนึงถึงลำดับความสำคัญของข่าวด้วย กล่าวคือ ข่าวใดในหน้าแรกของฉบับเล่มเมื่อเสร็จสมบูรณ์ก่อนก็สามารถนำมาลงไว้ได้ก่อน โดยเมื่อมีข่าวจากหน้าแรกฉบับเล่ม หรือข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่เสร็จแล้วใหม่เข้ามาจะนำมาลงไว้ในตำแหน่งสำคัญที่สุดตรงบริเวณบรรทัดบนสุดแทนข่าวเก่า ดังนั้นเวลาเข้ามาอ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ลำดับความสำคัญของข่าวที่ปรากฏให้เห็นจึงไม่เหมือนกับลำดับความสำคัญที่องค์กรสื่อคม ชัด ลึกได้กำหนดไว้ตั้งแต่แรก

ด้วยเหตุนี้ เมื่อพิจารณาการจัดหน้าแรกของเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะเห็นว่า สาเหตุที่ทำให้กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อที่น้อยที่สุดนั้นเกิดมาจากลักษณะการออกแบบจัดหน้าแรกของคม ชัด ลึกออนไลน์เองที่กำหนดให้ข่าวจากหน้าแรกฉบับเล่มสามารถลงปะปนไปกับข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ได้ในตำแหน่งเดียวกันโดยไม่มีการแยกประเภทข่าว นอกจากนี้การกำหนดแนวนโยบายในการลงข่าวที่ให้ความสำคัญกับการลงข่าวตามช่วงเวลาข่าวเสร็จสมบูรณ์มากกว่าที่จะลงข่าวตามความสำคัญก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านคม ชัด ลึกออนไลน์สามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้คลาดเคลื่อนกับที่สื่อจัดลำดับเอาไว้ได้เช่นกัน

ในส่วนของผลการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว ซึ่งเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก และคม ชัด ลึกออนไลน์ที่ปรากฏว่า ผู้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก

ออนไลน์นั้น สาเหตุมาจากการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกในวันที่ทำการทดลองมีการกำหนดขนาดของพาดหัวและรูปภาพให้แตกต่างกันอย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้กลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกนอกจากจะสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากกว่ากลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์อีก 2 ฉบับดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้สอดคล้องกับสื่อมากกว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกออนไลน์อีกด้วย

กล่าวโดยสรุป จากผลการทดลองในส่วนของการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวชี้ให้เห็นว่า ความต่างระหว่างผู้อ่านสื่อต่างประเภทกันในแต่ละหนังสือพิมพ์ไม่ได้ไปในแนวทางเดียวกัน ในงานวิจัยนี้ ความต่างระหว่างสื่อต่างประเภทกันไม่ชัดเจนเท่าความต่างระหว่างสื่อประเภทเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่มีการจัดหน้าที่หลากหลายกว่า จึงอาจกล่าวได้ว่าอิทธิพลในด้านการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวเป็นผลมาจากการจัดหน้ามากกว่ารูปแบบของสื่อ กล่าวคือรูปแบบของสื่อเป็นสิ่งที่กำหนดการจัดหน้า ในขณะที่การจัดหน้าเป็นสิ่งที่กำหนดการรับรู้ความสำคัญ ซึ่งในงานวิจัยนี้รูปแบบของสื่อที่ต่างกันระหว่างหนังสือพิมพ์กับหนังสือพิมพ์ออนไลน์เป็นส่วนที่กำหนดการจัดหน้า กล่าวคือ หนังสือพิมพ์จะมีรูปแบบการจัดหน้าที่ค่อนข้างเป็นแบบเดียวกัน และอาศัยขนาดของหัวข่าวเป็นสิ่งที่สื่อสารความสำคัญของข่าว ในขณะที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีรูปแบบการจัดหน้าและการสื่อสารความสำคัญของข่าวที่หลากหลายกว่า ดังนั้น การรับรู้ความสำคัญของข่าวจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์จึงหลากหลายตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้สื่อจะมีอำนาจในฐานะที่เป็นนายประตูข่าวสารคอยคัดเลือกข่าวสารเพื่อนำเสนอแก่ผู้อ่านโดยอาศัยรูปแบบการจัดหน้าที่แตกต่างกันไปเพื่อจูงใจให้ผู้อ่านเลือกเปิดรับข่าวสาร หรือทำให้ผู้อ่านเห็นว่าข่าวที่เสนอนั้นมีความสำคัญควรที่จะต้องเปิดรับแล้วก็ตาม แต่ท้ายที่สุดแล้ว อำนาจในการตัดสินใจว่าจะเลือกเปิดรับข่าวสารใดหรือไม่ก็ยังขึ้นอยู่กับตัวผู้รับสารเป็นหลัก ดังจะเห็นได้จากผลการสัมภาษณ์ที่ปรากฏออกมาว่า เหตุจูงใจที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ทั้งผู้อ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์เลือกเปิดรับข่าวสารมาจากความสนใจส่วนตัวของผู้อ่านเอง ในขณะที่ขนาดของรูปภาพและพาดหัวข่าว ซึ่งเป็นเหตุผลส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหน้านั้นกลับเป็นเหตุผลที่ผู้อ่านให้ความสำคัญน้อยที่สุด

โดยสรุปแล้วจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเห็นว่า ถึงแม้หนังสือพิมพ์ออนไลน์จะเป็นสื่อใหม่ที่เข้ามามีบทบาทในการนำเสนอข่าวให้แก่ผู้คนในสังคมก็ตาม แต่หนังสือพิมพ์ออนไลน์ก็ยังคงไม่สามารถเข้ามาแทนที่หนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นสื่อดั้งเดิมได้ เพราะการจัดหน้าแรกของสื่อแต่ละประเภทต่างก็มีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ผลิตแล้วว่าจะสามารถประยุกต์เอาข้อดีและข้อจำกัดของสื่อแต่ละประเภทมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างไรนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

หลังจากที่ได้ศึกษาข้อมูลและทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหน้าแรกของหนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์มาแล้วได้พบว่า การจัดหน้าที่แตกต่างกันของสื่อไม่ได้มีผลต่อการเลือกเปิดรับข่าวและการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวเสมอไป ดังนั้นจึงน่าจะมีการศึกษาวิจัยทางด้านนี้ต่อไป ว่าสาเหตุใดที่ทำให้ผู้อ่านตัดสินใจเลือกเปิดรับข่าว และการรับรู้ลำดับความสำคัญของผู้อ่านแตกต่างกันได้ ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมา มีข้อเสนอแนะเพื่อการจะศึกษาต่อไป ดังนี้

1. หากจะมีการวิจัยเชิงทดลองในครั้งต่อไป ควรระวังการควบคุมให้กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการทดลองมีความแตกต่างกันน้อยที่สุด เพราะความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างจะมีผลให้การวิจัยผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้มาก

2. สื่อออนไลน์เป็นสื่อใหม่ที่มีความหลากหลายในรูปแบบของการนำเสนอ ดังนั้นจึงน่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดหน้าแรก เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของหน้าเว็บไซต์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์แต่ละฉบับไปว่า หน้าแรกของเว็บไซต์ลักษณะใดที่ช่วยเพิ่มประสิทธิผลทำให้ผู้อ่านสามารถรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าวได้ตรงตามเป้าหมายที่สื่อต้องการนำเสนอได้มากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกนภัส บุญแนบ, เว็บมาสเตอร์เดลินิวส์ออนไลน์, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551.

กาญจน แก้วเทพ. ความเรียงว่าด้วย สัญญาวิทยา กับ สื่อสารมวลชน. ใน

มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่, หน้า 1-22. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรส โปรดักส์, 2543.

เกษม ศิริสัมพันธ์. การวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันในกรุงเทพมหานคร 14 ฉบับ. ใน

รายงานการวิจัย, กรุงเทพฯ: แผนกวารสารศาสตร์และคณะสังคมสงเคราะห์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2507.

เกรียงไกร ทวีโชติกิจเจริญ. แนวโน้มหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543.

จันทนา ทองประยูร. การออกแบบและจัดหน้าสิ่งพิมพ์. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์,

2525.

ชวรัตน์ เชิดชัย. การบรรณาธิกรณหนังสือพิมพ์และนิตยสาร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:

แผนกอิสระวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.

ชวรงค์ ลิมป์ปัทมาปาณี, หัวหน้าศูนย์ข้อมูลไทยรัฐ, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2551.

ปราการ แสนอุบล, เว็บมาสเตอร์คม ชัด ลึกออนไลน์, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2551.

ดวงพร เกียงคำ. คู่มือสร้างเว็บไซต์ด้วยตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โปรวิชั่น, 2549.

ธวัชชัย ศรีสุภาพ. คัมภีร์ Web Design. กรุงเทพฯ: โปรวิชั่น, 2544.

พรชัย ปุณณวัฒนาพร, บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์, สัมภาษณ์, 21

กุมภาพันธ์ 2551.

พีระ จิรโสภณ. หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. หน่วยที่ 11. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.

มณฑิรา อินคชสาร. การอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ : ศึกษาเปรียบเทียบ

ปริมาณข้อมูลที่ได้อ่าน ความจำ และความพึงพอใจของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2539.

มาลี บุญศิริพันธ์. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

ประกายพริก, 2537.

วราภรณ์ กุลสมบุญ. ผลของการอ่านข่าวออนไลน์ที่มีรูปแบบการจัดเรียงสารแบบเป็นลำดับและไม่เป็นลำดับต่อความเข้าใจ ความจำ และความพึงพอใจของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547.

ศุจิกา ดวงมณี. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน World Wide Web ของสื่อมวลชนไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2539.

ศุภนิษฐ์ วงศ์ทางสวัสดิ์. แนวนโยบาย การจัดวางระข่าวสาร และการกำหนดรูปแบบเนื้อหาในการ
นำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์กับการใช้ ความต้องการ และความพึงพอใจของ
ผู้อ่าน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 27 (มกราคม-เมษายน 2550):
110-128.

สันทัด ทองรินทร์. หนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทย : แนวคิด การจัดทำ และแนวโน้ม.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2543.

สุรัตน์ ตรีสกุล. หลักนิเทศศาสตร์ Principles of Communication. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสวนสุนันทา, 2547.

เสด็จ บุญนาค, บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์
2551.

อนุสรณ์ จิตต์ชื่นโชติ, หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551.

อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท. พฤติกรรมการสื่อสารในกลุ่ม. พิมพ์ครั้งที่ 2. หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541.

อุบล ชาญปรีชาสมุทร. พัฒนาการของรูปลักษณะหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวัน ตั้งแต่ พ.ศ.2387
ถึง พ.ศ.2540. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Atkin K. Charles. Anticipated Communication and Mass Media Information Seeking. Public Opinion Quarterly 36, 1973.

Bennett, Ellen M., Swenson, Jill Dianne, and Wilkinson, Jeff S. Is the medium the message?: An experimental test with morbid news. Journalism Quarterly 69 (1992): 921-928.

Cameron, G.T. and P.A. Curtin. Electronic newspapers: Toward a research agenda. Paper presented at the annual convention, Association for Education in Journalism and Mass communication, Washington, DC, August 1995.

Chandler, Daniel. The Active Reader. Lecture notes of UWA Education Department, December 1995.

Graber, D.A. Processing the news: How people tame the information tide (2nd ed.). White Plains, NY: Longman, 1988.

Edmund C. Arnold. Designing the Total Newspaper. New York: Harper & Row, Publishing, 1981, pp.194-196.

Federico Fico, Carrie Heeter, Stan Soffin and Cynthia Stanley. New Wave Gatekeeping: Electronic Indexing Effects on Newspaper Reading. Communication Research 14 (1987): 335-351.

Floyd K. Baskette, Jack Z. Sissors and Brian S. Brook. The Art of Editing. New York : Macmillan Publishing Company, 1986, pp.286.

Grabe, M. E., Lang, Annie, and Zhao, Xiaoquan. News Content and Form: Implications for Memory and Audience Evaluations. Communication Research 30 (2003): 387-413.

Hall, S. Encoding and decoding in television message. in Hall, S. Hobson, D., Lowe, A. and Wills, P. (eds), Culture, Media, Language. London: Hutchinson, 1973.

McCombs Maxwell and Becker B. Lee, Using Mass Communication Theory. Englewood Cliffs: N-J. Prentice-Hall, 1977.

Schramm, Wilbur, "Channels and Audiences," in Handbook of Communication Chicago: Rand McNelly College Publishing Company, 1973, pp.121-122.

Tewksbury David and Althaus, L. Scott. Differences in Knowledge Acquisition among Readers of the Paper and Online Versions of a National Newspaper. Journalism & Mass Communication Quarterly 77 (2000): 457-479.

Zerbinos, Eugenia. Information Seeking and Information Processing: Newspapers Versus Videotext. Journalism Quarterly 67 (1990): 920-929.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

จงเรียงลำดับความสำคัญของข่าวตามความคิดเห็นของท่าน โดยการใส่หมายเลขตั้งแต่ 1-7 ลงในวงเล็บหน้าหัวข้อข่าวนั้นๆ จากมากไปน้อย (หมายเลข 1 สำคัญมากที่สุด)

- () เสื้อขี้คากรงโหดสยอง ปางช้างอยุธยา
- () เจอคาวตารตุ๊กแก๊งค์แซ่ซุกสตช.
- () “ตุ้ย” แจงภาพหมั้น “นาตาชา”
- () “สมัคร” ยี้-ไล่ส่งที่ปริกษารมต.
- () วาเลนไทน์กร่อยสนิท
- () บริศนาเงิน 4.5 ล้านหิ้วทิ้งในพงหญ้า
- () สืบ 8 แก๊งยาพบระเบิด-ปืนจะถล่มโรงพัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

จงเรียงลำดับความสำคัญของข่าวตามความคิดเห็นของท่าน โดยการใส่หมายเลขตั้งแต่ 1-7 ลงในวงเล็บหน้าหัวข้อข่าวสารนั้นๆ จากมากไปน้อย (หมายเลข 1 สำคัญมากที่สุด)

- () “สมัคร” สั่งรื้อโมเลขาฯ-ที่ปรึกษารมต.
- () “อัยการ” ชี้คสท.ไม่มีอำนาจฟ้องคดี “หวยบนดิน”
- () เศรษฐกิจแย่ทำเหตุทำเหตุวลาเลนไทน์ส่อกร่อย
- () รถเหยื่อแชร์ไฟล์สทช.บักตร.เต็น สอบ 2 โปลิสสันติบาล
- () บัดฝุ่นเคอร์ฟิวคุม “เด็กแว้น”ห้ามออกบ้านหลังเวลาสี่ทุ่ม
- () “เฉลิม” ปึงไอเดียชงเสนอ 3 จว.ใต้เขตเคร่งศาสนา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึกประจำวันที 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

จงเรียงลำดับความสำคัญของข่าวตามความคิดเห็นของท่าน โดยการใส่หมายเลขตั้งแต่ 1-7 ลงในวงเล็บหน้าหัวข้อข่าวสารนั้นๆ จากมากไปน้อย (หมายเลข 1 สำคัญมากที่สุด)

- () เข้มวเลนไทนส์กัด “เด็กแว้น” ฟวงสาวเข้ารว.
- () สั่ง 3 กระทบกผลกระทบททำ “ซีแอล” ยา
- () สมัครไม่ปลั้มรื้อทีมกุนซ้อ
- () เขื่อแซร์รธเข้าผงะ รถโผล่ลานจอดสตช.จ้าเงเห็นตำรวจจับ
- () สมัครซ้เปิดทีวีใหม่ถูกก.ม.ไม่รอกสช. ลันไม่เตะทีพีบีเอส
- () จ่อยึดเงินนำจับ 3 ล้านแก๊งตชด.ผู้กองณัฐ
- () ลุยประชาพิจารณ์เขตปค.พิเศษได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รูปภาพหน้าหนึ่งไทยรัฐวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551

ดาวดวงกมลทางเขตรอยลวอระบาดระวช "ยูม" บ.5/ เพื่อนๆ "ยอดด" จิบ "จ๊กจ๊ก" แทงกักรักกับบ่งบ่วง บ.33

กู้ชีพ'แจงภาพ'
หมื่น'นาคาชา'
แต่แลกแพวมให้พ่อเซอร์ไพร์ค
ปศิวาทะมีนา-แก่แต่่งแน่วปีมี
ดู-รันเทร่ ใก่บอศ คณวิพศุศ 97.5 ปฎินธอิ่งโมได้พิพธิชนบ
พริณแตงงานกับแพนสาว "นาคาชา แป้สนว่มี" * วันที่ 13

ใจอคาคา
รดก้แก่งแชนร์
ชุกัสศคช.

เลื้อยย้าคากรง!
โศกสยออง
ปางช้ำงอโยธยา

ลันอจิบแก่งยา
พระเบต-บัน
จะดอ่มโรงพุก
ท้าวช่าแก่งย้าบ่าบิ่ง
ธนาอินทกั เอ่นมวณ
แมน * วันที่ 13

แก่มศท.สัททียบาส
มีทรวร่วมพ้อถ้ำนสบ
ตำรวงต้นบวมตำงหน้าบิ่ง
สำนักงานตำรวงแ่งตราดี หลังจจาก
ผู้ดีเกทยบไปรื่อรทกซ์ * วันที่ 13

ไทยรัฐ
แก้พิงคกัคมีศัยกัซบ
คณงานใหม่พลศททำ
บะ-ลธ-ทมิษาพหะ
ลกลสังรพ.ปางคย
รทกัศอศอเมือไค่นงรววโศกนมากนงาน
ป่าช่าวงโยธา ภายโงงปะบ่ปลิงงนเรียว
คณบรวคกรง โศกศคณเค็ญชึ่งเมือภคณ
คณงานช้อบเพื่อช่าววัง * วันที่ 13

'สุมักคร' ยี่-ไล่ส่ง
ทีบรีกชารนค.

เมยพรรคพบ.
เส่มพวักยกน
โยนใต้ทาใหม่
ถูกษ์เอ-เอกพ.
นดลงนโยมย
"นาคาชา สุมักคร" บิ่งเมหนวคี่
ปฎิทารฐนคี่ คัดบิ่งนชย
ชวรส บบ บิ่งจวมนำใหม่ ฐ
บิ่งได้บ่อพรรคพบ คัดได้โรจนา
บิ่งเจมต้นคยว * วันที่ 13

เสนอไอเดีย
เคอร์ฟิว4ทุ่ม
ห้ามเด็กแว่น
ออกจบบ้าน
รทว อุศยารณบ่งบ่ง
ได้บ่น * วันที่ 13

วาเลนไทน์
กร้อยสมิท
กุหลาบยอคช่ายคกฮวบ

วาเลนไทน์บิ่งนชอ บิ่ง
คณบ่คณทวบ่าจ่ามอ
คณกวนนคณชวรอนวค
เพวระพินคณชวกรอชบ
นสบ พอคำเมคี่ทุกคณ
โศกชวบชวชชชค แมน
คณกุหลาบ * วันที่ 13

ปรีคมาเงิน 4.5 ล.
ทิวทิ่งใหม่พงทญ่า

พณบิ่งบวบิ่ง 50 ปี คคชบบ
พลเมืองคณบเคบ่าเมคณ
คณคยคณบคณคณจวบ
ว คำนากา * วันที่ 13

ทิวทิ่ง

คณบิ่งบวบิ่ง 50 ปี คคชบบ
พลเมืองคณบเคบ่าเมคณ
คณคยคณบคณคณจวบ
ว คำนากา * วันที่ 13

รูปภาพหน้าหนึ่งเดลินิวส์วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551

เจอข่าวลือว่า 'จ๊อบ-ภัทรา' ผวาไม่กล้าออกจากบ้าน/เพื่อเพื่อนรัก 'มารีสา' ใจกว้าง หลีกทางชุดว่ายน้ำ...หน้า 32

'สมัคร'สั่งรีไพล์ เลขฯ-ที่ปรึกษากรมต.

เดลินิวส์

วันพุธที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

www.dailynews.co.th

ราคา 10 บาท

ปณูปโภครักษาหน้า อธิบดีกรมกรีกยัน พร้อมรับชะตากรรม

กรม ปณูปโภค รักษา หน้า พร้อมพร้อม: เข้าประชุมหน้าสื่อ "ปณ" เสนอขอ ทุนนโยบายเวียดนามแดง

คัดเลือก 84 ศิลปิน

สรรคสร้างงานฝีมือ เศรษฐกิจแย่ทำเหตุ

ระดับกรมพระเมรุ วาเลนไทน์สอกร้อย

ประชาชนยังคงหลงใหลเข้าวอย การจะพออยู่พอเมือง คณะสงฆ์

รับ 10 ตุลาคมที่ประกอบ

รถเหยื่อแฮร์โพล์สดช. บิ๊ก ดร. เต็ม!

สอบ 2 ไปลิศสันติบาล

ปฏิเสธอ้างมีคนขับมกฝากไว้ เจ้าของแฉโดนสวชเชิดเอาไป

รวมตัวพร้อมทักท้วงเห็นตำตา

จะสั่งไปฟ้องสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เบื้องหลังแฮร์โพล์

บุกเข้ารื้อทุกที่ เก็บหลักฐานคดี ต้นไปจะเก็บเบาะผู้ก่อเหตุ

เอ็งจอดอยู่ถาวร สดช. ท้า "ในทงพหิต"

สลดม.3 ตกรถเมลิ

ล้อหลังทับกะโหลกและ

คนขับยื่นขออุปถัมภ์

อ้างเด็กประมาทของ

สลดม.3 เรือชน น.3 "อวโร"

นภกวี พลตกรถเมลิ ถูกล้อทับ

ที่หน้ากะโหลก

อัยการชี้คดีส. ไม่มีอำนาจฟ้อง คดี 'หอยบนดิน'

คดีส. เตรียมนำส่วน

คดีหอยบนดินเข้าที่ประชุม

คดีส. ชุดใหญ่ ให้คณะอนุ

จากสภา

อัยการชี้คดีส. ไม่มีอำนาจฟ้อง คดี 'หอยบนดิน'

คดีส. เตรียมนำส่วน

คดีหอยบนดินเข้าที่ประชุม

คดีส. ชุดใหญ่ ให้คณะอนุ

จากสภา

ออกสารคดี 'จุดจบ'

'เวบ-ซิง'

'คุณ-เมธ' คือรพวิ!

รังสิต บางใหญ่

10-1024

ปิดผืนเคอร์ฟิว

คุมเด็กแว่น

ห้ามออกบ้าน

หลังเวลา 4 โมง

อัยการชี้คดีส. ไม่มีอำนาจฟ้อง คดี 'หอยบนดิน'

คดีส. เตรียมนำส่วน

คดีหอยบนดินเข้าที่ประชุม

คดีส. ชุดใหญ่ ให้คณะอนุ

จากสภา

ไปหาสุดแมน

ฝังหลวงให้ลา

ในวัดปากแดง

อดีตชากรจะเจ็ด

300 ปี ที่วัดปากแดง ชาว

บ้านแม่ในของเจดีย์ ถูก

หาอยู่

เฉลิมบึงไอลย

ของเสนาอรรถว.ได้

เขตเค่งศาสนา

"มก." บึงไอลย

เตรียมเสนอ 3 จังหวัด

ชายแดนใต้เป็นเขตแคว

ศสนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพหน้าหนึ่ง คม ชัด ลึกวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพหน้าหนึ่งเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพหน้าหนึ่งเว็บไซต์เดลินิวส์ออนไลน์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพหน้าหนึ่งเว็บไซต์คม ชัด ลึกออนไลน์ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แนวคำถามสัมภาษณ์บรรณาธิการหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม

1. การนำเสนอข้อมูลข่าวสารบนหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มของท่าน มีการกำหนดขอบเขตสำหรับการนำเสนอข่าวไว้อย่างไร
2. เกณฑ์ที่ใช้สำหรับการพิจารณาคัดเลือกข้อมูลข่าวสารชั้นนำเสนอในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มคืออะไร
3. รูปแบบเนื้อหา ภาพข่าว และเนื้อหาข่าวที่นำเสนอบนหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มมีวิธีการพิจารณาคัดเลือกอย่างไร
4. การกำหนดวาระข่าวสารของข่าวที่จะนำเสนอในหน้าหนึ่ง
 - มีวิธีการอย่างไร
 - ใช้เกณฑ์อะไรพิจารณาว่าข่าวแต่ละข่าวควรมีความสำคัญของข่าวอยู่ในลำดับที่เท่าไร
5. การจัดวางLayoutของข่าว และองค์ประกอบข่าวอื่นๆ (เช่น ภาพประกอบข่าว คำบรรยายใต้ภาพ พาดหัวข่าว) ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม
 - มีวิธีการกำหนดขนาดพื้นที่ และการจัดวางตำแหน่งของข่าวแต่ละข่าวอย่างไร
 - ใช้เกณฑ์อะไรในการพิจารณาว่าข่าวใดควรให้พื้นที่มากแค่ไหน และควรจัดวางในตำแหน่งใด

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวคำถามสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

1. เป้าหมายของการจัดทำเว็บไซต์ คืออะไร
2. ขั้นตอน หรือกระบวนการในการจัดทำเว็บไซต์ ประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. การแบ่งหน้าโฮมเพจออกเป็นหมวดต่างๆ มีที่มาและวัตถุประสงค์อย่างไร และหมวดใดที่ได้รับความนิยมจากผู้ใช้งานมากที่สุด
4. การพิจารณาคัดเลือกข่าว และเนื้อหาอื่นๆ (ข้อมูลที่น่าเสนอในลักษณะของการสื่อสารสองทางบนเว็บไซต์ เช่น เนื้อหาในเว็บไซต์แบบสำรวจ หรือเนื้อหาใหม่ๆ) ขึ้นนำเสนอบนหน้าโฮมเพจ พิจารณาจากสิ่งใดใช้และหลักอะไรในการพิจารณา
5. สำหรับหลักในการพิจารณาคัดเลือกข่าวดังกล่าว มีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มหรือไม่
6. การกำหนดวาระข่าวสารที่จะนำเสนอในหน้าหนึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มหรือไม่ ถ้าแตกต่างกันอะไรคือสาเหตุ
7. การจัดวางLayout(การจัดพื้นที่บนเว็บไซต์ การจัดวางตำแหน่ง sectionข่าว หรือการวาง Functionการใช้งานต่างๆ การวางระบบของการเข้าสู่ข้อมูล)
 - มีวิธีการอย่างไร
 - ลักษณะการจัดวางLayoutดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงลำดับความสำคัญของข่าว หรือแสดงให้เห็นความสำคัญของข่าวในระดับที่แตกต่างกันได้อย่างไร
8. ปกติหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของท่านมีการกำหนดพื้นที่บนหน้าโฮมเพจสำหรับข้อมูลเฉพาะกิจหรือไม่ (เช่น รายงานผลการเลือกตั้ง) ถ้ามีจะอยู่บริเวณใด และท่านให้ความสำคัญแก่ข้อมูลเฉพาะกิจมากน้อยแค่ไหน (เช่น คิดว่าข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญมากกว่าข่าวที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม หรือ มีความสำคัญมากที่สุดในบรรดาข้อมูลข่าวสารทั้งหมดที่นำเสนอในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ หรือไม่)
9. การตัดทอน เพิ่มเติม หรือตัดแปลงข่าวจากหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ฉบับเล่ม (เช่น ตัดภาพประกอบ การตัดแปลงพาดหัว หรือ การเพิ่มข่าวที่ไม่มีในฉบับเล่ม เป็นต้น) เพื่อให้เหมาะสมกับการนำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ พิจารณาจากสิ่งใด ใช้หลักเกณฑ์อะไรในการพิจารณา
10. ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของท่าน มีนโยบายการให้พื้นที่โฆษณาต่อพื้นที่ในการนำเสนอข่าว และเนื้อหาส่วนอื่นๆที่ไม่ใช่ข่าวเป็นสัดส่วนเท่าไร
11. การนำเสนอข้อมูลข่าวสารในหน้าโฮมเพจมีการกำหนดขอบเขตไว้อย่างไร และมีการอัปเดตข้อมูลหรือเปลี่ยนแปลงข่าวที่นำเสนอระหว่างวันหรือไม่ ถ้ามีจะกระทำช่วงเวลาใดบ้าง และบริเวณใดที่มีการอัปเดตหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลดังกล่าว

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนริศรา คุสุวรรณ เกิดวันที่ 3 พฤศจิกายน 2526 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากคณะศิลปศาสตร์ วิชาเอกภาษาไทย และวิชาโทวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน สาขาหนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย